

การเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเรียงความของ
นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอน
แบบอรรถฐานกับการสอนแบบปกติ

ปริญญานิพนธ์

ของ

อัมพร หมายเจริญ

13 ๓.ค. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

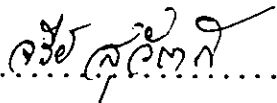
พฤษภาคม ๒๕๓๖

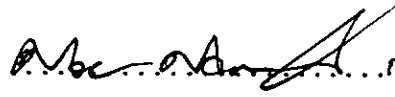
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

187567

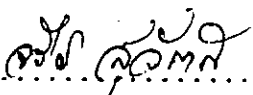
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาบริญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริญการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

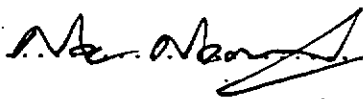
คณะกรรมการควบคุม

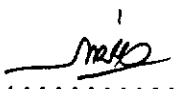
..........ประธาน
(รศ. จริย์ สุวัติกุล)

..........กรรมการ
(ดร. คีลา คีลาานนท์)

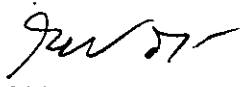
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(รศ. จริย์ สุวัติกุล)

..........กรรมการ
(ดร. คีลา คีลาานนท์)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ. สนั่น มีชันหมาก)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับบริญานีพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริญการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2536

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความช่วยเหลือและแนะนำเป็นอย่างดีจาก
รศ.จรัส สุวตติ ดร.ติลก ติลกานนท์ และ รศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในความกรุณาและขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ผศ.จันทิมา พรหมโชติกุล รศ.ดร.สมสรร วงษ์อ่อนน้อย และอาจารย์พยอม
สุขมาก ที่กรุณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ รศ.วราภรณ์ รักวิจิตร อาจารย์นันทา ฅณารักษ์ และอาจารย์สนั่น
มีขันธ์มาก ที่กรุณาช่วยตรวจแก้ไขให้คำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียน
เรื่องและการจัดทำแผนการสอน

ขอขอบคุณผู้อำนวยการและคณาจารย์ผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้าน
สว่างวัฒนา จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ที่ลุดนี้ขอขอบคุณ ร.ท.ประกิต หลีประไพ คุณปริยาลักษณ์ นิลากุล ตลอดจนเพื่อน ๆ
นี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจเป็นอย่างดี

คุณค่าอันมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา
ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ และสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมา
จนกระทั่งประสบความสำเร็จในชีวิตและการศึกษาตราบเท่าทุกวันนี้

อัมพร หมายเจริญ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า.....	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรภาษาไทย.....	10
	เอกสารเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ.....	12
	เอกสารเกี่ยวกับวิธีสอนเรียงความ.....	20
	เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความ.....	30
	เอกสารเกี่ยวกับความสนใจ.....	32
	เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบูรณาการ.....	37
	งานวิจัยเกี่ยวกับเรียงความ.....	59
	งานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจ.....	61
	งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบูรณาการ.....	62
	สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า.....	63

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	64
	ประชากร.....	64
	กลุ่มตัวอย่าง.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	65
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	65
	วิธีดำเนินการทดลอง.....	75
	วิธีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
5	สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	86
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	86
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	86
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	87
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	88
	อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า.....	89
	ข้อเสนอแนะ.....	92
	บรรณานุกรม.....	94
	ภาคผนวก.....	104
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	200

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบขั้นตอนการสอนเรื่องความแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติ.....	68
2 แบบแผนการทดลอง.....	76
3 การจัดคาบเวลาการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในหนึ่งสัปดาห์.....	77
4 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องความระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	84
5 แสดงการเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรื่องความระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	85
6 แสดงคะแนนความยากของข้อสอบแบบอัตนัย.....	106
7 แสดงค่าความเชื่อมั่นของการตรวจแบบทดสอบ.....	108
8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (๗) ของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเรื่องความ.....	112
9 คะแนนวัดความสามารถในการเขียนเรื่องความของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง..	113
10 คะแนนวัดความสนใจในการเขียนเรื่องความของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง....	114
11 คะแนนความสามารถในการเขียนเรื่องความของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง....	115
12 คะแนนความสามารถในการเขียนเรื่องความของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง....	116

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปลูกฝังภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติให้แก่เยาวชนไทยทุกคน เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เพราะภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความหมายและช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างคน ในชาติและระหว่างชาติ เป็นรากฐานของความเจริญในทุก ๆ ด้าน และเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ที่มีมาช้านานแล้ว ภาษาช่วยถ่ายทอดความรู้ ความคิดและวัฒนธรรมไปสู่ลูกหลาน ดังนั้นการที่จะ รักษาและส่งเสริมภาษาไทยให้คงอยู่จึงจำเป็นต้องเริ่มจากการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านภาษาไทย ให้แก่นักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา

ภาษาไทยจึงเป็นวิชาทักษะที่ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดและแสดงความคิดออกมาเป็นภาษา ความคิดกับภาษาจึงเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ การที่ผู้เรียนจะเกิดความคิดได้นั้นต้องอาศัย ประสบการณ์และกิจกรรมที่จัดให้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝน ในโรงเรียนคือทักษะทางการรับภาษาซึ่งได้แก่การฟังกับการอ่าน และทักษะทางการถ่ายทอดภาษา ซึ่งได้แก่การพูดและการเขียน (เห็นู เลื่องจันทร์. 2521 : 1)

ดังนั้นเราต้องใช้ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อกับผู้อื่นดังนั้นจุดประสงค์ในการเรียน ภาษาไทยของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จึงกำหนด ไว้ข้อหนึ่งว่า ผู้เรียนจะต้องสามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสารทางการรับรู้และถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 7) โดยอาศัยทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งทั้ง 4 ทักษะนี้ สามารถแบ่งตามหน้าที่ได้เป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ การอ่านและการฟังเป็นกระบวนการสร้างความคิด ส่วนการพูดและการเขียนเป็นกระบวนการ ถ่ายทอดความคิดออกมา (อนันตราชธน. 2499 : 24)

การพูดและการเขียนเป็นทักษะที่สัมพันธ์กัน เพราะการเขียนเป็นเสมือนเครื่องมือแทน ภาษาพูด ถ่ายทอดคำพูดมาเป็นตัวหนังสือ มุ่งให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องราวและความคิดของผู้เขียน

การเขียนเป็นการสื่อความหมายที่เป็นหลักฐานที่มองเห็นได้มากกว่าการพูด (เพ็ญศิริ ภักดีอุรณ).

2521 : 2) นอกจากนี้การเขียนยังต้องมีการเรียบเรียงประโยคเป็นเรื่องราวให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์อีกด้วย การเขียนจึงยังยากซับซ้อนและฝึกได้ยากกว่าทักษะอื่น เพราะการเขียนต้องอาศัยทั้งความรู้ความคิด ประสบการณ์ และการค้นคว้าอย่างกว้างขวาง (วัลลรัตน์ อติแพทย์).

2523 : 2) ผู้เขียนจะเขียนได้ดีก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาลำดับความคิด ความเข้าใจ เหตุผล ความสามารถในการระบายความรู้สึกของตนเองออกมาเป็นภาษาเขียน ผู้เขียนต้องอ่านมาก ฟังมาก และสามารถถ่ายทอดภาษาพูดเป็นภาษาเขียนจากประสบการณ์เดิมที่ได้สั่งสมมา (วลี สุมพันธ์).

2530 : 12) ผมวกกลับมีความรู้ทางด้านหลักภาษาอีกด้วย

ความสำคัญของทักษะการเขียนมีมากขึ้นทุกวันในสังคมที่กำลังเจริญก้าวหน้าขึ้นทุกที การสื่อสารติดต่อกันระหว่างกันของคนหมู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด โอกาสที่จะใช้การพูดและการฟังมีน้อยลง ไม่สามารถทำได้อย่างกว้างขวางและเป็นหลักฐานเท่ากับการเขียน การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจต่าง ๆ ก็ต้องอาศัยการเขียนทั้งสิ้น นอกจากนี้การเขียนยังเป็นสิ่งและเครื่องมือจำเป็นในการศึกษาเล่าเรียนในทุกสาขาวิชา ในทุกระดับ ยิ่งระดับการศึกษาสูงยิ่งขึ้นเท่าไร การเขียนก็จำเป็นมากขึ้นเท่านั้น เพราะต้องใช้การเขียนเป็นการเสนอผลงานทางวิชาการ ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (ประทีป ศิริขงข. 2530 : 3) จึงนับได้ว่า การเขียนเป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วรณี โสมประยูร (2521 : 6) ที่กล่าวว่า การเขียนช่วยเสริมสร้างสติปัญญา ช่วยสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ช่วยถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ไปให้บุคคลในสังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ช่วยให้ทราบเรื่องราวในอดีต ทั้งช่วยผ่อนคลายอารมณ์ได้อีกด้วย

ดังนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่นักเรียนในทุกระดับชั้นต้องสนใจและฝึกฝนอย่างจริงจัง สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 หลักสูตรได้กำหนดเนื้อหาการเขียนไว้หลายประเภท ได้แก่ การเขียนเล่าเรื่อง การเขียนรายงาน เขียนจดหมาย เขียนแสดงความคิดเห็น เขียนเรื่องจากจินตนาการ ฯลฯ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 17) ซึ่งการเขียนเหล่านี้ต้องอาศัยความสามารถในการเขียนเรื่องความทั้งสิ้น

การเขียนเรื่องความเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่มีแบบแผน เป็นวิธีหนึ่งที่จะแสดงถึง

ความสามารถในการเขียน โดยมีจุดมุ่งหวังให้ผู้เขียนได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมายและแสดงความรู้สึกนึกคิด ถ้าจะพิจารณาจุดประสงค์ของการเขียนเรื่องความก็มีหลายประการดังที่ รอรรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา ณ อรุณสา (2513 : 113 - 114) ได้กล่าวว่า การสอนเรื่องความช่วยให้เด็กได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกของตนเกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นทราบ ช่วยให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถเรื่องความจากความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และการได้ฝึกเสมอ ๆ จะช่วยให้เด็กได้ใช้การเรื่องความให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนวิชาในสาขาอื่น ๆ ด้วย เพราะการเขียนเรื่องความจะช่วยให้เกิดทักษะในการเขียน รู้จักใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม รู้จักลำดับความสำคัญของเรื่องและรู้จักสรุปความคิดต่าง ๆ ของตนเองมาประกอบในการเขียนเรื่องความได้อย่างเหมาะสม

ปัจจุบันการสอนเขียนเรื่องความยังมีปัญหาอยู่มากทั้งด้านครูผู้สอนและด้านนักเรียน โดยพบว่า นักเรียนเขียนเรื่องความไม่ได้ เขียนวกวนไม่มีเอกภาพ เขียนไม่ตรงกับหัวข้อเรื่อง (ทรง จิตประสาธ. 2526 : 110) ไม่มีความคิดที่จะเขียนทำให้ต้องลอกเลียนแบบคนอื่น (กรรณิการ์ นวเกษม. 2533 : 33) จึงทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้วิจัยและคำบอกเล่าของครูภาษาไทย นอกจากนี้นักเรียนยังเกิดความไม่แน่ใจในสิ่งที่เขียนว่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจตรงกับที่ตนต้องการ (ผกา สัตยธรรม. 2528 : 3) ทำให้นักเรียนไม่อยากเขียน ส่วนด้านตัวครูพบว่าครูไม่ชอบสอนวิชาเรื่องความเพราะคิดว่าเป็นวิชาที่สอนยาก มีปัญหาด้านการตรวจให้คะแนนที่ต้องใช้เวลามาก ไม่มีการตรวจแก้ไขงานเขียนของนักเรียน ขาดการสนับสนุนจากโรงเรียน ดังเห็นได้จากผลการสัมมนาการใช้ภาษาไทยของคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2526 : 46) ที่รายงานว่า นักเรียนขาดทักษะในการเขียนเพราะได้รับการฝึกฝนน้อย และผลงานไม่ได้รับการตรวจแก้ไขเท่าที่ควร นอกจากนี้จากงานวิจัยของ จารณี กองพลนพรม และคนอื่น ๆ (2526 : 231) พบอีกว่า ครูส่วนใหญ่สอนเรื่องความโดยให้นักเรียนจำโดยใช้การอธิบายเป็นส่วน ๆ และให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเองทำให้นักเรียนเกิดความจำเจ ซ้ำซาก และไม่สนใจในการเขียนเรื่องความเท่าที่ควร ซึ่งปัญหานี้ยังขาดความสนใจที่จะแก้ไขอย่างจริงจัง ดังจะเห็นได้จากการรายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 : 33) ที่พบว่า

กลุ่มทักษะภาษาไทยด้านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนลดต่ำลง โดยดูจาก
ปีการศึกษา 2530 ได้ 6.27 และปีการศึกษา 2531 ได้ 6.01 (จากคะแนนเฉลี่ยเทียบ 10)

จากปัญหาดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนเขียนเรื่องความไม่ได้
หรือเขียนได้ไม่ดี หรือเขียนแล้วไม่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านได้เข้าใจได้ เป็นผลมาจากครูใช้
วิธีสอนที่ไม่น่าสนใจ ไม่ช่วยให้เด็กเกิดความคิดหรือเกิดความคิดแต่ไม่รู้จักลำดับความคิดนั้น ๆ
ออกมาเป็นภาษาเขียนที่เข้าใจได้ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนภาษาไทยที่ต้องเร่งแก้ไขปัญหานี้
เพื่อที่จะพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องความให้ดีขึ้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนภาษาไทยคนหนึ่ง
ตระหนักถึงข้อนี้ดี จึงพยายามศึกษาหาวิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อมาพัฒนาการสอนเรื่องความและพบว่า
ทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานเป็นทฤษฎีที่องค์การสำคัญ ของทฤษฎีการสอนภาษาศาสตร์เชิงระบบ
ซึ่งจะสอนภาษาจากความหมายของเนื้อความก่อน แล้วจึงไปสู่การสอนคำ ดังจะแยกกล่าวตาม
ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาษาและความหมาย (Language and Meaning) เป็นการเข้าใจความหมายของ
เนื้อความที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ทั้งในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน
รวมไปถึงภาษากาย (ภาษาใบ้) ด้วย

2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context) เป็นความเข้าใจความหมาย
ของภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อความอื่น ๆ ที่นำมาประกอบแล้วทำให้ข้อความนั้น ๆ
มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register) เป็นการใช้คำศัพท์เฉพาะ
ที่แตกต่างกันออกไปตามชนิดของเนื้อความที่ใช้พูดหรือเขียน

4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context) เป็นการเรียนรู้
เพื่อการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนที่ได้จากการรับรู้รูปแบบของภาษาที่ถูกต้องตามชนิดของเนื้อความ
หรือวรรณลักษณะ (genre) ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกหัดภายใต้การควบคุมของครูผู้สอนและจากการหา
ประสบการณ์ ฟัง พูด อ่าน และเขียนด้วยตนเอง

แนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานดังกล่าวจึง น่าจะนำมาใช้เป็นหลักในการสอนเขียน
เรื่องความได้ เพราะทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานนี้ มีหลักการสอนที่เน้นโครงสร้างการดำเนินเรื่อง

ของเนื้อหาทางภาษาและการใช้ภาษาในวรรณคดีต่าง ๆ กัน ได้แก่ วรรณคดีเรื่องเล่า จากประสบการณ์ เรื่องรายงาน เรื่องเล่าจากจินตนาการ เรื่องแสดงความคิดเห็น เรื่องอภิปราศ เรื่องวิธีการ และเรื่องเกี่ยวกับการสังเกต ซึ่งในแต่ละวรรณคดีหรือแต่ละเนื้อหา (genre) จะมีเป้าหมายในการเขียนและมีลักษณะในการดำเนินเนื้อหาในวรรณคดีนั้น ๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ถูกต้องและตรงกับผู้เขียนต้องการ (เลวลักษณ์ รัตนวิษฐ์.

2534 : 27 - 30)

จากหลักการดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า ถ้าใช้ทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐาน ในการสอนเรื่องความแล้วจะส่งผลต่อความสามารถในการเขียนและความสนใจหรือไม่

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรื่องความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานกับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ครูผู้สอน ครูวิชาการ ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ ได้แนวทาง ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนเรื่องความในระดับประถมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการเขียนเรื่องความในวรรณคดีรายงาน และวรรณคดีแสดงความคิดเห็น เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กำหนด

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 124 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 โดยสุ่มมา 2 ห้องเรียน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ทดลองสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 36 คาบ โดยสอน สัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ทำการทดลองใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535

4. เนื้อหาที่ใช้สอนในการทดลอง

เนื้อเรื่องที่ใช้สอนได้มาจากหนังสือคู่มือภาษาไทย วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ได้แก่ การเขียนแบบรายงาน และการเขียนแบบแสดงความคิดเห็น

5. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนเขียนเรียงความ แบ่งเป็น วิธีสอนเขียนเรียงความ ตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐาน และวิธีสอนเขียนเรียงความตามแบบปกติ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความสามารถในการเขียนเรียงความ

5.2.2 ความสนใจในการเขียนเรียงความ

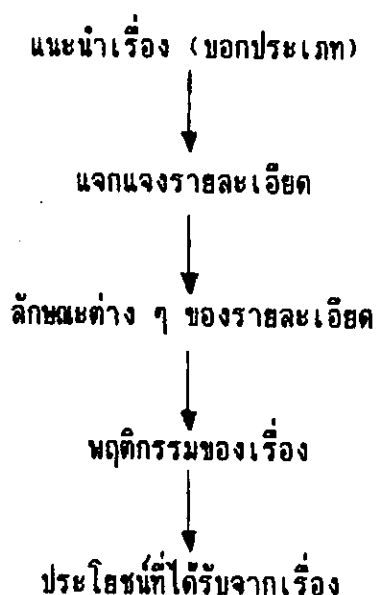
คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการเขียนเรียงความ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการ ใช้ภาษาเรียบเรียงเนื้อหาของผู้เขียนเพื่อให้ผู้อ่านสามารถสื่อความได้อย่างชัดเจน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

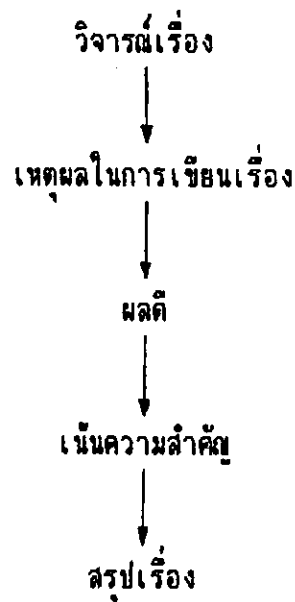
2. **เรื่องความ** หมายถึง งานเขียนที่มีแบบแผนซึ่งผู้เขียนต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และความสามารถในการใช้ภาษามาเรียบเรียงเป็นเนื้อความเพื่อใช้สื่อความหมายไปยังผู้อ่าน หมายถึงการเขียนที่มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งในที่นี้เป็นการเขียนรายงาน (อรรถลักษณะรายงาน) และเขียนแสดงความคิดเห็น (อรรถลักษณะแสดงความคิดเห็น)

3. **อรรถลักษณะ** หมายถึง ลักษณะหรือชนิดของเนื้อความ

3.1 **อรรถลักษณะรายงาน** หมายถึง การเขียนที่ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน ซึ่งมีลักษณะการเสนอเนื้อความตามลำดับดังนี้

3.2 **อรรถลักษณะแสดงความคิดเห็น** หมายถึง การเขียนที่แสดงความคิดเห็นส่วนตัวหรือความคิดเห็นของตนเอง หรือความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง ซึ่งมีลักษณะการเสนอเนื้อความตามลำดับดังนี้

4. ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ใจ การเอาใจใส่จดจ่อและกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรื่องความ และการยอมรับในคุณค่าของเรื่องความ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความสนใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. การสอนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ หมายถึง การสอนที่จัดเนื้อหาตามอรรถลักษณะรายงาน (Report genre) และอรรถลักษณะแสดงความคิดเห็น (Exposition genre) ซึ่งจัดกระบวนการสอนเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้รูปแบบ

- 1.1 อ่านเรื่องตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้
- 1.2 เสนอรายละเอียดของเรื่อง โดยทำแผนภูมิประกอบ
- 1.3 วิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินเรื่องและลักษณะของภาษา
- 1.4 เลือกหรือค้นหาเรื่องอื่นตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้ (ตามข้อ 1.1) และเสนอรายละเอียดในรูปของแผนภูมิ
- 1.5 เขียนเรื่องตามรายละเอียดจากแผนภูมิ

ขั้นที่ 2 ตกลงเกี่ยวกับเนื้อความร่วมกัน

- 2.1 แบ่งกลุ่มอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องใหม่ที่จะเขียนตามอรรถลักษณะเดิม
และทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่อง
- 2.2 เสนอแผนภูมิแต่ละกลุ่ม เพื่อความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข
- 2.3 ทุกกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องตามแผนภูมิของกลุ่มตัวเอง
- 2.4 เขียนเรื่องตามแผนภูมิ

ขั้นที่ 3 เขียนอิสระ

6. การสอนเรื่องความแบบปกติ หมายถึง การสอนเขียนเรื่องความตามกิจกรรมใน
คู่มือครูการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาไทย
- 1.2 เอกสารเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ
- 1.3 เอกสารเกี่ยวกับวิธีสอนเรียงความ
- 1.4 เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความ
- 1.5 เอกสารเกี่ยวกับความสนใจ
- 1.6 เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐาน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับเรียงความ
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสนใจ
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนตามแนวอรรถฐาน

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาไทย

จุดประสงค์การสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตามหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 5 พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนภาษาไทยไว้ดังนี้

1. การฟัง เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์หลักการ เจตนาอารมณ์ และเนื้อหาของข้อความและเรื่อง มีความชื่นชมต่อภาษาไทยและใช้ทักษะการฟัง ในการเพิ่มพูนความรู้ ความคิด มีนิสัยและมารยาทที่ดีในการฟัง หาความรู้และความบันเทิงจากการฟังได้

2. การพูด เพื่อให้มีความสามารถในการลำดับเหตุการณ์ วิพากษ์วิจารณ์และสรุปความ มีทักษะในการพูดประเภทต่าง ๆ พูดสื่อความได้ชัดเจนถูกต้อง คล่องแคล่วและมีวิจารณญาณ ใช้คำพูดได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล กล่าวพูด และสามารถใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสาร ต้านมนุษย์สัมพันธ์และธุรกิจการงานได้ มีความชื่นชมต่อภาษาไทย มีมารยาทและบุคลิกภาพที่ดีและใช้ทักษะในการพูดเพื่อความบันเทิงต่าง ๆ

3. การอ่าน เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การอ่าน มีทักษะในการอ่านในใจและอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์ และวิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ การใช้เวลานุกรม การเลือกใช้ การเก็บรักษาหนังสือและการใช้ห้องสมุด ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และหาความเพลิดเพลินในยามว่างและรักการอ่าน

4. การเขียน เพื่อให้มีทักษะในการเขียน เขียนได้ถูกต้องรวดเร็วเป็นระเบียบสวยงาม และสื่อความได้ เขียนอย่างมีรูปแบบได้ สามารถคิดลำดับเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน เขียนแสดงความนึกคิดอย่างเสรีและเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ มีนิสัยที่ดีในการเขียน รักการเขียน และนำ การเขียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 14 - 17)

สำหรับการเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้นหลักสูตรได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. ผูกคัดลายมือ และเขียนคำ วลี ประโยค ข้อความตามที่กำหนดให้
2. ผูกเขียนคำ วลี ประโยค และข้อความให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เครื่องหมายต่าง ๆ อักษรย่อ การเลือกใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตามความหมาย การเขียนประโยค ขอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคขอร้อง ประโยคคำสั่ง ประโยคแสดงความ ต้องการ การใช้คำตามหน้าที่ในประโยค การใช้คำเชื่อมประโยค การเว้นวรรคตอน ย่อหน้า และการใช้คำราชาศัพท์
3. อภิปรายซักถามเกี่ยวกับโครงเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ใจความสำคัญของเรื่องที่เขียน และผูกเขียนตามความคิดของตนเองอย่างเสรี และสร้างสรรค์
4. ผูกเขียนตามคำบอก เขียนเล่าเรื่อง รายงาน ตั้งคำถาม ตอบคำถาม ขันทีความรู

จากการอ่านและการฟัง บันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การเขียนสรุปความ การเขียนแผนที่และแผนผัง
 อย่างง่าย การเขียนคำแนะนำสั่งสอน คำตักเตือน คำอธิบาย ความคิดเห็นประกอบเหตุผล
 คำวิพากษ์วิจารณ์เรื่องจากการฟังและการอ่าน เขียนจดหมาย เขียนข้อความ เขียนกรอกแบบ
 รายการต่าง ๆ บัตรเชิญ บัตรอวยพร เขียนโฆษณาสินค้า หรือโฆษณาเชิญชวน เขียนตอบคำถาม
 หรือย่อเรื่องจากวรรณคดีที่อ่าน เขียนเรื่องจากจินตนาการ คำขวัญ คติพจน์ คำสัมผัสคล้องจอง
 เขียนบทหรือกรองง่าย ๆ คัดลอกข้อความที่มีคติสอนใจ หรือสำนวนภาษาที่ดีจากเรื่องที่อ่าน และ
 เขียนเรื่องประกอบภาพ

5. ฝึกปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน และใช้การเขียนเพื่อ
 เพิ่มพูนความรู้

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 17)

1.2 เอกสารเกี่ยวกับการเขียนเรื่องความ

ความหมายของเรื่องความ

ประสิทธิ์ กานท์กลอน (2518 : 180) ให้คำจำกัดความของการเขียนเรื่องความว่า
 "การเขียนเรื่องความเป็นศาสตร์และเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ว่าเรื่องความเป็นศาสตร์เพราะ มีรูปแบบ
 และวิธีเขียนอย่างหนึ่งที่เป็นแบบแผน ส่วนที่ว่าเป็นศิลปะเพราะต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัวเขียน
 ออกมาให้ผู้อ่าน การเขียนเรื่องความจึงต้องคำนึงถึงแบบ (รูปแบบ) และต้องเขียนให้ผู้อ่านด้วย"

ฉัตร บุนนาค และคนอื่น ๆ (2526 : 95) ให้ความหมายของการเขียนเรื่องความว่า
 เรื่องความเป็นการเขียนที่ฝึกให้ผู้เขียนรู้จักใช้ความคิดความเห็น และความรู้ของตนในการเขียน
 เรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องราว และถ่ายทอดความรู้ลึกออกสู่ผู้อ่าน

ประทีป ศิริบังข (2530 : 12) ให้ความหมายของเรื่องความว่า เรื่องความเป็น
 งานเขียนประเภทหนึ่งซึ่งแสดงออกถึงความรู้ ความคิด ที่ผู้เขียนจะต้องให้รูปแบบเฉพาะ และมีศิลปะ
 ในการเขียน การเรื่องความและรวมไปถึงการพูดด้วย

วรรณ แก้วแพร่ (2530 : 62) ให้คำจำกัดความของเรื่องความว่า เรื่องความ

คือ ความเรียงที่เขียนถึงบุคคล สถานที่ เรื่อง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น หรือประสบการณ์ของผู้เขียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ เป็นหลักในการเขียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และ/หรือรับรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตามที่ผู้เขียนต้องการ ดังนั้นเรื่องความจึงหมายถึง การเขียนที่มีแบบแผนที่มีผู้เขียนต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และความสามารถในการใช้ภาษามาเรียบเรียงเป็นเนื้อความ เพื่อใช้สื่อความหมายไปยังผู้อ่านได้

จากคำนิยามว่า "เรื่องความคืออะไร" เราก็สามารถนิยามกำหนดได้ว่า เรื่องความ มีลักษณะ 3 ประการประกอบกันคือ

1. เรื่องความเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความคิดเห็น หรือประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ผู้เขียนต้องการ
2. การแสดงออกดังกล่าวนี้ต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องหมายในการสื่อออกมา
3. ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น หรือรับรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่ผู้เขียนต้องการ

จากลักษณะของเรื่องความดังกล่าว ทำให้การเขียนเรื่องความมีลักษณะของเนื้อความ แตกต่างกันไป ซึ่งจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเขียนในแต่ละครั้ง

จุดมุ่งหมายในการเขียนเรื่องความ

การเขียนให้ผู้อื่นอ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัดว่าเขียนเพื่ออะไร ซึ่งจะช่วยให้การเขียนอยู่ในแนวทางหรือขอบเขตที่แน่นอนและเขียนได้ง่ายขึ้น จุดมุ่งหมายของการเขียนมีดังนี้

1. เขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือเขียนเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อ่านทราบ เช่น เล่าเรื่องการท่องเที่ยว เล่าประวัติของสถานที่ บุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น
2. เขียนเพื่ออธิบาย คือเขียนอธิบายวิธีการต่าง ๆ หรือเขียนอธิบายความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การทำสวนครัว การถนอมอาหาร การอธิบายศัพท์ การเขียนบทความวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น
3. เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น คือเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะใน

เรื่องต่าง ๆ เช่น การเขียนบทความเสนอแนะทางการเมือง การเศรษฐกิจ การครองชีวิต เป็นต้น

4. เขียนเพื่อชักจูง คือการเขียนเพื่อชักจูงใจ ปลุกใจ ปลอบประโลม หรือชักชวนให้ทำหรือไม่ทำสิ่งใด ๆ เช่น เขียนบทความปลุกใจให้รักชาติ แนะนำการแก้ปัญหาชีวิต เขียนข้อความหรือคำขวัญให้ช่วยกันรักษาความสะอาด เขียนโฆษณาซื้อสินค้าหรือใช้บริการ เป็นต้น

5. เขียนเพื่อสร้างจินตนาการหรือให้ความบันเทิง คือการเขียนเพื่อให้อ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เกิดจินตนาการ เช่น การเขียนเรื่องสั้น นวนิยาย เรื่องขำขัน เป็นต้น (กมล การกุศล. 2526 : 215)

สำหรับ ฝอยบ โปษะกฤษณะ ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการเขียนไว้ดังนี้

1. เพื่ออธิบาย ให้ผู้อ่านรู้ว่าอะไรเป็นอะไร เป็นการบอกเล่าให้ทราบ เช่น ความรู้ทางวิชาการ หลักเกณฑ์ ทฤษฎีต่าง ๆ (การตอบข้อสอบเพื่ออธิบายก็อยู่ในข้อนี้) การชี้แจงการประกาศให้ทราบ ฯลฯ

2. เพื่อพรรณนา ให้ผู้อ่านได้รู้สึก ได้เห็น ได้ยิน เช่น เคียวกันผู้เขียนรู้สึกไม่ว่าจะเป็นการพรรณนาภาพ เสียง รส หรือสัมผัสใด ๆ ก็ตาม

3. เพื่อเปลี่ยนความรู้สึก เปลี่ยนใจ หรือเปลี่ยนท่าทีให้ไปตามที่ผู้เขียนต้องการ

3.1 ชวนให้เห็นจริงในเรื่องที่เข้าใจยาก เช่น ข้อธรรมะต่าง ๆ คำพังเพย ภาษิตที่เข้าใจยาก

3.2 โน้มน้าวให้เห็นด้วยในนโยบายใหม่ เปลี่ยนความคิดจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่ง

4. เพื่อเล่าเรื่องให้ผู้อื่นทราบ เสมือนหนึ่งผู้อ่านได้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง

(ฝอยบ โปษะกฤษณะ. 2532 : 52)

สำหรับ สิทธา พินิจภาวคล และคนอื่น ๆ (2516 : 1-6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนไว้ ดังนี้

1. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง คือ การกำหนดเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่เป็นลำดับอยู่แล้วมาถ่ายทอดเป็นข้อเขียน ผู้เขียนต้องใช้วิธีการเล่าที่ชวนให้อ่านและเห็นภาพเหตุการณ์ ทำให้ผู้อ่าน

ติดตามโดยตลอดเรื่อง ซึ่งต้องมีกลวิธีเฉพาะประเภท เช่น สร้างจุดสนใจเมื่อเริ่มต้น และลำดับเรื่องตามเหตุการณ์ก่อนหลัง ให้งานประกอบตามลำดับ เสนอข้อเท็จจริงตามเวลา และสถานที่ เป็นต้น

2. การเขียนเพื่ออธิบาย ใช้มากกับข้อเขียนประเภทตำราหรือวิชาการ เป็นการอธิบายแจ่มแจ้งข้อเท็จจริง ความรู้ อธิบายวิธีใช้ ไขปัญหา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ การเขียนประเภทนี้ต้องคำนึงถึงภาษาให้กระชับรัดกุม การลำดับขั้นตอนเหตุการณ์ตามลำดับก่อนหลังหรือ จากเหตุไปสู่ผล จากใกล้ไปสู่ไกล ถ้าหากอธิบายเป็นขั้นตอน โดยแยกหัวข้อเป็น 1, 2, 3 ได้ ก็จะช่วยให้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น

3. การเขียนเพื่อโฆษณาจูงใจ ผู้เขียนจะใช้ภาษาเพื่อโฆษณาจูงใจให้คนอ่านสนใจ ดังนั้น จึงต้องใช้ภาษาที่จดจำง่าย คล่องจองและลื่นกระต๊ว แต่ต้องสังเกตตาละดูใจผู้อ่าน เช่น มีความแปลกใหม่ ดังตัวอย่างว่า "จับความสุมมาใส่ตลับเทป..." หรือ "รินน้อยหน่อผสมมากหน่ออร่อยกำลังเหมาะ"

4. การเขียนเพื่อปลุกใจ เป็นการเขียนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง พร้อมเพรียงเพื่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อีกเพิ่ม เช่น บทความปลุกใจให้รักชาติ บทความปลุกใจที่เป็นพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 ในปกนิพนธ์ของอควนาหุ เช่น เมืองไทยจงตื่นเถิด ยุทธินิธิ์ และความป็นชาติไทยแท้จริง เป็นต้น ลักษณะข้อเขียนประเภทนี้จะต้องใช้ประโยคสั้น ๆ อาจมีการเน้นซ้ำและยกตัวอย่างประกอบด้วย

5. การเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ หรือแนะนำ เช่น บทความเชิงวิเคราะห์ การวิจารณ์หนังสือ การแสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ เช่น ต่อการปกครอง สังคม เป็นต้น การเขียนประเภทนี้ต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริง แสดงให้เห็นชัดเจน การใช้วิจารณ์ขาดได้ถูกต้อง ยุติธรรม มีหลักเกณฑ์ ในกรณีที่แจ่มแจ้งผลดี ผลเสีย ข้อดี ข้อเสีย ก็ควรจำแนกและใช้เหตุผลที่ดำเนินอยู่บนหลักเกณฑ์ที่สมจริงเป็นสำคัญ ข้อเขียนประเภทนี้จะใช้ภาษาเรียบง่าย กระต๊วรัด

6. การเขียนเพื่อสร้างจินตนาการ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องการให้อ่านเกิดจินตนาการ คล้อยตามหรือเห็นสิ่งนั้น ๆ ด้วย จึงต้องใช้วิธีการสร้างภาพพจน์ เพื่อจูงใจ และสร้างภาพให้อ่านอ่านแล้วเกิดจินตนาการได้

7. การเขียนเพื่อต้องการเลียดลียั่วล้อ เป็นการเขียนที่ต้องการหยยสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่อาจ

เป็นส่วนบทรื่องในสังคมมากล่าวคำทนิ แต่ใช้วิธีการพูดเชิงที่เล่นทีจริงไม่รุนแรง เข้าลักษณะหัก
แกมหยอก บางทีคนอ่านไม่เห็นสิ่งที่แฝงการเสียดสีไว้ก็มี การเขียนทำนองนี้มักพูดสิ่งที่จะเสียดสีใน
ทำนองตลกประชดประชัน

นอกจากนี้ วรรณ แก้วแพร่ (2530 : 62) ยังกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียน
เรื่องความไว้อีกดังนี้

1. เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ
2. เพื่อให้เกิดความคิดเห็น
3. เพื่อให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม หรือคุณธรรมอย่างหนึ่งอย่างใด

ดังนั้น การเขียนเรื่องความจริงเป็นการเขียนที่มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งแต่ละจุดมุ่งหมายจะมี
ลักษณะเนื้อความแตกต่างกันไป และในที่นี้ผู้วิจัยต้องการสอนเขียนเรื่องความประเททให้ความรู้
และแสดงความคิดเห็น

องค์ประกอบของเรื่องความ

สิทธิา นิธิกุลวศ, นิตยา กาญจนวรรณและสาลี ศรีเพ็ญ (2514 : 109) ได้กล่าวถึง
องค์ประกอบของเรื่องความไว้อีกดังนี้

คำนำ เป็นตอนเปิดเรื่อง หรือส่วนที่จะชักจูงผู้อ่านให้ติดตามอ่านต่อไป

เนื้อความหรือเนื้อเรื่อง เป็นใจความส่วนใหญ่ของเรื่อง เนื้อความจะมีลักษณะอย่างใด
ขึ้นอยู่กับประเภทของเรื่อง

สรุปหรือบทลงท้าย เป็นการสรุปความคิดเห็นหรือนำเอาข้อความสำคัญมากล่าวซ้ำให้เด่นชัด
เพื่อให้ผู้เขียนรับประเด็นความคิดสำคัญให้แน่นอนยิ่งขึ้น

การเขียนคำนำ

การเขียนคำนำ ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2526 : 5) ได้กล่าวถึงวิธีการเขียนไว้อีกดังนี้

1. การเขียนคำนำโดยยกคำพังเพยหรือสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง
2. การเขียนคำนำโดยการอธิบายความหมายของเรื่อง
3. การเขียนคำนำโดยขึ้นต้นด้วยคำกล่าวของบุคคลสำคัญ แต่ให้มีความลุ่มพันธ์

กับเรื่องที่เขียน

4. การเขียนคำนำด้วยการเล่าเรื่อง
5. การเขียนคำนำด้วยคำถามหรือปัญหาที่น่าสนใจ
6. การเขียนคำนำด้วยการอธิบายชื่อเรื่อง
7. การเขียนคำนำด้วยกล่าวถึงจุดประสงค์ของเรื่องที่เขียน
8. การเขียนคำนำด้วยการกล่าวถึงความสำคัญของเรื่องที่เขียน

คำนำที่ดีต้องเร้าความสนใจของผู้อ่าน คำนำจะต้องมีลักษณะน่าหรือเชิญให้ผู้อ่าน อ่านเรื่องของเราให้จบให้ได้ คำนำจึงมีส่วนสำคัญในการเรียกร้องความสนใจของผู้อ่านตั้งแต่เริ่มต้นอ่านเรื่อง และดึงดูดใจให้ติดตามเรื่องไปโดยตลอด

การเขียนเนื้อเรื่อง

1. เขียนให้มีแนวคิดอย่างเดี่ยวไม่ผูกนอกเรื่องหรือผูกในสิ่งหมกหมิ่นเกินจำเป็น
2. เขียนให้ทุกส่วน ทุกตอนของเรื่องสัมพันธ์กันโดยตลอด
3. รู้จักเน้นในส่วนที่สำคัญ
4. เขียนลุ่มบุม ไม่ทิ้งส่วนสำคัญของเรื่อง
5. ต้องเขียนให้มีความชัดเจนแจ่มแจ้ง ถูกต้องและมีเหตุผล

การเขียนเนื้อเรื่องอาจจะแบ่งออกเป็นหลายตอน บางตอนอาจจะชอยออกได้หลายย่อหน้า และบางตอนอาจจะมีเพียงย่อหน้าเดียว แต่ที่สำคัญคือ แต่ละย่อหน้าต้องมีข้อคิดที่สำคัญอย่างเดี่ยว และทุกย่อหน้าต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันประดุจลูกโซ่ ไม่เขียนวนวน

นอกจากนั้นการเขียนเนื้อเรื่องให้ได้ผลดี ยังต้องคำนึงถึงการจัดระเบียบความคิดไม่ให้สับสน รู้จักลำดับความ ขยายความ ใช้ประโยคสัมพันธ์ และการให้เหตุผล รวมทั้งการรู้จักใช้โวหาร ล้วนวน คำหนึ่งเพย ภาษิต และสุภาษิตต่าง ๆ เพื่อเสริมแต่งให้เรื่องมีรสชาคน่าอ่านยิ่งขึ้น

การเขียนสรุปหรือคำลงท้าย

การเขียนสรุปหรือคำลงท้าย การเขียนสรุปต้องฝากความประทับใจ หรือข้อคิดให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจทำได้โดย การยกคำคม สุภาษิต ภาษิตสอนใจ คำกล่าว หรือบทกวีที่ไพเราะ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ ข้อสำคัญที่ควรจำคือ คำลงท้ายของเรื่องควรมิใช่เป็นการสรุปเรื่องราวทั้งหมดที่

กล่าวมาแล้ว และนำมากล่าวซ้ำอีก การเขียนคำลงท้ายควรใช้ภาษาสั้น ๆ กระชับน่าอ่าน และประทับใจผู้อ่าน (ประสิทธิ์ กานต์กลอน. 2518 : 185)

ขั้นตอนในการเขียนเรียงความ

กุหลาบ มลลิกามาศ (2513 : 76-77) ได้กำหนดขั้นตอนการเขียนเรียงความไว้ดังนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะเขียน ตามปกติทั่วไปครูมักเป็นผู้ตั้งกระทู้ให้นักเรียนเขียน แต่หากนักเรียนจะเลือกก็ควรเลือกให้เหมาะสมกับความถนัดและความพอใจของตนเอง หลักเกณฑ์ในการเลือกเรื่องอย่างกว้าง ๆ มีดังนี้คือ

1.1 เป็นเรื่องเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นและน่าสนใจ อาจเป็นเรื่องราวในโรงเรียน เช่น "วันไหว้ครู" "ทีมฟุตบอลของเรา" หรือเรื่องราวที่กำลังเป็นที่สนใจของคนทั้งประเทศ หรือคนทั้งโลก เช่น "สงครามในตะวันออกกลาง" "การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" เป็นต้น

1.2 รู้จักนำเรื่องใกล้ตัวมาแล้ว หรือบรรยายให้ผู้อ่านเข้าใจ และนึกเห็นตามได้ เช่น เรื่องบ้านของเรา การที่คนاجرต่างจังหวัด การทำสวนในบ้าน เป็นต้น

1.3 เป็นเรื่องแสดงความเห็น เช่น อธิบายความในสุภาษิตพร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นส่วนตัว หรือออกความเห็นในปัญหาที่กำลังเป็นที่สนใจของคนส่วนมาก เช่น "เหตุใดประชาชนจึงไม่นิยมให้บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์" "เยาวชนของเราปัจจุบันมีความประพฤติเลื่อมทรามลงหรือไม่" ความคิดเห็นเหล่านี้ต้องมีหลักเกณฑ์ซึ่งอาจช่วยแก้ความเข้าใจผิดของคนส่วนมากได้

2. การวิเคราะห์เรื่อง ให้พิจารณาถึงเรื่องเหล่านี้

2.1 ขอบข่ายของเรื่องควรจะให้กว้างขวางแค่ไหน เรื่องที่มีหัวข้อกว้างหากที่จะเขียนให้ละเอียดทุกแง่มุมได้ จึงควรงดเว้น หรือเปลี่ยนชื่อเรื่องให้อยู่ในขอบข่ายที่จะเขียนให้ครอบคลุมได้ ควรเป็นหัวข้อที่มีขอบข่ายแคบ ๆ และผู้เขียนมีความสามารถที่จะเขียนได้

2.2 ถามตัวเองว่าผู้อ่านเป็นใครอยู่ในวัยและเพศอะไร เมื่อเวลาเขียนเรื่องจะได้ตรงกับความต้องการของผู้อ่าน

3. การแสวงหาข้อมูลเพื่อนำประกอบเรื่อง การที่จะช่วยให้เรื่องราวมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ

นั้นควรจะต้องมีหลักฐานอ้างอิงที่มาหรือต้นเค้าของเรื่องว่าได้มาจากที่ใด ผู้เขียนเรื่องที่ติดต้องบอกให้ชัดเจนว่า ตนได้ถ้อยคำนั้นมาจากไหน ใครเป็นผู้กล่าว ถ้าหากคัดลอกมาจากหนังสือเล่มใดควรบอกชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ถ้าสามารถบอกหน้าของหนังสือได้ก็ยิ่งดี หากเห็นว่าการบอกลงไปทำให้ข้อความเินเอ้ออาจะใส่ลงเป็นหมายเหตุ หรือเชิงอรรถก็ได้ การที่จะนำคำพูดหรือข้อความตอนใดของผู้อื่นมากล่าวในเรื่องของเรา โดยไม่ยอมบอกที่มา นั้นนอกจากจะเป็นการเลื่อมารยาทอย่างร้ายแรง แล้วยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนเป็นผู้ไม่ควรได้รับความเชื่อถือได้เลยที่ร้ายยิ่งไปกว่านั้นบางคนยังนำเอาคำพูดของท่านมาดัดแปลงให้ผิดเพี้ยนไปจากเดิมแล้วอ้างว่าเป็นของตนอย่างนี้ต้องจัดว่าเป็นเรื่องที่ไม่มีความควรแก่การอ่านเลย การอ้างหลักฐานที่มาอย่างชัดเจนนั้นมีแต่จะเพิ่มคุณค่าให้แก่เรื่องของเรามากขึ้น

อีกประการหนึ่งการจะคัดเขียนเรื่องให้ดีขึ้น ควรจะนำคำพังเพย สุภาษิต บทประพันธ์ ร้อยกรองที่ดี ๆ เข้ามาแทรกอย่างเหมาะสมในเรื่องความแต่ละเรื่อง จะช่วยให้ข้อความกระชับรัดกุมมากขึ้น เพราะการใช้ถ้อยคำในบทประพันธ์นั้นรัดกุมชัดเจน และเข้าใจได้ดีกว่าร้อยแก้ว แต่เมื่อยกคำประพันธ์ของท่านผู้ใดมาต้องบอกชื่อผู้แต่งด้วยเสมอไป

4. การวางโครงเรื่อง มีข้อควรคำนึงดังนี้

- 4.1 จัดลำดับความคิดให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
- 4.2 แยกประเด็นใหญ่และประเด็นย่อยออกจากกันให้ชัดเจน
- 4.3 เขียนโครงเรื่องตามลักษณะการจัดโครงเรื่องที่ดี

5. การแสดงออก เขียนขยายความโครงเรื่องให้เป็นไปตามลำดับชั้นแสดงออกซึ่งเป็นขั้นที่ลงมือเขียนจริง ๆ นี้ ต้องพยายามคิดนาน ๆ และไตร่ตรองเลือก่อนจะลงมือเขียนจริง ๆ ความจริงจะได้น้ำหนัก

6. การตรวจทาน เมื่อเขียนเรื่องเสร็จแล้ว ควรทิ้งเรื่องที่เขียนไว้สัก 4-5 วัน แล้วนำขึ้นมาอ่านตรวจทานแก้ไขอีกครั้ง 2-3 เทีซว แก้ไขสิ่งที่บกพร่องให้หมดไป

องค์ประกอบของเรียงความ

เปลื้อง ณ นคร (2512 : 2) ได้กำหนดองค์ประกอบของเรียงความที่ดีไว้ดังนี้

เอกภาพ ได้แก่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว การเขียนเรื่องความเรียงหนึ่ง ๆ จะต้องมีใจความและความมุ่งหมายอันสำคัญแต่เพียงอย่างเดียว ข้อความต่าง ๆ จะต้องเกี่ยวข้องกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างเดียวเท่านั้น จะพูดนอกเรื่องไม่ได้ ถ้าจะพูดเรื่องอื่น เรื่องที่นำมาพูดนั้นต้องเกี่ยวข้องหรือช่วยให้เรื่องเด่นชัดขึ้น

ลัษณภาพ คือ ความเชื่อมโยง ข้อความต่าง ๆ จะต้องดำเนินไปตามลำดับต่อเนื่องกัน ความคิดที่เขียนลงไปนั้นต้องมีลำดับรับกันให้เนื้อความต่อกัน

สารัตถภาพ คือ การเน้นใจความสำคัญ ความใดที่สนับสนุนเนื้อเรื่องให้เด่นชัด จะต้องอยู่ในที่เด่นและต้องให้มีเนื้อที่มาก คือต้องพูดให้ยาว ส่วนที่เป็นผลความต้องกล่าวแต่น้อย

สำหรับ สุยะปะนิษฐ์ นาคกรทรรพ (2520 : 6) ได้กล่าวถึงลักษณะของเรื่องความที่ดีว่า

1. ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและประมวลข้อคิดสำคัญ ๆ เข้าสู่จุดหมายอย่างมีระเบียบ
2. ต้องมีเอกภาพ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของเรื่อง หมายถึงมีความคิดรวบยอดเด่นชัดและมีลัษณภาพ คือความสัมพันธ์กลมกลืนกับความคิดทั้งจะต้องมีสารัตถภาพ คือ การเน้นข้อคิดที่สำคัญ

3. ต้องมีสัดส่วนที่เหมาะสม คือ มีข้อความเปิดเรื่อง และดำเนินเรื่องตามสัดส่วนที่พอเหมาะที่กล่าวแล้วในเรื่องส่วนประกอบของเรื่องความ

4. ต้องมีการจัดลำดับเรื่องอย่างเหมาะสม โดยเขียนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นหัวข้อสั้น ๆ แล้วนำมาเรียงลำดับให้เป็นระเบียบ

นอกจากนี้ วรณ แก้วแพร่ (2530 : 64) ยังได้กำหนดไว้อีกว่า เรื่องความที่ดีต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ โครงเรื่องดี เนื้อหาดี ความคิดเห็นดี

1.3 เอกสารเกี่ยวกับวิธีการสอนเรื่องความ

ความมุ่งหมายของการสอนเรื่องความ

รองรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา ณ อสุทธา (2513 : 113-114) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่องความไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กมีโอกาสถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของตนเองที่เกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นทราบ
2. ช่วยให้เด็กมีโอกาสเกิดความคิดสร้างสรรค์ คือสามารถเรียงความจากความคิดของตนเองโดยเขียนเป็นเรื่องราวขึ้น ไม่จำเป็นต้องแต่งจากเรื่องที่ครูกำหนดให้เสนอไปเด็กอาจมีจินตนาการจากภาพหรือเรื่องราวที่สัมผัสขึ้น หรือเป็นเรื่องสลับสลับตกชงขึ้นจากความคิดของตนเอง
3. ช่วยให้เด็กรักการเขียน เพราะสามารถเขียนด้วยความสนใจ ไม่ได้ถูกบังคับให้เขียนแต่เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
4. การที่เด็กได้เขียนเรียงความเสมอ ๆ ย่อมช่วยให้เด็กได้ใช้วิชานี้ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนวิชาอื่น ๆ ด้วย เพราะการเขียนเรียงความช่วยให้เกิดทักษะในการเขียน รู้จักใช้ถ้อยคำให้เหมาะสม รู้จักลำดับความสำคัญของเนื้อเรื่อง ตลอดจนรู้จักสรุปความคิดเห็นต่าง ๆ ของตนเองอีกด้วย

กรีน แลชวอลเตอร์ (คิวกรัน หอมสุวรรณ. 2521 : 20 ; อ้างอิงมาจาก Greene and Walter. 1977) กล่าวถึงการเขียนเรียงความไว้ว่า "การเขียนเรียงความไม่ควรเป็นเพียงการฝึกเขียนความจำและเขียนให้ถูกต้องตรงตามเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังเท่านั้น แต่ควรเป็นการฝึกหัดให้เด็กรู้จักแสดงอาการทางการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีจินตนาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จากความมุ่งหมายดังกล่าว ครูจึงควรฝึกให้นักเรียนได้มีโอกาสคิดด้วยตนเอง และถ่ายทอดความคิดออกมาด้วยการเขียนจนเกิดความชำนาญเป็นทักษะ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิชาการอื่น ๆ และเพื่อสื่อสารที่ได้ผลในชีวิต

วิธีการสอนเขียนเรียงความ

สุจิต เพียรชอบ (2512 : 120 - 121) ให้ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการสอนเรียงความว่า ครูควรชี้แจงให้นักเรียนได้เห็นประโยชน์และคุณค่าของการเขียนเรียงความ ตลอดจนการใช้ภาษาเขียนที่ถูกต้อง ให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนการเขียนเรียงความอยู่เสมอ โดยครูอาจจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเพิ่มเติม นอกจากนี้นักเรียนควรมีโอกาสวางแผนร่วมกับครูว่า จะเขียนเรียงความประเภทใด และเรื่องใด ในภาคหนึ่ง ๆ

เกหลง ฟานิช (2514 : 83 - 88) เสนอแนะวิธีการเขียนเรียงความว่า ครูควรคำนึงเสมอว่านักเรียนทั้งชั้นไม่จำเป็นต้องเขียนเรียงความเหมือนกัน หรือเรื่องเดียวกัน เรื่องที่เขียนควรเป็นเรื่องที่นักเรียนมีความรู้ โดยครูเป็นผู้ส่งเสริมจากการอ่านหนังสือ ฟังบรรยาย ฟังปาฐกถา ฟังอภิปราย ฟังวิทยุ ทั้งนี้ครูควรให้นักเรียนเขียนหนังสือให้ถูกต้อง

รัชนิ ศรีไพวรรณ (2520 : 20) ได้เสนอหลักในการสอนเรียงความไว้ดังนี้

1. ไม่ควรฝึกให้เด็กจำเรื่องแต่เพียงอย่างเดียว ให้เด็กใช้ความคิดจินตนาการของตนเองด้วย นั่นคือ ครูจะต้องให้เด็กได้ฝึกเรียงความทั้งจากเรื่องที่กำหนดให้และเรื่องที่เด็กคิดขึ้นมาเองด้วย
2. ไม่ควรฝึกเด็กเขียนอย่างเดียวต้องฝึกให้พูดด้วย อาจจะพูดเป็นรายบุคคลหรือทั้งชั้น โดยช่วยกันเรียบเรียงก็ได้ และทุกครั้งครูต้องบันทึกไว้ว่าเด็กมีความคิดอย่างไร ส่วนภาษาที่ควรมีอะไรสนับสนุนหรือแก้ไขเพียงใดแล้วครูค่อยพิจารณาแก้ไขเป็นรายบุคคล
3. ครูไม่ควรจำกัดวงความคิดของเด็ก ควรให้โอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และไม่ควรทำให้เด็กเสียกำลังใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เมื่อมีดคีควรค่อย ๆ ชี้แจงกับเด็ก ไม่ควรตลกความคิดของเด็ก
4. ไม่ควรเร่งรัดหรือมีกฎเกณฑ์มากเกินไป เช่น กำหนดว่าเด็กต้องเขียนให้ได้เท่านั้นเท่านั้นประโยค ภายในเวลาที่กำหนดให้ ควรหาวิธีส่งเสริมเด็กวิธีอื่นดีกว่า เพราะการแสดงออกโดยการบังคับย่อมไม่ได้ผลดีเท่าความพอใจของเด็ก
5. ครูต้องรู้จักตัววิชาและพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี เพราะเด็กแต่ละวัยมีความคิดความสนใจไม่เหมือนกัน เช่น เด็กเล็กอาจจะพูดเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่เกินความจริง เช่น ลัตัวพูดได้ คนเหาะได้ เป็นต้น
6. ครูต้องให้เด็กเข้าใจความมุ่งหมายและประโยชน์ของวิชาเรียงความ ว่าเป็นวิชาที่ช่วยให้เด็กได้รับความสำเร็จในชีวิต เพราะคนที่เรียงความดีย่อมได้รับความสำเร็จในการพูด การเขียน อันเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าของชีวิตคน

สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525 : 82-84) ได้รวบรวมหลักการสอนเรียงความและได้เสนอแนะวิธีสอนเรียงความไว้ดังนี้

1. เรื่องที่จะนำมาใช้สอนเรื่องความนั้น ควรเลือกเรื่องที่อยู่ในวงความสนใจของเด็ก และเหมาะกับระดับความรู้ของนักเรียน วิธีที่จะทราบว่ามีนักเรียนสนใจเรื่องอะไรบ้างนั้นโดยให้นักเรียนเสนอชื่อเรื่องแล้วช่วยคัดเลือกเรื่องที่เห็นว่าเหมาะสมมาให้เขียน การให้โอกาสแก่นักเรียนเช่นนี้ จะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเขียนดีกว่าที่ครูจะกำหนดเรื่องให้เขียนทุกครั้งไป
2. ความคิดเห็นในการเขียนเรื่องความเป็นสิ่งสำคัญมาก ครูควรหาวิธีช่วยหรือเร้าใจให้นักเรียนคิดให้ได้ว่า จะเขียนอย่างไรจึงจะน่าสนใจ อาจเริ่มด้วยการให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่น่าสนใจรอบ ๆ ตัว และให้บันทึกสิ่งที่ได้สังเกตเห็นด้วยถ้อยคำสั้น ๆ ก่อน ให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียบเรียงความสำเร็จในการเขียน และมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ต่อไปจึงถึงขั้นที่จะขัดเกลาภาษาให้สละสลวย
3. การใช้อุปกรณ์การสอนจะช่วยให้การเขียนเรื่องความได้ผลดียิ่งขึ้น ครูอาจหาภาพหรือรูปปั้นหรือของจริงมาให้นักเรียนฝึกพรรณนาโวหาร ฝึกบรรยายสั้น ๆ ก็ได้ การเขียนเรื่องความไม่จำเป็นต้องให้เขียนเรื่องยาว ๆ เสมอไปอาจฝึกสลับกับการเขียนบรรยายหรือพรรณนาลั้น ๆ ก็ได้
4. การสอนเรื่องความอาจทำได้หลายวิธี เช่น เริ่มต้นด้วยการใช้คำที่กำหนดให้แต่งประโยคแล้วนำประโยคเหล่านั้นมาเรียบเรียงเป็นข้อความ หรือให้อภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะเขียน เมื่อได้แนวความคิดหรือโครงเรื่องแล้วจึงเขียน หรือนำไปศึกษาออกสถานที่แล้วกลับมาเขียนเรื่องความหรือให้นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์บางอย่างที่น่าสนใจแล้วเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์นั้น ๆ หรือเล่าเรื่องสนุก ๆ ค้างไว้แล้วให้นักเรียนแต่งต่อจนจบการให้นักเรียนเขียนเรื่องที่นักเรียนมีประสบการณ์จะทำให้เขียนได้ดียิ่งขึ้น
5. ในการเขียนเรื่องความเรื่องที่เป็นความรู้ ควรแนะวิธีหาความรู้ให้แก่ นักเรียน เช่น ให้ค้นคว้าความรู้จากหนังสือหลายเล่ม ให้ไปสัมภาษณ์ผู้ที่รู้เรื่องนั้น ๆ ให้ไปสังเกตในที่ที่จะหาความรู้หรือสนทนากับเพื่อน ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นกัน ควรฝึกให้นักเรียนรู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง จะเป็นทางส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต่อไป
6. ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักขั้นของการเรื่องความ คือ ขั้นร่าง และขั้นเรียบเรียงขั้นร่าง คือ การเตรียมความรู้เพื่อเรียบเรียงด้วยการตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์อย่างไร มีใจความย่อ ๆ อย่างไร จะลำดับหัวข้อใดไว้ก่อนหลัง แต่ละข้อที่ลำดับไว้จะมีรายละเอียด

อะไร และจะสรุปว่าอย่างไร และถึงขั้นเรียบเรียงด้วยการรู้จักใช้ประโยคสั้น ๆ เขียนให้อ่านเข้าใจง่าย มุ่งความชัดเจนแจ่มแจ้งเป็นสำคัญ ควรพยายามใช้ถ้อยคำสำนวนของตัวเองให้มากที่สุด

7. ครูควรแนะนำให้นักเรียนฝึกในเรื่องการเพิ่มพูนความรู้เรื่องคำให้มากพอฝึกตัวให้เป็นคนช่างสังเกต ให้รักการอ่านมาก ฟังมาก รู้จักสังเกตถ้อยคำสำนวนของนักเขียนที่ได้รับความนิยม และฝึกเขียนอยู่เสมอ

8. การเขียนเรียงความอาจให้เขียนเป็นรายบุคคลบ้าง เขียนเป็นหมู่บ้างสลับกันตามโอกาสอันเหมาะสม

9. การแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความ อาจให้แก้ไขเป็นรายบุคคล หรือแก้ไขข้อบกพร่องเป็นส่วนรวม โดยการรวบรวมสิ่งที่นักเรียนผิดเหมือน ๆ กันมาอธิบายแก้ไข ให้ดูบนกระดานดำ ครูควรให้กำลังใจในการแก้ไขสิ่งบกพร่องนั้น เพื่อความพยายามของนักเรียนจะดีขึ้น

สมพร มั่นตะสูตร (2526 : 150-152) ได้เสนอแนะแนวการสอนเขียนเรียงความกล่าวโดยสรุป ดังนี้

1. ให้นักเรียนเลือกเรื่องที่จะเขียนด้วยตนเอง ครูอาจชี้แนะเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
2. ชวนให้นักเรียนเกิดความคิดอยากแสดงออกทางความคิดผ่านการเขียนด้วยการชักชวนสนทนาถึงสิ่งที่น่าสนใจที่รอบตัว อาจเป็นสิ่งแวดล้อม เหตุการณ์ หรือข่าวประจำวัน
3. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม เช่น พันทิปดัดตัวต่าง ๆ ภาพ พันทูลอง ของจริงเพื่อฝึกให้เขียนบรรยายอาหาร พรรณนาอาหารหรือเขียนเรียงความตลอดเรื่อง
4. นำตัวอย่างเรียงความที่ดี ๆ มาให้นักเรียนอ่านให้มาก ๆ
5. ให้นักเรียนผูกเรื่องจากคำศัพท์ที่ครูให้ หรือให้นักเรียนรวบรวมคำแปลก ๆ จากหนังสือพิมพ์มา แล้วนำมาผูกเรื่องใหม่เป็นการส่งเสริมจินตนาการ
6. ครูและนักเรียนช่วยกันวางโครงเรื่องที่สนใจ แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องตามโครงเรื่องที่ได้วางไว้
7. การเขียนเรียงความเชิงวิชาการ ครูต้องแนะนำแหล่งข้อมูลที่จะศึกษาและวิธีการเขียนเรียงความเชิงวิชาการให้ก่อน

8. เมื่อพบข้อบกพร่อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดลำดับเรื่องราว การใช้ถ้อยคำสำนวนโวหาร การผูกประโยค ครูต้องแก้เป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทุกคนและนำข้อบกพร่องมาเสนอหน้าชั้น พร้อมแก้ไขให้ดูเป็นแบบอย่าง

9. คัดผลงานเขียนเรื่องความดีของนักเรียนในชั้นมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง เพื่อส่งเสริมในด้านกำลังใจที่จะเขียนให้ดีขึ้น

10. อาจสอนเรื่องความโดยการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนช่วยกันเขียนบ้างก็ได้

11. ให้นักเรียนเขียนแสดงอารมณ์ของตนและพฤติกรรมที่นักเรียนคาดว่าตนเองจะทำเมื่อเกิดอารมณ์ต่าง ๆ เช่น รัก โกรธ เกลียด เหม่า ฯลฯ

12. ให้นักเรียนถอดคำประพันธ์หรือสุภาษิต แล้วเขียนเป็นเรื่องความที่สละสลวย

กระทรวงศึกษาธิการ (2532 : 53-55) ได้เสนอแนะหลักการสอนเขียนเรื่องความไว้ดังนี้

1. สิ่งที่น่าสนใจให้นักเรียนเขียนตรงตามความสนใจ ความต้องการความพร้อมทางอารมณ์สมอง และระดับวุฒิภาวะของนักเรียนแต่ละคน

2. ปูพื้นฐานในการเขียนเรื่องความโดยให้นักเรียนฝึกพูดเรื่องต่าง ๆ เช่น พูดโทรศัพท์ พูดทักทาย พูดโต้ตอบ พูดในโอกาสต่าง ๆ และฝึกให้เล่าเรื่องจากที่ฟังและอ่านมาเป็นภาษาพูดของตนเองได้ดีเสียก่อนแล้วจึงฝึกเขียน

3. จัดกิจกรรมการสอนเขียนให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน เช่น นักเรียนที่เคยอยู่ในชนบทก็ให้เขียนเรื่องชนบท มิใช่ให้นักเรียนกรุงเทพเขียนเรื่องชนบท คือให้นักเรียนเขียนเรื่องที่มีประสบการณ์นั่นเอง ถ้าไม่มีประสบการณ์แต่ต้องการให้เขียน ก็จัดให้นักเรียนมีประสบการณ์นั้น ๆ ก่อน เช่น พาไปศึกษานอกสถานที่ แล้วจึงกลับมาเขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้น เป็นต้น

4. ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นตามจินตนาการของตนโดยอิสระเสรี และหาวิธีส่งเสริมให้กำลังใจด้วยวิธีต่าง ๆ ถ้าจำเป็นต้องแก้ไขอธิบายให้นักเรียนเข้าใจข้อบกพร่องนั้นอย่างชัดเจน

5. สร้างบรรยากาศให้อากเขียน นักเรียนจะอยากเขียนเมื่อเขาเกิดความประทับใจต่อสิ่งต่าง ๆ ครูจึงควรจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความประทับใจ เช่น เล่นเกมสมมุติ สถานการณ์วันเกิด เพื่อนพาไปเที่ยว เล่าเรื่องที่ชอบ ฯลฯ

6. การตรวจและแก้ไขงานเขียนของนักเรียนต้องทำด้วยความระมัดระวัง เพราะเป็นเสมือนดาบสองคม ควรค่อย ๆ แก้ไข เรื่องบางอย่างอาจปล่อยไว้จนนักเรียนได้เรียนเสียก่อน เช่น หลักเกณฑ์ของภาษา เป็นต้น

7. ควรมีอุปกรณ์ที่นักเรียนสนใจมาเป็นสิ่งเร้าให้เกิดอยากเขียน เช่น ของจริง ของเล่น ของจำลอง รูปภาพ ภาพการ์ตูน ฯลฯ

8. พยายามให้นักเรียนเข้าใจความมุ่งหมายและมองเห็นประโยชน์ของการเขียน เพื่อให้เกิดศรัทธา การเขียนจะช่วยให้สนใจและไม่เบื่อ

9. กิจกรรมการเขียนควรมีหลายอย่างแตกต่างกันออกไปทั้งมีรูปแบบ และไม่มีรูปแบบ เช่น เขียนป้ายร้านค้า เขียนคำโฆษณา เขียนคำขวัญ คำเตือนใจ ลูบภาพ คำหึงเหย บัตรเชิญต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ หนังสือการ์ตูน หรือเขียนวิธีทำของสิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งเร้าจะช่วยให้นักเรียนอยากเขียนเรื่องความมากขึ้น

10. ฝึกให้นักเรียนเขียนจากง่ายไปหายาก โดยค่อย ๆ ขยายขอบเขตการนำเสนอทักษะการเขียนของนักเรียนออกไปทีละน้อยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- ก. เขียนเป็นคำ
- ข. เขียนเป็นวลี
- ค. เขียนเป็นประโยค
- ง. แสดงความคิดและเขียนขยายประโยคยาว โดยใช้คำวิเศษณ์ บุพบท

สถานประกอบ

- จ. แสดงความคิดและเขียนเป็นตอน
- ฉ. แสดงความคิดและเขียนเป็นเรื่องสั้น เรื่องความ
- ช. แสดงความคิดและเขียนเรื่องยาวตามความสามารถตามระดับวุฒิภาวะ และ

ความสามารถของแต่ละคน

11. ครูต้องเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของเรื่องความเพื่อตรวจแก้ไขเด็ก เช่น

- ก. รูปแบบ
- ข. การใช้ถ้อยคำได้เหมาะสม

- ค. เขียนรูปได้ถูกต้อง
- ง. ความคิด
- จ. จำนวนภาษาที่ใช้
- ฉ. ความสอดคล้องของชื่อเรื่องกับเนื้อเรื่อง

12. ควรให้เขียนเรื่องตามความสามารถและความสนใจ เช่น ให้เขียนเรื่องจากรูปภาพ
รูปเดียวกัน นักเรียนอาจเขียนต่างกัน

นอกจากนี้ยังได้เสนอวิธี เขียนเรื่องความไว้ 2 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1 ครูนำภาพหรือสิ่งอื่นซึ่งเป็นสิ่งเร้ามาให้ให้นักเรียนสังเกต ให้นักเรียนทุกคนช่วยกัน
ตอบคำถามของครู ครูเขียนคำตอบลงบนกระดานทุกคำตอบ ซึ่งจะได้คำตอบที่เป็นเรื่องราวของ
ภาพตั้งแต่ต้นจนจบ แล้วให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าประโยคใดควรเรียงลำดับก่อนหลังจนครบ ก็จะได้
เรื่องความที่มีค่านำ เนื้อเรื่องและสรุปให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คำว่าคำถามใดที่ควรอยู่ในค่านำ
คำถามใดเป็นขึ้นเนื้อเรื่อง และคำถามใดเป็นขั้นสรุป เพื่อเป็นหลักหรือนแนวทางในการเขียน
เรื่องความ ซึ่งนักเรียนได้เกิดความคิดขึ้นเองครูเป็นเพียงผู้สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมองเห็น
แนวคิดและรูปแบบของเรื่องความเอง

คำถามที่ใช้มีดังนี้

คำถามควรใช้คำถามต่อไปนี้

1. คืออะไร
2. หมายถึงอะไร
3. อยู่ที่ไหน

เนื้อเรื่อง คำถามมักเป็นดังนี้

1. ทำไม
2. อย่างไร
3. เพราะเหตุใด
4. มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
5. สำคัญอย่างไร สำคัญสำหรับใคร

สรุป คำถามที่นักเรียนมักจะถามดังนี้

1. มีคุณโทษอย่างไร
2. คืออย่างไร
3. มีแนวคิดเป็นอย่างไร
4. ได้ข้อคิดเห็นอะไรบ้าง

วิธีที่ 2 ครูนำภาพหรือสิ่งอื่นที่นักเรียนสนใจมาเป็นสิ่งเร้าให้อ่านเขียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้คนละหลาย ๆ ประโยค ครูเขียนประโยคทุกประโยคที่นักเรียนบอกทั้งที่ถูกต้องและผิด ลงบนกระดาน (เรียกวิธีการนี้ว่า วิธีระดมพลังสมอง) แล้วให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาว่า ประโยคใดถูกก็เก็บไว้ ประโยคใดผิดก็ตัดทิ้ง ประโยคใดซับซ้อนก็จัดการเชื่อมใหม่ แล้วนำประโยคมาเรียงลำดับความสำคัญว่าประโยคใดควรมาก่อน ประโยคใดมาทีหลัง ตั้งแต่ต้นจนจบ ครูก็จัดแบ่งเนื้อเรื่องเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เช่น บทนำ ตอนที่ 2 เนื้อเรื่อง ตอนที่ 3 บทสรุป นักเรียนก็จะทราบและเขียนเรื่องความโดยไม่กังวลกับบทนำ บทเนื้อเรื่อง และบทสรุปอีกต่อไป

นอกจากนี้ กรมวิชาการ ยังได้เสนอแนะกิจกรรมสำหรับการสอนเรื่องความในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไว้อีกว่า ครูควรเลือกใช้หลายวิธีด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนพูดเรื่องที่ตนรู้ เรื่องดีหรือชอบมากให้เพื่อนในชั้นฟัง
2. ให้นักเรียนเล่าเรื่องจากภาพ จากประสบการณ์ จากเหตุการณ์ จากจินตนาการ
3. เล่าเรื่องจากที่ฟังและอ่านมา
4. เล่าวิธีเล่นเกมต่าง ๆ ที่ตนชอบ
5. เขียนบันทึกประจำวันจากคำที่ได้เล่ามา
6. เขียนบันทึกการเดินทาง
7. ทำหนังสือนิมฟ์ของห้อง
8. แบ่งกลุ่มแต่งบทละครและแสดงในชั้นเรียน
9. เขียนเรื่องจากคำที่กำหนดให้

10. เขียนเรื่องจากการไปศึกษาสถานที่
11. เขียนเรื่องที่ชอบ (เช่น ดอกไม้ สัตว์ อาชีพ หรือบุคคล ฯลฯ ที่นักเรียนชอบ)
12. เขียนวิธีทำของตามประสบการณ์ (เช่น งานประดิษฐ์อาหาร ฯลฯ)
13. ต่อเรื่องให้จบตามความคิดของนักเรียนเอง
14. ต่อเส้นให้เป็นภาพแล้วเล่าเรื่องจากภาพตามจินตนาการ
15. เขียนเรื่องจากประโยคที่กำหนดให้
16. เขียนบันทึกการทำงาน
17. เล่าการทำงานของตนในรอบหนึ่งวันหรือรอบสัปดาห์
18. เขียนเรื่องจากหัวข้อที่กำหนดให้
19. เขียนเล่าข่าวที่ได้ฟัง
20. เขียนสรุปข่าวในหนึ่งวัน
21. การเขียนเรื่องความจากของจริง โดยครูนำวัสดุสิ่งของมาให้เด็กเรียนสังเกตแล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องราวของสิ่งนั้น เช่น ครูนำเชือกมาให้สังเกตแล้วให้บอกประโยชน์ของเชือกเป็นประโยคหรือผูกเป็นเรื่องตามจินตนาการของนักเรียน
22. เขียนจากสิ่งที่นักเรียนได้สัมผัสโดยการดมกลิ่น (ไม่ได้เห็น) เช่น น้ำหอม ให้นักเรียนดมกลิ่นดอกไม้หรือใบไม้ แล้วเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับดอกไม้หรือใบไม้ที่ได้ดมกลิ่น
23. เขียนเรื่องความจากการคลำ (ไม่ให้เห็น) เช่น ไข่คลำล่ำลือ แล้วให้เขียนเรื่องความบรรยายถึงความรู้สึกถึงสิ่งที่ได้คลำให้ผู้อ่าน อ่านแล้วเข้าใจว่าเป็นล่ำลือหรือนุ่น เป็นต้น
24. เขียนเรื่องความจากภาพ
 - ก. ภาพหนึ่งที่มีภาพของสิ่งเดียว เช่น ภาพเปิด ให้นักเรียนเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับภาพเปิด
 - ข. ภาพหนึ่งที่เป็นภาพทิวทัศน์ ให้นักเรียนเขียนคำแทนสิ่งที่มีในภาพและคำเกี่ยวข้องกับที่ไม่มีในภาพ จับคู่คำที่มีความสัมพันธ์กัน ใช้คำที่สัมพันธ์กันเขียนเป็นประโยค นำประโยคเหล่านั้นมาเชื่อมต่อให้เป็นเรื่องราว ตามจินตนาการหรือประสบการณ์ของนักเรียน
 - ค. ภาพต่อเนื่อง คือมีภาพหลายภาพมีความต่อเนื่องกัน ให้นักเรียนเขียนเรื่องความ

ตามลำดับภาพเหล่านั้นตามความคิดของนักเรียนแต่ละคน

ดังนั้นในการสอนแต่ละครั้งครูควรเลือกวิธีสอนและกิจกรรมที่แตกต่างกัน เพราะจะทำให้
นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเขียนเรียงความ แต่กลับทำให้นักเรียนมีความสนใจเพิ่มขึ้น

1.4 การวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความ

ในการวัดผลและประเมินผลวิชาเรียงความ จรรยา ศรีพันธบุตร (2533 : 52-54)
ได้กล่าวไว้ว่า เครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถ ในการเขียนเรียงความได้แก่ ยุติธรรม และเป็น
ปรนัยมากที่สุดคือ แบบทดสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้ผู้สร้างต้องคำนึงถึงความยากง่าย ให้พอ
เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังต้องมีเกณฑ์ หรือหลักในการพิจารณาให้คะแนนดังนี้

1. เขียนถูกต้องตามรูปแบบ
2. เนื้อหาสมบูรณ์
3. ลำดับเรื่องดี สำนวนภาษาดี
4. เขียนตรงประเด็นไม่ออกนอกเรื่อง
5. เสนอแนวคิดแปลกใหม่
6. เขียนบทที่น่าสนใจ สรุปตรงประเด็น

ชาญชัย สมดิษฐ์ (2533 : 24) เสนอหลักการตรวจเรียงความที่ดีต้ององค์ประกอบ

ต่อไปนี้

1. รูปประโยค
2. ความหมายของคำ
3. การเรียงข้อความ
4. การนำคำเข้าประโยค
5. แนวคิด
6. เนื้อหา
7. จินตนาการ
8. ลำดับเรื่อง

9. การใช้ภาษา

เปลื้อง ณ นคร (2512 : 80) มีหลักในการให้คะแนนเรียงความโดยแบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ดังนี้คือ เนื้อหา 50% แบ่งออกเป็นข้อเท็จจริง 30% และความคิด 20% ส่วนภาษา มีการใช้ถ้อยคำสำนวนและโวหาร 30% รูปแบบ คือ การวางรูปเรียงความ มีย่อหน้า เว้นวรรคตอน เครื่องหมายวรรคตอน อักษรวิธี 20%

ประสิทธิ์ กานย์กลอน (2518 : 10-12) ได้เสนอข้อที่ควรพิจารณาในการตรวจงานเขียน แต่ละเรื่องดังนี้ คือ

1. เนื้อเรื่อง 40 % ได้แก่แนวคิด การจัดลำดับความคิด การขยายความคิดให้ชัดเจน
2. การใช้ภาษา 40 % ได้แก่การพิจารณาการใช้คำ การผูกประโยค การสร้างย่อหน้าที่สมบูรณ์
3. รูปแบบ 10 % ได้แก่การพิจารณาว่าทำได้ถูกต้องตามรูปแบบการเขียนแต่ละชนิด เช่น บทความเรื่องสั้น เรียงความ ย่อความ ฯลฯ
4. กลไกระบบการเขียนอื่น ๆ 10 % ได้แก่การคำนึงถึงเรื่องสะกดการันต์ ลายมือและ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย

เพ็ญศิริ ภักดีอุทธรณ์ (2521 : 42 - 46) ศึกษาวิธีประเมินผลการเขียนเรียงความ แล้วสรุปเป็นเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพเรียงความ โดยคำนึงถึงสัดส่วนความสำคัญ ดังนี้

การแสดงความคิดเห็น	5 ส่วน
การเชื่อมโยงความคิด	2 ส่วน
การเสนอเรื่อง	1 ส่วน
การใช้ภาษา	1 ส่วน
เนื้อหาสาระ	1 ส่วน

กรมวิชาการ (2532 : 68) ได้แบ่งคะแนนการตรวจเรียงความไว้ ดังนี้

1. เนื้อหา 40 %
2. การใช้ภาษา 40 %
3. รูปแบบ 10 %

4. ลายมือ การสะกดตัว การเว้นวรรค การย่อหน้า ความสะอาด 10 %

นอกจากนี้ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (1987 : 54 - 55) ยังได้กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรื่องไว้อีก ดังนี้

1. การลำดับเรื่อง ได้แก่ การเรียบเรียงเนื้อหาอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ไม่สลับสน
2. การลำดับความคิด ได้แก่ การสื่อความคิดที่ชัดเจน ผู้อ่านแล้วเข้าใจถึง

ความต้องการของผู้เขียน

3. การใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำ การผูกประโยค การสะกดคำ ไวยากรณ์ ใช้อย่างถูกต้อง
4. การสื่อความหมาย ได้แก่ การเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้

สำหรับวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตรวจเรียงความของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ดังนี้

1. เนื้อเรื่อง คำนึงถึงแนวคิด การลำดับความคิด การขยายความคิดให้ชัดเจน ให้น้ำหนัก

คะแนน 40 %

2. การใช้ภาษา พิจารณาถึงระดับของภาษาใช้ได้ถูกต้องตามกาลเทศะและลักษณะของเรื่อง การใช้คำ ถูกต้องตรงความหมาย การใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมเขียนประโยคถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และการใช้คำศัพท์ ให้น้ำหนักคะแนน 40 %

3. รูปแบบของการเขียนเรียงความดูจากคำนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป ให้น้ำหนักคะแนน 10 %

4. กลไกประกอบการเขียนอื่น ๆ ได้แก่ ลายมือ ความสะอาด วรรคตอน และการสะกดการันต์ ให้น้ำหนักคะแนน 10 %

1.5 เอกสารเกี่ยวกับความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาถือว่าความสนใจของนักเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตร จึงให้ความหมายไว้พอสมควร ดังนี้

ดีวี่ (Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า คือ ความรู้สึกหรือความพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

กูด (Good. 1973 : 311) ได้ให้ความหมาย ความสนใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกชอบของคนเราแสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนี้อาจจะมีชั่วขณะหนึ่งหรืออาจจะมีถาวรต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอยากหรือยากเห็นของบุคคลนั้น โดยได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

น้อมฤดี จงพุทธ (2519 : 258) กล่าวถึงความสนใจว่า หมายถึงอาการอยากหรือยากเห็น อาการชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาการสนุกเพลิดเพลินในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาการซาบซึ้งในคุณค่าที่มีต่อสิ่งใด ๆ

ลำเร้ง หนูเรืองรัตน์ (2524 : 8) กล่าวว่า ความสนใจเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบการมีความสนใจต่อสิ่งใด สอดคล้องใจจดจ่อมีสมาธิในสิ่งนั้น และใช้เวลากับสิ่งนั้นมากขึ้น จึงมีส่วนช่วยให้มีโอกาสที่จะได้รับความสำเร็จในด้านนั้นมากขึ้น

เลียง ชุสกล (2525 : 26) กล่าวว่า ความสนใจ คือความอยากหรือยากเห็นอยากแสวงหาและเข้าร่วมกิจกรรมหนึ่ง ความรู้สึกชอบที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด และหมายถึง สภาพจิตใจของบุคคลที่ผูกพันหรือจดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการซาบซึ้งคุณค่าของสิ่งใด ๆ

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 36) ได้ให้ความหมายของความสนใจที่ว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความรักชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือมีจะทำกิจกรรมที่สนใจนั้นด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่เพื่อให้สำเร็จตามความมุ่งหมายของตน

วนิดา ศิริมาลา (2528 : 38) ได้ให้ความหมายของความสนใจว่าเป็นความรู้สึก เอาใจใส่ ความอยากหรือยากเห็นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงออกโดยการชวนชวน เข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมต่าง ๆ และยอมรับชมค่ามองเห็นประโยชน์ของสิ่งนั้น

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) ได้กล่าวว่าความสนใจมีลักษณะใกล้เคียงกับทัศนคติมาก กล่าวกันว่าความสนใจเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ กล่าวคือ ความสนใจเป็นความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งหมายถึงทัศนคติทางบวกหรือทัศนคติที่ดีนั่นเอง และความสนใจของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกัน เนื่องจากองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมที่

แตกต่างกัน

กรองทอง โพธิ์ทอง (2532 : 43) ได้ให้ความหมายของความสนใจไว้ว่า ความสนใจ หมายถึงความรู้สึกชอบหรือพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงออกโดยมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเอาใจใส่ และยอมรับในคุณค่าของสิ่งนั้น ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นสำคัญ

จากความหมายของคำว่า ความสนใจ ดังที่กล่าวมาแล้ว พอจะสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกชอบ หรือพอใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการเอาใจใส่หรือจดจ่อ และกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม มีความพยายามในการทำสิ่งนั้นจนบรรลุจุดมุ่งหมาย สำเร็จสมดังความปรารถนา ตลอดจนมองเห็นประโยชน์และคุณค่าของสิ่งนั้น

ลักษณะของความสนใจ

โพเวลล์ (Powell. 1963 : 330) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียนจะทำให้เกิดความตั้งใจเรียนด้วย และจากการเรียนด้วยความสนใจนี้ผู้เรียนจะมีสมาธิในการเรียน เมื่อมีสมาธิก็สามารถติดตามเนื้อหาที่เรียนได้ตลอด และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้น ด้วยการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้น ซึ่งในเรื่องนี้ บลูม (Bloom. 1976 : 13 - 15) ก็ยืนยันว่าถ้านักเรียนเรียนด้วยความสนใจและกระตือรือร้น จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และรวดเร็ว เป็นผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนอย่างขาดความสนใจและขาดความกระตือรือร้น นอกจากนี้ จันทมาศ ชื่นบุญ และศิรินันท์ เพชรทองคำ (2520 : 45) ยังได้กล่าวอีกว่า ลักษณะความสนใจจะเป็นลักษณะที่มีจิตใจจดจ่ออยู่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดนาน ๆ แล้วทำให้เกิดความตั้งใจ ชนิดและระดับของความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาไม่เหมือนกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสนใจจะเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญต่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงควรได้มีการปลูกฝังให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนด้วย แล้วการเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในที่สุด ในการสร้างความสนใจให้กับนักเรียน อาจกระทำดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ เพื่อจะได้จัดบทเรียน สภาพห้องเรียน

และสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของเขา

2. สํารวจพื้นฐานทางด้านความถนัดของผู้เรียน เพื่อจัดสภาพการเรียนการสอนให้ตรงกับความสามารถนั้น ๆ

3. จัดสภาพห้องเรียนให้น่าสนใจ มีการตั้งคำถามฮั้วและท้าทายความสามารถของผู้เรียน พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด อาทิ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ฯลฯ ตลอดจนการพยายามสร้างให้เกิดสิ่งที่ตื้นตาตื้นใจ สิ่งแปลกใหม่ และทันสมัยในคนนั้นมากล่าวถึงด้วย

4. ให้การเสริมแรงโดยพยายามให้ผู้เรียนได้ประสบผลสำเร็จในการเรียน หรือการทำงานนั้น ๆ บ้าง โดยเลือกให้ตรงกับความสามารถและความสามารถของเขา จะทำให้เขาสนใจในสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำ

5. ขี้ทางหรือให้ทราบความก้าวหน้าในการทำงานทุกระยะของผู้เรียน ทำให้เขามีความสนใจในที่จะทำงานนั้น ๆ ต่อไป

(กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 234)

สาเหตุที่ทำให้เกิดความสนใจ

ลักษณะของความสนใจที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้จะเห็นว่าความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ทุกคนอาจสนใจสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป และขณะเดียวกันระดับความสนใจของแต่ละคนก็แตกต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง จรินทร์ สกฤตาวร (ม.ป.ป. : 96) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ความต้องการ เช่น อยากเป็นคนเรียนเก่งต้องพยายามสนใจบทเรียน เพื่อจะได้ทำให้ตนเองเข้าใจและจะได้สอบได้ที่หนึ่ง

2. การเอาอย่างสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คนในหมู่คณะนิยมหรือสนใจจะทำให้คนที่เขามาร่วมเกิดความสนใจตามไปด้วย เช่น เด็กส่วนมากเมื่อเห็นพ่อ แม่ ครู หรือเพื่อน ชอบหรือสนใจสิ่งใดก็จะพลอยสนใจสิ่งนั้นตามไปด้วย

3. การอ่าน การอ่านหนังสือก็ช่วยให้เกิดความสนใจได้ เช่น การอ่านชีวประวัติของ

นักประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ บ้าง ก็จะทำให้ผู้อ่านนั้นมีความสนใจที่จะคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ บ้าง

4. การศึกษาหรือฝึกฝนอบรมความรู้ความสามารถในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมจะทำให้เกิด ความสนใจขึ้น แม้ว่าในตอนแรกนั้นยังไม่มี ความสนใจเลย เช่น นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษ เมื่ออ่าน หุด ฟัง และเขียนได้ ก็จะมี ความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น

5. ความแปลกประหลาด เมื่อได้พบเห็นสิ่งของที่แปลกประหลาดหรือไม่เคยพบเห็น มาก่อน ก็จะทำให้เกิด ความสนใจในสิ่งนั้นขึ้น เช่น เด็กที่ไม่เคยเห็นอีโป เมื่อได้ไปเที่ยวสวนสัตว์ และได้ไปพบเห็นอีโปครั้งแรกจะเกิด ความสนใจในตัวอีโปอย่างมาก

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ

1. ความสนใจนั้นเกิดขึ้นจากความพร้อม ความต้องการ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะ คนทุกคนจะมี ความสนใจในสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป
3. ความสนใจนั้นมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับสุขภาพของร่างกาย เด็กจะสนใจสิ่งใด เป็นระยะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย

การวัดความสนใจ

การที่จะวัดความสนใจให้ได้ถูกต้องที่สุดนั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะความสนใจ ของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป และขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น อายุ เพศ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ประสบการณ์เดิม ทัศนคติทางร่างกาย สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษา อาชีพ ฯลฯ อย่างไรก็ตามมีผู้เสนอแนะว่า เราจะวัดความสนใจของแต่ละบุคคลได้ หลายวิธีด้วยกัน เช่น

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1955 : 160 - 161) ได้กล่าวถึง วิธีการวัดความสนใจว่ามี

3 วิธี คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามความสนใจ

โพเวลล์ ได้เสนอไว้ว่าเราสามารถวัดความสนใจได้โดยวิธีต่อไปนี้ คือ

1. ใช้แบบสอบถามความสนใจ (Interest Inventories) แบบวัดความสนใจจะ

ประกอบด้วยข้อความชุดหนึ่งสำหรับให้แต่ละบุคคลแสดงความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อข้อความต่าง ๆ เหล่านั้น

2. ใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questionnaires) โดยให้แต่ละบุคคลมีอิสระที่จะตอบคำถามต่าง ๆ ได้ตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน

3. ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interviews) ซึ่งจะช่วยให้ผู้สัมภาษณ์ได้สังเกตเห็นพฤติกรรมของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

(Powell. 1963 : 383 - 384)

วิธีการวัดความสนใจที่กล่าวมาแล้วสามวิธีสามารถใช้วัดความสนใจบุคคลได้ทั้งสิ้น แต่การจะนำไปใช้กับใครในสถานการณ์แบบใด ย่อมขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้นำไปใช้ อย่างไรก็ตามจากการวัดความสนใจด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่สำหรับผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความสนใจ เพราะแบบสอบถามสามารถใช้วัดคนจำนวนมากได้และทราบผลได้ในเวลาอันรวดเร็ว

1.6 เอกสารเกี่ยวกับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบขรรธฐาน

แนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบขรรธฐาน (Genre-Based Approach) การสอนภาษาตามแนวทฤษฎีนี้ ยึดบทเรียนหรือกิจกรรมนำเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่ผู้เรียน ดังนั้นบทเรียนหรือกิจกรรมนำนั้นต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยเบื้องต้นเพื่อให้รูปแบบภาษาที่เหมาะสมด้วย และยึดหลักการพัฒนาจากแนวทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systematic Linguistics) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทฤษฎีและหลักการ

แนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบขรรธฐาน (Genre-Based Approach) ได้รับการพัฒนาจากกลุ่มนักภาษาศาสตร์ชาวออสเตรเลียกลุ่มหนึ่งได้แก่ Jim Martin, Joan Rothery, Frances Christie, Brian Gray และ Mary Macken (Martin and Rothery. 1980 ; 1981 ; Christie. 1986 ; 1989) แนวทฤษฎีนี้จะยึดหลักเกี่ยวกับทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (Systemic Linguistic Theory) ของ M.A.K. Halliday ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษา-

ศาสตร์ระดับโลก และเป็นที่ยอมรับนับถือกันโดยทั่วไปในกลุ่มของนักภาษา และผู้สอนภาษาในสมัยปัจจุบัน ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบดังกล่าวจะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อหาความจากปริบทภาษาในกาลและเทศะต่าง ๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ซึ่งย่อมจะมีสถานการณ์แวดล้อม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป และมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ หลักการสำคัญของแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบวรรณฐานจะอิงหลักการสำคัญของแนวทฤษฎีการสอนภาษาศาสตร์เชิงระบบ ดังจะแยกกล่าวตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาษาและความหมาย (Language and Meaning)

ในสังคมหรือชุมชนหนึ่ง ๆ ย่อมมีภาษาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายในการสื่อสารระหว่างบุคคลต่าง ๆ รูปของภาษาอันได้แก่ เสียง ระเบียบไวยากรณ์ คำ ซึ่งอาจเป็นคำพูดตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ ที่ใช้เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสารย่อมจะผิดแผกแตกต่างกันไปด้วยแล้วแต่สถานการณ์ต่าง ๆ วัฒนธรรม สังคม และธรรมชาติ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนารูปแบบภาษานั้น ๆ ให้เป็นที่เข้าใจและยอมรับกันในแต่ละสังคมหรือชุมชน ยกตัวอย่าง เช่น ภาษาไทย มีรูปพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์ในการกำหนดเสียงแตกต่างจากภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ ระเบียบไวยากรณ์ก็แตกต่างกัน การเรียงคำเป็นประโยคย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่น ภาษาไทยใช้คำคุณศัพท์วางไว้หลังคำนาม แต่ภาษาอังกฤษคำคุณศัพท์ส่วนมากจะวางไว้หน้าคำนาม เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปของภาษาที่ใช้ในแต่ละสังคมหรือชุมชนจะแตกต่างกันในแต่ละภาษาทุกมุมโลก แต่เป้าหมายของการสื่อสารที่จะใช้ภาษานั้น ๆ จะเหมือนกัน นั่นคือความเข้าใจเนื้อหาความ (Text) ที่ต้องการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน หรือแม้แต่การใช้ภาษาใบ้ หรือภาษากาย ความหมายของภาษาจึงเป็นหัวใจสำคัญในการใช้ภาษา การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลต่าง ๆ ในสังคมจะประสบความสำเร็จได้ก็ด้วยความเข้าใจความหมายในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเข้าใจเนื้อหาความของเรื่องในการสื่อสาร จึงนับว่าเป็นทักษะสำคัญของมนุษย์ในชุมชน หรือสังคมที่พึงตระหนักเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ในสังคมจากการติดต่อสื่อสาร

2. ภาษาและบริบทภาษา (Language and Context)

ความเข้าใจความหมายของภาษาในการติดต่อสื่อสารย่อมขึ้นอยู่กับบริบทภาษาหรือความ

แวดล้อมในสถานการณ์และวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกาละเทศะต่าง ๆ กัน การเข้าใจ
 เนื้อความจากการติดต่อสื่อสารไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน บริบทภาษา (Context)
 ล้อมจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เพราะบริบทภาษาจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้
 เนื้อความเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เนื้อความเป็นที่เข้าใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ความหมาย
 ของภาษาจึงจะชัดเจนในการติดต่อสื่อสาร ยกตัวอย่าง เช่น

ประโยคภาษาไทยที่ว่า ไก่ "ขัน" เวลาเช้า และเขา "ขัน" นို့ดให้แน่น คำว่า "ขัน"
 ทั้งสองประโยค มีรูปภาษาคือ เสียงตัวอักษร และสระแบบเดียวกันทุกประการ แต่ความหมายของคำว่า
 "ขัน" ในสองประโยคนี้ไม่เหมือนกันเลย "ขัน" ในประโยคแรกนั้นหมายถึงอาการส่งเสียงของไก่ใน
 เวลาเช้า ส่วน "ขัน" ในประโยคที่สองนั้นหมายถึงอาการที่หมั่นเพียรทำให้แน่น

หากเราไม่คำนึงบริบทภาษาเป็นองค์ประกอบแวดล้อมของคำว่า "ขัน" ที่ใช้อยู่ เราก็ไม่
 สามารถบอกเนื้อความได้ชัดเจน ว่า "ขัน" นี้คืออะไรแน่ ความหมายที่แท้จริงของ "ขัน" ทั้ง
 2 ประโยคนี้คืออะไร และแตกต่างกันอย่างไร ด้วยเหตุดังกล่าวจึงอาจสรุปได้ว่า "เนื้อความ"
 ของภาษา จะตามมาหลังจากเราเข้าใจในบริบทภาษาแล้ว

ดังนั้นการเข้าใจภาษาจึงมิใช่เพียงทำความเข้าใจคำ ระเบียบ ไวยากรณ์ หรือ เสียง
 แยกเดี่ยวออกมาจากบริบทภาษาได้ ความเข้าใจภาษาจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อเรามีความเข้าใจบริบท
 ภาษา ซึ่งจะช่วยให้เนื้อความแจ่มแจ้งขึ้น (Halliday, 1985 : 5)

เนื้อความของภาษาอาจมีความสำคัญ 2 ประเด็น คือ

1. เป็นผล (Output หรือ Product) ของการสื่อความหมาย (Halliday, 1985 :
 10) หมายถึง เนื้อความจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวได้ชัดเจนขึ้นว่าหมายถึงสิ่งใด
2. เป็นกระบวนการ (Process) ของการใช้ภาษา หมายถึง เนื้อความจะทำให้เข้าใจ
 ได้ว่าควรใช้ภาษาอย่างไรเพื่อให้การสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้ในแต่ละชนิดของลักษณะการพูด
 หรือการเขียน

ลักษณะของบริบทภาษาที่มีบทบาททำให้เนื้อความมีความสำคัญ และได้ความหมายที่ชัดเจน
 คือ บริบทภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ (Context of Situation) และบริบทภาษาของวัฒนธรรม
 ที่เกี่ยวข้อง (Context of Culture) บริบทของสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นบริบทภาษาที่สำคัญมาก

เพราะจะเป็นการสื่อเนื้อหาความของสังคมหรือชุมชนให้เห็นลักษณะของการใช้ภาษาอย่างจริงจัง

ในสภาพแวดล้อม กาลและเทศะ บริบทภาษาของสถานการณ์ต่าง ๆ จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบ
สำคัญของภาษา 3 ประการ ซึ่งจะมีอิทธิพลทำให้ความหมายของภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้ ดังนี้

1. เรื่องราว (Field) หมายถึง เนื้อหาของสิ่งที่เรากำลังพูด หรือข้อความที่อ่าน
หรือเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสารซึ่งเราถือว่าเป็นข้อความต่อเนื่อง (Discourse) โดยอาจเป็นได้
ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เรื่องราวในข้อความต่อเนื่องนี้จะบอกได้ว่าอะไรกำลังเกิดขึ้น เช่น
เรากำลังพูดถึงกีฬาชนิดหนึ่ง เรื่องกีฬาจะเป็นเรื่องราวที่เรากำลังสื่อเนื้อหาความนั้น
2. ความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา (Tenor) หมายถึง การใช้ภาษาระหว่างผู้ใช้ภาษาใน
ข้อความต่อเนื่องเพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะทำให้การใช้ภาษา เช่น การเลือกใช้คำ การวางโครง
สร้างประโยค การใช้เสียง ฯลฯ แตกต่างกันไปได้ในแต่ละสถานการณ์ เช่น ผู้กำลังรายงานเกี่ยวกับ
กีฬาเป็นผู้รายงานข่าววิทยุ ภาษาที่ใช้ของผู้รายงานข่าวก็จะมีลักษณะเป็นการรายงาน ไม่มีการใช้
สรรพนามหรือคำนามเฉพาะเจาะจงกับผู้ใดผู้หนึ่ง จะพูดกล่าวโดยทั่ว ๆ ไป ความสัมพันธ์ของ
คนรายงานข่าวกับผู้ฟัง จะเป็นการกำหนดการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าว หากผู้พูด 2 คน ซึ่งเป็น
เพื่อนสนิทกันพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องกีฬาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทีมแข่งขันกันมา ผู้พูดนั้นก็จะใช้
ลักษณะภาษาอีกแบบหนึ่ง แตกต่างจากรายงานข่าวของผู้รายงานข่าวกับผู้ฟัง การใช้ภาษาของผู้
ใช้ภาษาระหว่างคน 2 คน ผู้คุยกันนั้นย่อมจะใช้ภาษาที่แตกต่างกันไปได้แม้ว่าจะเป็นเรื่องเดียว
กันก็ตาม

3. วิธีในการใช้ภาษา (Mode) หมายถึง วิธีการสื่อความหมายของภาษา ภาษาที่ใช้
ในบริบทต่าง ๆ จะมีวิธีการสื่อความหมายได้หลายอย่าง เช่น เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน หรือ
ใช้ภาษาภาพจากการ์ตูน เป็นต้น

ยกตัวอย่าง การรายงานเรื่องการแข่งขันฟุตบอลของนักข่าวที่เสนอต่อผู้ฟังใช้ภาษาพูด
ไม่ใช้ภาษาเขียน แต่ถ้านักข่าวรายงานให้ผู้อ่าน เช่น ลงข่าวหนังสือพิมพ์ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษาเขียน
ซึ่งย่อมจะมีลักษณะภาษาในการใช้ภาษาต่างกันทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 3 อย่างในบริบทของสถานการณ์ภาษานั้นมีอิทธิพลทำให้
การใช้ภาษาแตกต่างกันไปในลักษณะต่าง ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งจะทำให้เนื้อหาความในแต่ละบริบทนั้น

แตกต่างกันไปด้วยตามกาลและเทศะของการใช้ภาษาที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อม

บริบททางวัฒนธรรม (Context of Culture) ในแต่ละสถานการณ์ที่เราใช้ภาษากันนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ซึ่งย่อมจะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่ยอมรับกันในแต่ละสังคมหรือชุมชนด้วยการใช้คำ ล้วนต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ เนื้อความในบริบททางวัฒนธรรมย่อมจะแตกต่างกันไปด้วยในแต่ละสังคม หรือชุมชน ยกตัวอย่าง เช่น ในภาษาไทยที่ใช้กันในภาคอีสาน คำว่า "ถั่ว" เมื่อเราอาบน้ำ คนอีสานจะพูดว่า "ถั่วโคล" หรือในประเทศไทย "First Floor" หมายถึงชั้นที่ 1 ของตึก แต่ในสหรัฐอเมริกาหมายถึงชั้นใต้ดิน (Basement) เป็นต้น เมื่อเราเข้าใจว่าวัฒนธรรมกับเนื้อความที่ใช้อยู่ นั้นมีความหมายอย่างไรในแต่ละบริบทหนึ่ง ๆ ความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของการใช้ภาษานั้นก็ย่อมจะชัดเจนขึ้น

3. ภาษาและทำเนียบภาษา (Language and Register)

เมื่อบริบทภาษามีอิทธิพลทำให้ "เนื้อความ" ของสารที่สื่อสารกันเป็นที่เข้าใจและมีความหมายชัดเจนขึ้น องค์ประกอบของบริบทภาษาก็มีอิทธิพลที่จะทำให้ลักษณะของการใช้ภาษาต่างกัน บริบทภาษาในแต่ละสถานการณ์ หรือวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป ทำเนียบภาษา (Register) หรือศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์ก็ย่อมแตกต่างกันไปด้วย เช่น เมื่อพูดถึงพระเจ้าแผ่นดิน ทำเนียบภาษาที่ใช้เฉพาะ อันได้แก่ คำราชาศัพท์ก็จำเป็นจะต้องนำมาใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม เมื่อกล่าวถึงพระภิกษุ ทำเนียบภาษาที่ใช้กับพระภิกษุสงฆ์ก็จำเป็นจะต้องใช้ทำเนียบภาษา จึงเกิดความคุ้นเคยกับบริบทภาษาที่แตกต่างไปตามกาลและเทศะ ตามเรื่องราวที่กล่าวถึงตามความลึกลับของผีใช้ภาษา และตามลักษณะวิธีการในภาษาเพื่อการฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน เป็นต้น ทำเนียบภาษาจึงแตกต่างไปตามลักษณะของบริบทภาษาที่ใช้

4. การเรียนรู้ภาษาในบริบท (Language Learning in Context)

การเรียนรู้เพื่อการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนควรเริ่มจากการรับรู้รูปแบบภาษาที่ถูกต้อง ตามลักษณะของบริบทภาษาต่าง ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อความของภาษาในบริบทนั้นได้ถูกต้อง จึงจะนับได้ว่าผู้เรียนเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีความหมาย

ลักษณะของปริบทภาษาและเนื้อความต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรูปแบบที่ถูกต้อง จาก การเลียนแบบการฝึกหัดภายใต้การควบคุมของผู้สอนและจากการหาประสบการณ์ฟัง พูด อ่าน และ เขียนด้วยตนเองจากตัวอย่างรูปแบบภาษาที่เคยเรียนไป แบบหรือชนิดของภาษา หรืออรรถลักษณะ นั้นนักภาษาศาสตร์การศึกษาได้คำจากภาษาฝรั่งเศสว่า "Genre" ซึ่งหมายถึงแบบหรือชนิดของ เนื้อความต่าง ๆ ในแต่ละปริบทของสถานการณ์และวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงจุดมุ่งหมายที่แน่นอนอาศัยตัว ในการให้ผู้เรียนภาษาประสบความสำเร็จได้ในการใช้ภาษา ซึ่งนักวางหลักสูตร ผู้สอนและผู้เรียนภาษา จำเป็นต้องยึดเป็นหลักในการเรียนการสอนภาษา ผู้สอนสามารถนำอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ มาใช้เป็นรูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสฝึกฝนและใช้ภาษาเป็นอิสระ ได้เป็นของตนเองในที่สุด

ดังนั้นการสอนแบบอรรถฐาน จึงเป็นการสอนที่เป็นกระบวนการสอน ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจ ความหมาย จากเนื้อความที่ได้ฟังหรือได้อ่าน (ภาษาพูดและภาษาเขียน) และสามารถใช้ภาษาได้ ถูกต้อง เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์ และชุมชน

อรรถลักษณะของภาษา (Genre)

อรรถลักษณะของภาษาจะมีเป้าหมายในตนเองที่ชัดเจนที่จะสื่อความให้ผู้ฟัง (หากเป็นภาษา พูด) และผู้อ่าน (หากเป็นภาษาเขียน) สามารถเข้าใจเนื้อความที่ได้ฟัง หรือผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร ในการสื่อความ เช่น ผู้พูดหรือผู้เขียนกำลังจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่วไป หรือเฉพาะเจาะจงเป็น ความรู้สึกส่วนตัวหรือเป็นความเห็นกลาง ๆ โดยทั่วไป เป็นต้น

การเข้าใจอรรถลักษณะของเนื้อความต่าง ๆ จะทำให้การฟัง หรือการอ่านชัดเจนขึ้น การจับใจความสำคัญของเรื่องการหารายละเอียดของเรื่องราวทั้งการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อความที่อ่าน จะทำได้ง่ายขึ้น เพราะคนฟังหรือคนอ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แน่นอน และชัดเจน นอกจากนี้แล้วการลำดับความคิดตามเนื้อความจะเป็นได้ง่ายขึ้นด้วย หากผู้ฟังหรือผู้อ่าน เข้าใจอรรถลักษณะต่าง ๆ ของเนื้อความนั้น เพราะในแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับของการดำเนิน เนื้อความที่แน่นอน เป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่เริ่มเนื้อความในปริบทจนกระทั่งจบ ลำดับของการดำเนิน เนื้อความในแต่ละอรรถลักษณะจะมีลำดับเนื้อความแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน การใช้ภาษาในแต่ละ

อรรถลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเนียบภาษาจะเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะในแต่ละเนื้อหาของปริบทหนึ่ง ๆ ด้วย เช่น การเขียนเรื่องที่มีอรรถลักษณะเป็นการรายงานเพื่อให้ความรู้ ภาษาที่ใช้จะเป็นภาษากลาง ๆ ไม่ใช่คำสรรพนามเฉพาะเจาะจง เช่น จะไม่ใช่คำสรรพนามบุรุษที่ 1 แต่จะใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 3 แทน เป็นต้น ระเบียบไวยากรณ์ต่าง ๆ ที่จะต้องสัมพันธ์กันในการวางประโยคก็จะแตกต่างกันไปด้วย ทำให้การใช้ไวยากรณ์มีระบบและเปลี่ยนแปลงไปตามอรรถลักษณะของเนื้อหาที่พูดหรือเขียน เช่น การใช้คำสันธาน การใช้คำบุพบท และการใช้คำวิเศษณ์ต่าง ๆ

ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อรรถลักษณะของภาษาทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิดดังจะยกตัวอย่างอรรถลักษณะที่สำคัญที่ใช้อยู่ทั่วไปในการสื่อสาร ดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ (Recount)
2. รายงาน (Report)
3. การอธิบาย (Explanation)
4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น (Exposition)
5. วิธีการ (Procedure)
6. การเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative)
7. อภิปราย (Discussion)
8. การสังเกต (Observation)

อรรถลักษณะดังกล่าวโดยทั่วไปจะมีรายละเอียดของโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อหา เพื่อการสื่อสารความหมายของภาษา และลักษณะของภาษาดังนี้

1. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เป็นเรื่องที่เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาและจากประสบการณ์ของผู้เขียน

1.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อหา

- 1.1.1 เริ่มต้นบทนำ
- 1.1.2 มีลำดับของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
- 1.1.3 มีบทสรุป

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

นำเข้าเรื่อง → ลำดับเหตุการณ์ → เล่าเหตุการณ์ → สรุป → แสดงความรู้สึก

1.2 มีลักษณะของภาษา

- 1.2.1 มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาและลำดับของเหตุการณ์
- 1.2.2 อ้างถึงบุคคลอย่างเฉพาะเจาะจง
- 1.2.3 เป็นเรื่องเล่าซึ่งจะเป็นเรื่องในอดีต
- 1.2.4 มีคำเชื่อมเพื่อบอกลำดับการเกิดของเหตุการณ์ก่อนหลัง และให้ใจความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน เช่น แล้วดังนั้น จากนั้น ต่อจากนั้น ก่อนหน้าที่ หลังจาก ฯลฯ
- 1.2.5 ตอนท้ายของเรื่องจะบอกค่านิยมหรือความเห็นส่วนตัว

ตัวอย่าง เรื่องข้าง

ครูกับนักเรียนกำลังร้องเพลง "ข้าง ข้าง ข้าง น้องเคยเห็นข้างหรือเปล่า...." เมื่อร้องเพลงจบต้องเล่าให้ครูกับเพื่อน ๆ ฟังว่า ตัวต้องเพิ่งเคยเห็นข้างตัวหนึ่งเมื่อปีที่แล้ว ที่เขาคิน นอต้องรู้จักข้างตัวนั้น ต้องก็ขอให้คุณแม่ไปเยี่ยมข้างทุกเดือน จนกระทั่งเมื่อเดือนที่แล้ว ต้องไปเยี่ยมข้างตามปกติ ปรากฏว่า ต้องเรียกข้างอย่างไร ข้างก็ไม่ยอมมาหาต้อง และมันทำท่าเฉยเมยต้องไปเยี่ยมมันอีก สองสามครั้ง เจ้าข้างตัวนั้นก็ทำท่าเฉยเมยเช่นเดิม ต้องจึงไปสืบหาสาเหตุว่า ทำไมเป็นเช่นนั้นจากเจ้าหน้าที่สวนสัตว์ จึงได้ความว่าข้างมันชอบกินกล้วยมาก มันจะเกลียดข้าวโพดต้องจึงนึกได้ว่า ครั้งหนึ่งต้องหาซื้อกล้วยไม่ได้เลยเอาข้าวโพดไปให้มันกิน มันจึงโกรธ ต้องรู้เช่นนี้จึงรีบซื้อกล้วยเอาไปให้มันกิน มันก็กลับญาติกับต้องดังเดิม ต้องจึงนึกในใจว่า ลัตัวนี้แปลก มันก็มีหัวใจ มีรสนิยม เช่นเดียวกับคนเรา

2. รายงาน เป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน

2.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- 2.1.1 จะมิบทนำโดยจะกล่าวถึงเรื่องโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งอาจจะให้คำจำกัดความหรือนิยามทั่วไปของเรื่อง
- 2.1.2 บอกรายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ เช่น ประเภทลักษณะท่าที หรือ

ลักษณะของเหตุการณ์ คุณค่าที่มีต่อมนุษย์ ฯลฯ

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

แนะนำเรื่อง (บอกประเภท) → แจกแจงรายละเอียด → ลักษณะต่าง ๆ ของรายละเอียด →
เหตุการณ์ของเรื่อง → ประโยชน์ที่ได้จากเรื่อง

2.2 ลักษณะของภาษา

2.2.1 ใช้คำหรือภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง

2.2.2 มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ การแสดงความเป็นเจ้าของ

เช่น เป็น อยู่ คือ ฯลฯ

2.2.3 อาจมีหัวข้อกล่าวนำเป็นเรื่อง ๆ

2.2.4 มักเป็นประโยคบอกเล่า

ตัวอย่าง เรามารู้จักปลิงกันเถอะ

บริเวณชายฝั่งทะเลนั้น มีพืชและสัตว์มากมายหลายชนิดอาศัยอยู่ในบรรดาสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เหล่านี้ มีสัตว์ที่น่าสนใจชนิดหนึ่งที่หลายคนไม่เคยเห็นมันคือ "ปลิงทะเล" ปลิงทะเลมีรูปร่างแตกต่างกันออกไปแล้วแต่พันธุ์ของมัน มันมีลำตัวอ่อนนุ่มสำหรับรับความรู้สึกอยู่รอบตัว ตัวของมันยาวประมาณ 1 ฟุต

รูปร่างของปลิงทะเลส่วนมากคล้ายเตงกว่า ส่วนหัวเป็นปาก ส่วนท้ายเป็นทวารหนัก กินพืชและสัตว์เล็ก ๆ เป็นอาหาร ปลิงทะเลกินอาหารแตกต่างจากปลิงน้ำจืด เพราะปลิงน้ำจืดจะคอยดูดกินเลือดคนและวัว ควาย ช้าง ม้า ที่ลงอาบน้ำตามสระหรือบึง

ปลิงทะเลมีสีส้มแตกต่างกันออกไป เช่น สีเทา สีขาว สีดำ สีน้ำตาล จุดเขียวคล้ำ สีแดง สีม่วง และสีม่วงสด มันชอบอาศัยอยู่ตามพื้นทราย ใต้หิน แนวปะการัง ในโคลนบริเวณชายฝั่ง

3. การอธิบาย เป็นการเขียนเกี่ยวกับสาเหตุและกระบวนการของการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ และผลว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเหตุใดจึงเกิดขึ้น

3.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

3.1.1 บอกหลักการ สาเหตุและผล บอกลักษณะของเหตุการณ์นั้น ๆ

3.1.2 มีบทสรุปจากหลักการ

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

หลักการ → เหตุ-ผล → ความต้องการและความจำเป็น → ลักษณะเหตุการณ์ → สรุป

3.2 ลักษณะของภาษา

3.2.1 เป็นประโยคบอกเล่า

3.2.2 ใช้ภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง

3.2.3 มีคำสันธานเชื่อมประโยค เพื่อบ่งบอกความเป็นเหตุเป็นผลต่อกัน

3.2.4 ใช้คำวิเศษณ์เพื่อการขยายความของการกระทำให้ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง เรามองเห็นได้อย่างไร

ตาของเราเหมือนกับกล้องถ่ายรูป รูม่านตาที่ใช้เปิดปิดลูกตาทางด้านหน้านั้น มีหน้าที่เปิดให้แสงที่กระทบถูกลังของมาเข้าสู่ตาของเรา ส่วนตาที่เป็นสีดำหรือสีอื่น ๆ ที่อยู่รอบรูม่านตานั้น เรียกว่า ม่านตา ม่านตาจะหดหรือขยายเพื่อปรับให้แสงมาเข้าตาเราเป็นปริมาณที่พอดี ในขณะที่แสงจ้า ๆ หรือสลัวมากเกินไป เลนส์ตาที่อยู่หลังม่านตาทำหน้าที่รวมแสงให้ได้ภาพของสิ่งของที่เรากำลังมองในกล้องถ่ายรูปภาพจะไปตกที่บนแผ่นฟิล์มพอดี ตาของเราไม่มีแผ่นฟิล์มอยู่หลังลูกตา แต่เรารับภาพได้จากฉากหลังลูกตา เรียกว่า "จอตา" "จอตา" ของเรามีเซลล์ประสาทอยู่เต็ม เซลล์เหล่านี้ไวต่อแสงมาก เมื่อรับภาพแล้วก็จะส่งสัญญาณไปยังสมองทำให้เราเห็นภาพทั้งหมดได้

4. เรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นส่วนตัว หรือความคิดเห็นของตนเองหรือของผู้อื่นที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจจะเป็นการถกเถียงหรือโต้แย้ง

4.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

4.1.1 แสดงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนหรือแสดงความคิดเห็น เช่น แสดงประโยชน์หรือความสำคัญ

4.1.2 มีข้อความหรือประโยคสนับสนุนเหตุและผลที่เสนอในแต่ละความคิด

4.1.3 มีบทสรุปย้ำการแสดงความคิดเห็นของตน เพื่อเน้นความสำคัญของเรื่องให้น่าสนใจและน่าเชื่อถือ

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

วิจารณ์เรื่อง → เหตุผลในการเขียนเรื่อง → ผลดี → เน้นความสำคัญ → สรุปเรื่อง

4.2 ลักษณะของภาษา

- 4.2.1 มีข้อความหรือเนื้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของตนเอง
- 4.2.2 มีประโยคสนับสนุนหรือมีการขยายความในแต่ละความคิด
- 4.2.3 ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และบุรุษที่ 3 ในการกล่าวถึง
- 4.2.4 มีคำแสดงเจตคติ

ตัวอย่าง เหตุการณ์ที่อ่าวเปอร์เซีย

เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม ค.ศ.นี้ กองทัพของอิรักได้กระทำการที่ไม่ถูกต้องด้วยคุณธรรมระหว่างประเทศ และกฎบัตรของสหประชาชาติ โดยบุกเข้ายึดประเทศคูเวต ทำให้ผู้นำอิรักถูกประณามไปทั่วโลก เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ชัดเจนที่จะเขียนเป็นตัวอย่าง เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้จดจำไว้ เป็นข้อคิด ว่า คนเรานั้น คนแข็งแรงกว่าไม่ควรข่มเหงผู้อ่อนแอกว่าด้วยกำลัง เพราะเป็นการสร้างบาป ซึ่งนอกจากทำให้ผู้อ่อนแอกว่าต้องได้รับเคราะห์กรรมแล้ว ยังทำให้สังคมรังเกียจว่าเป็นคนโหดร้าย ประพฤติชั่ว ไม่รักษาเกียรติยศศักดิ์ศรีของตน ผลดีที่เกิดขึ้นครั้งนี้ คือ ทำให้ประเทศที่ไม่เห็นด้วยกับลัทธิโศคนธรรมได้หันหน้าเข้าร่วมมือ คัดค้าน ด้านทาน สิ่งชั่วร้าย สิ่งสำคัญที่สุด ทำให้ภาพพจน์ของโลกเราซึ่งมุ่งสร้างความรัก ความเมตตาต่อกันต้องหม่นหมองไป ประเทศต่าง ๆ จึงร่วมมือกันคว่ำบาตรอิรัก เพื่อให้อิรักเลิกกระทำตนเป็นผู้รุกรานประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

5. วิธีการ เป็นการเขียนแนะนำการปฏิบัติ ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการ กระบวนการ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน

5.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- 5.1.1 ต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนที่แน่นอน
- 5.1.2 รายละเอียดของวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
- 5.1.3 เรียงลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติ

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

ตั้งเป้าหมาย → เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ → การวางแผน → ลำดับวิธีดำเนินการ

ผลผลิตที่เกิดขึ้น

5.2 ลักษณะของภาษา

- 5.2.1 เป็นประโยคคำสั่ง
- 5.2.2 ใช้คำกริยาที่บ่งบอกการปฏิบัติ
- 5.2.3 ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง ไม่อ้างอิงตัวบุคคล
- 5.2.4 ใช้คำนาม

ตัวอย่าง ทำนาข้าว

ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี แถลงว่า ปีที่แล้วที่ผ่านมาเกษตรกรชาวสิงห์บุรีตั้งเป้าหมายไว้ว่า จะต้องผลิตข้าวให้ได้หนึ่งแสนตัน เพื่อให้ผลิตผลสามารถส่งออกไปสู่ตลาด นำเอารายได้เข้ามาช่วยพัฒนาจังหวัดให้เจริญขึ้น ดังนั้น ทางสำนักงานเกษตรอำเภอและจังหวัด จึงได้จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น รถไถนา เครื่องสูบน้ำ อุปกรณ์หัววนและเก็บเกี่ยว รวมทั้งยังฉางรองรับผลิตผลข้าว การดำเนินงานได้วางแผนเป็นขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 สัมมนาผู้ทำเกษตรกรเพื่อระดมความคิด
- ขั้นที่ 2 รวมน้องพันธุ์อากาศที่มีอยู่แล้วเข้าด้วยกัน
- ขั้นที่ 3 สร้างผลิตผลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีการเกษตรเข้ามาช่วย
- ขั้นที่ 4 ประชาสัมพันธ์คุณภาพของข้าวสิงห์บุรี และการจัดหาตลาด

จากการดำเนินงานดังกล่าวปรากฏว่า เกษตรกรสามารถผลิตข้าวได้ เกินเป้าหมาย กล่าวคือ ที่ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะผลิตให้ได้หนึ่งแสนตันนั้น สามารถผลิตเกินเป้าหมายไปถึงห้าหมื่นตัน

6. เรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ เป็นการเขียนเรื่องเล่าจินตนาการ ส่วนมากจะเป็นเรื่องนิทานหรือนิยาย

6.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

- 6.1.1 มีการนำเรื่อง กล่าวความเป็นไปของเรื่อง บ่งบอกตัวบุคคล สถานที่ หรือเวลา
- 6.1.2 มีลำดับของเหตุการณ์ของเรื่อง
- 6.1.3 แสดงปัญหาของเรื่อง

6.1.4 แสดงการที่คล้ายคลึงของเรื่อง หรือการกำกวมปัญหา

6.1.5 อาจให้คิดค้น หรือข้อเตือนใจท้ายเรื่อง

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

เริ่มเรื่อง → ขั้วปัญหา → เหตุเกิดที่ปัญหา → เล่าเหตุการณ์ทั้งกาลเทศะ → ลงท้ายเรื่อง

6.2 ลักษณะของภาษา

6.2.1 เป็นเรื่องเล่าในอดีต หรือเป็นเรื่องที่ผ่านมาแล้ว

6.2.2 ใช้บุพบทบอกเวลา สถานที่

6.2.3 ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ในการกล่าวถึงหรืออ้างอิงบุคคลหรือสิ่งของอื่น ๆ

6.2.4 อาจมีการซ้ำ ย้ำเรื่อง

6.2.5 ใช้คำสันธานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเรื่อง และบ่งบอกความ

เป็นเหตุเป็นผล ความคล้อยตาม และความขัดแย้ง ฯลฯ

ตัวอย่าง แก้วกับขวัญ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีเด็กสาวสองคนพี่น้อง ชื่อแก้วกับขวัญทั้งคู่เป็นเด็กกำพร้า ยากจน อาศัยอยู่ด้วยกันในกระท่อมเก่า ๆ เพียงสองคนเท่านั้น แก้วเป็นเด็กสาวที่ยืนชั้นแข็ง ทุกวันแก้วจะตื่นแต่เช้าหุงอาหารให้ตัวเองและน้อง แล้วก็ล้างจานชาม หม้อไหจนสะอาด ก่อนที่จะออกไปรับจ้างเขาทำงานแล้วรีบกลับมาหุงหาอาหารในตอนเย็น

ส่วนขวัญผู้น้อง เป็นเด็กสาวที่เกียจคร้านมาก ทุกวันขวัญจะตื่นนอนตอนสายโค้ง แต่งตัว ล้างจาน กินข้าวที่พี่ทำให้โดยไม่ยอมช่วยทำอะไร ขวัญมีหน้าที่ทำความสะอาดบ้านขณะที่แก้วไปทำงาน ซึ่งขวัญก็ทำอย่างลวก ๆ เพื่อจะได้ไปเที่ยวเล่น ทำให้แก้วต้องกลับมาทำงานบ้านอีกครั้ง ทุกเย็น

ความประพฤติของขวัญผู้น้องนี้สร้างความทุกข์ให้แก่แก้วผู้พี่ แต่แก้วก็อดทน เพราะรู้ว่า ขวัญเป็นน้องสุดท้องก่อนที่พ่อแม่จะเสียชีวิตก็เลี้ยงดูขวัญอย่างมีนิสัยติดเกียจคร้านตามใจตนเอง

อยู่มาวันหนึ่งพี่ที่บ้านของแก้วจนจะหมด แก้วจึงรีบเข้าไปในป่า เพื่อหาฝืนมาไว้ใช้ ทำอาหาร แก้วออกแรงตัดไม้ทำฝืนจนเหนื่อยอ่อนแล้วเป็นลม ล้มพับไป เป็นเวลานาน จนกระทั่ง รุ่งเช้าเขาได้ยินเสียงขวัญเรียก

"พี่แก้วจำ อยู่ไหน กลับบ้านเถอะ ขวัญหิวข้าวแล้ว" แก้วจึงลุกขึ้นไปหาน้องสาว แก้วมีท่าทางเหนื่อยอ่อนมาก ขวัญจึงรู้ว่าพี่สาวทำงานมาก หาเลี้ยงครอบครัว จนกระทั่งร่างกายจะทนไม่ได้

"ขวัญจำ ถ้าพี่เป็นอะไรไป ขวัญจะอยู่กับใคร" แก้วถาม

"ขวัญไม่ยอมให้พี่ตายหรอก พี่แก้วต้องอยู่กับขวัญ" ขวัญตอบ

"ถ้าต้องการให้พี่อยู่ด้วย ขวัญจะต้องเลิกเกียจคร้าน ชยันทำงานนะ" แก้วเตือนน้อง ตั้งแต่นั้นมาขวัญกลัวว่าจะต้องอยู่คนเดียว จึงกลับใจเป็นคนดี แก้วเห็นน้องกลับตัวได้ เอาเมื่อเกือบสายแล้ว ก็รำพึงว่า "คนเรานั้นถ้าฟ้าไม่สะเทือนสั่นหลังก็ไม่รู้สึกตัว"

7. อภิปราย เป็นการเขียนเพื่อแสดงถึงเหตุผลและความจำเป็น ชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านคล้อยตาม

7.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

7.2 กล่าวถึงข้อขัดแย้ง หรือสนับสนุนโดยมีการอ้างอิงแสดงเหตุผล

7.3 ตอนท้ายกล่าวเสนอแนะเชิงสรุปว่า ควรทำหรือสนับสนุนอย่างไร โดยย้ำหลักการหรือความสำคัญของเรื่องเช่นเดียวกับในบทนำ

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

บอกความหมาย → ชี้แจงความสำคัญ → ข้อขัดแย้งข้อสนับสนุน → สรุป → เสนอแนะ

7.4 ลักษณะของภาษา

7.4.1 มีข้อความแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของตนเองและผู้อื่น

7.4.2 ใช้ประโยคบอกเล่า

7.4.3 มีข้อความสนับสนุนหรืออ้างอิง หรือให้เหตุผล

7.4.4 ใช้คำเชื่อม เช่น คำสันธาน คำบุพบท คำวิเศษณ์ เพื่อแสดงความ

ขัดแย้ง คล้อยตามหรือเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน

ตัวอย่าง มาเลิกสูบบุหรี่กันเสียที

บุหรี่เป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง เมื่อคนสูดควันบุหรี่ไปสู่มูก หลอดลม และปอด นิษของบุหรี่จะไปกระตุ้นประสาทให้ตื่นตัวทำให้ผู้ติดบุหรี่เข้าใจว่า บุหรี่ช่วยผ่อนคลายอารมณ์ที่ไม่ดี แต่การสูบบุหรี่

เป็นอันตรายต่อสุขภาพ นักวิทยาศาสตร์ในอเมริกาและอังกฤษที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับบุหรี่โดยตรง
ค้นพบว่า การสูบบุหรี่ทำให้เกิดมะเร็งในปอด การสูบบุหรี่เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคหลอดลมอักเสบ
เรื้อรัง คนสูบบุหรี่จะตายด้วยโรคหัวใจได้ง่ายกว่าคนไม่สูบบุหรี่ การสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรค
เกี่ยวกับหัวใจ และหลอดเลือด โรคถุงลมโป่งพอง และโรคปอดพิการอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามบางคนกลับสนับสนุนการผลิตบุหรี่ โดยอ้างว่าสินค้าบุหรี่ทำรายได้
ให้แก่ประเทศได้ดี ประเทศของเรายังมีความจำเป็นต้องพึ่งรายได้จากสินค้าประเภทนี้

โทษของบุหรี่เหล่านี้ น่าจะเป็นเหตุผลเพียงพอให้เราเลิกสูบบุหรี่กันเสียที เพราะการ
สูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างยิ่ง ดังที่กล่าวมาแล้ว การรณรงค์เพื่อให้คนเลิกสูบบุหรี่จะไม่ได้ผล
ถ้าสังคมยังผลิตบุหรี่ เป็นสินค้าออกขายให้ประชาชน ดังที่กระทำอยู่ในปัจจุบัน ทางที่จะแก้ปัญหา
ที่ดีที่สุด คือ รัฐและภาคเอกชนควรเลิกผลิตบุหรี่ และห้ามสินค้าบุหรือนำเข้าโดยเด็ดขาด

8. การสังเกต เป็นการเขียนเพื่อให้ความเห็นและให้รายละเอียดของการสังเกตสิ่งใด
สิ่งหนึ่ง

8.1 ลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่องของเนื้อความ

8.1.1 มีบทนำเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต บ่งเวลาหรือสถานที่

8.1.2 มีลำดับของการบอกรายละเอียด

8.1.3 ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสังเกต

จากโครงสร้างนี้ สามารถเขียนแจกแจงให้ละเอียดได้อีก ดังนี้

ตั้งปัญหา → วิเคราะห์เรื่องที่จะศึกษา → แจกแจงรายละเอียด → เล่าเรื่องราวตามลำดับ
สรุปประเด็น

8.2 ลักษณะของภาษา

8.2.1 มีคำวิเศษณ์บ่งบอกเวลาหรือสถานที่ และลำดับของการบอกรายละเอียด

8.2.2 ใช้คำคุณศัพท์บอกลักษณะของคำนามต่าง ๆ

8.2.3 ใช้ภาษาเป็นกลาง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในการอ้างอิง

ตัวอย่าง อุบัติเหตุบนถนนสายนั้น

บนถนนสายหนึ่งอยู่ย่านสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มักมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นเป็น

ประจำ ตำรวจจราจรสันนิษฐานว่า เป็นเพราะถนนสายนี้ใกล้แหล่งทิ้งขยะ มีรถขนขยะผ่านมาก เศษขยะที่ร่วงหล่นบนผิวจราจร ทำให้รถลื่น ทางตำรวจจะสั่งกวาดชั้นเรื่องเศษขยะนี้ จนไม่มีขยะ ร่วงหล่นตามถนน แต่ก็ยังมีรถยนต์ประสบอุบัติเหตุตามเคยไม่ลดลง ตำรวจจึงออกค้นหาสาเหตุ พบว่า รถที่ประสบอุบัติเหตุส่วนใหญ่คนขับจะมึนเมา เพราะที่ต้นทางเข้าสู่ถนนสายนี้ เรียงรายไปด้วยร้านจำหน่ายสุรา คนขับรถมักจะแวะดื่มสุรา จนเมามาก่อนจะขับรถผ่านบนถนนสายนี้ ตำรวจสั่งกวาดล้างร้านเหล้า มิให้มีขายกันอีกต่อไป แต่ก็ยังมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นเหมือนเดิม ไม่มีลดลง จนกระทั่งคืนวันหนึ่ง จำตำรวจสายตรวจผ่านมากลางดึก จึงสังเกตเห็นว่า ตั้งแต่เวลาที่มองเห็น ถึงประมาณค่อนข้างสว่าง คือ ตีสี่ ตีห้า มึนเมาไม่ปรากฏว่าเป็นชนิดใด เกาะสายไฟเหนือถนนสายนี้ เต็มไปหมด และเป็นเช่นนี้ทุกค่ำคืน "แต่มันเกี่ยวข้องกับอะไรกับอุบัติเหตุของรถยนต์ตรงไหน"

ตำรวจคนขายลืบทอบว่า

"บ๊ยะ เกียวชั่ววะ ก็ขึ้นที่อยู่บนผิวจราจรนะตัวดี รถคันไหนคันนั้น ไปไม่รอดสักการ"

(เล่าวลัทธิ รัตนวิรัช. 2534 : 24-27)

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการดำเนินเรื่องของวรรณคดีต่าง ๆ

วรรณคดี	ลำดับของคำถามในการดำเนินเรื่อง
1. เรื่องเล่า จากประสบการณ์	ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร → แล้วอย่างไรต่อไป สรุปเป็นอย่างไร เกิดอะไรขึ้น กับใคร ที่ไหน อย่างไร → แล้วเกิดอะไรขึ้นอีก → อย่างไร (ลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง) (ให้ลำดับความของเรื่องที่เกิดขึ้น)
2. เรื่องรายงาน	เรื่องเกี่ยวกับอะไร → เป็นอย่างไร → มีลักษณะเฉพาะ → (มี ประโยชน์ มีลักษณะอย่างไร { อยากรู้ { อยากรู้บ้าง โดยทั่วไป { เป็นอย่างไร { โทษ สรุปสั้น ๆ ว่าเป็นเรื่อง เกี่ยวกับอะไร → ลำดับอย่างไร
3. เรื่องเล่าเชิง จินตนาการ	ใคร → ทำอะไร → ที่ไหน → เมื่อใด → อยากรู้ → แล้วเกิดอะไรขึ้น (ลำดับเรื่องก่อนหลัง) → ปัญหาคืออะไร → แก้ไขได้อย่างไร สรุปแล้วเรื่องนี้มีคติสอนใจอย่างไรบ้าง
4. เรื่องแสดง ความคิดเห็น	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร → เป็นความคิดเห็นของใคร → มีเหตุผลและผลอย่างไร (ลำดับเหตุผลและผล) → จะสรุปจากการแสดงความคิดเห็น (จากประเด็นที่ตั้งไว้อย่างไร)
เรื่องอุปมา	เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร → มีความสำคัญอย่างไร → มีเหตุผลเห็นด้วยและ จำเป็น { ไม่เห็นด้วยอย่างไร (ลำดับเหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย) สรุปเรื่องนี้จะสนับสนุนเรื่องที่กำลังกล่าวมาแต่ต้นอย่างไร)

GENRE STEPS

	STEPS				
	1	2	3	4	5
เล่าเรื่องจาก ประสบการณ์ Recount	นำเข้าเรื่อง	ลำดับเหตุการณ์	เล่าเหตุการณ์	สรุป	แสดงความรู้สึก
บรรยายเชิง จินตนาการ Narrative	เรื่องเรื่อง	ขึ้นปัญหา	เหตุเกิดที่ปัญหา	เล่าเหตุการณ์ ทั้งกาลเทศะ	ลงท้ายเรื่อง
รายงาน Report	แนะนำเรื่อง (บอกประเภท)	แจกแจง รายละเอียด	ลักษณะต่าง ๆ ของรายละเอียด	พฤติกรรม ของเรื่อง	ประโยชน์ ที่ได้จากเรื่อง
กระบวนการ Procedure	ตั้งเป้าหมาย	เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์	การวางแผน	ลำดับวิธี การดำเนินการ	ผลผลิตที่เกิด (output)
แสดงความคิดเห็น Exposition	วิจารณ์เรื่อง	เหตุผลในการ เขียนเรื่อง	ผลดี	เน้นความสำคัญ	สรุปเรื่อง
อภิปราย Discussion	บอกความหมาย	ชี้แจงความสำคัญ	ข้อขัดแย้ง ข้อสนับสนุน	สรุป	เสนอแนะ
การอธิบาย เหตุ-ผล Explanation	หลักการ	เหตุ-ผล	ความต้องการ และความจำเป็น	ลักษณะ เหตุการณ์	สรุป
สังเกต Observation	ตั้งปัญหา	วิเคราะห์เรื่อง ที่จะศึกษา	แจกแจง รายละเอียด	เล่าเรื่อง รายงาน ตามลำดับ	สรุป ประเด็น

แนวทางการประเมินการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบอร์น

ครูผู้สอนสามารถประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนได้ดังนี้

1. การตอบคำถามของเด็กนักเรียนในขณะที่ครูพูด
2. การที่นักเรียนร่วมกันเขียนแผนภูมิ โดยครูเป็นฝ่ายแนะโดยใช้คำถาม
3. การที่นักเรียนนำผลงานของเพื่อนมาเสนอหน้าชั้น
4. การสังเกตคำและแต่งประโยคหลังจากเรียนด้วยวิธีสอนแบบบอร์นไปแล้ว
5. การร่วมมือของเด็กนักเรียนและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่มแบบประชาธิปไตย
6. ความสนใจของนักเรียนในการอ่าน สังเกตจากการนำหนังสือไปศึกษาค้นคว้าด้วย

ตนเอง เมื่อมีเวลาว่าง

วิธีประเมิน ใช้การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่เรียน และตรวจสอบงานของนักเรียน

ประโยชน์ของการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบอร์น

1. ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน เช่น การที่ได้ดูภาพแล้วช่วยกันทายเรื่องราวเกี่ยวกับภาพ
2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเน้นความเข้าใจ ความหมายหรือความคิดรวบยอดก่อนที่จะเข้าใจเสียง และสัญลักษณ์ในลักษณะของบูรณาการ เช่น ขั้นตอนที่ 1 และ 2
3. ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกการใช้ภาษาในทักษะต่าง ๆ ในลักษณะบูรณาการตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ถึงขั้นตอนสุดท้าย โดยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การซักถาม การโต้ตอบและการเล่าเรื่อง
4. ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ฝึกการทำงานแบบประชาธิปไตย การยอมรับฟังความคิดเห็น และการฝึกความรับผิดชอบต่อการทำงาน
5. ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความสามารถเฉพาะด้านและเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้หลายรูปแบบ เช่น การสร้างโครงเรื่องเอง การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

ทฤษฎีการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐาน

เป็นการสอนที่จัดเนื้อหาตามอรรถลักษณะ 8 ชนิด และจัดกระบวนการสอนเป็น 3 ขั้นตอน โดยอาศัยหลักการจากนักภาษาศาสตร์เชิงระบบ (ภาสกร แจ่มจันทร์เกษม. 2534 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Frances Christie. 1986 : 11) ดังนี้

1. การให้รูปแบบ

1.1 เน้นการใช้ภาษาในสังคม (ใช้ภาษาให้ถูกต้องตามบริบท)

1.1.1 ให้นักเรียนรู้จักอรรถลักษณะต่าง ๆ ของเนื้อหาโดยครูและนักเรียนอ่านเรื่องที่จัดตามอรรถลักษณะต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า

1.1.2 ให้นักเรียนค้นหาเรื่องอื่น ๆ ซึ่งมีอรรถลักษณะตามข้อ 1.1.1 เช่น ให้นักเรียนไปค้นคว้าจากห้องสมุดหรือครูเตรียมมาให้

1.1.3 เล่นอรรถละเอียดของเนื้อหาในรูปของแผนภูมิ (Diagram)

1.2 วิเคราะห์โครงสร้างในการดำเนินเรื่อง คือ ลักษณะการเขียนของเรื่อง จะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาร่วมกัน (จากข้อ 1) ระหว่างครูและนักเรียนว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เช่น เขียนเรื่องจากประสบการณ์ จะประกอบไปด้วย 3 ส่วน บทนำ —> ลำดับเนื้อหา อย่างต่อเนื่อง —> บทสรุป

1.3 วิเคราะห์ลักษณะของภาษา คือ ภาษาที่ใช้ในแต่ละอรรถลักษณะ เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ จะมีคำบ่งบอกเวลา เช่น เมื่อวานนี้ ปีที่แล้ว เมื่อเรียนอยู่ชั้น ป.5 เป็นต้น ใช้คำเชื่อม เช่น จากนั้น ต่อจากนั้น เป็นต้น และในตอนท้ายมีการให้ความคิดเห็นส่วนตัว

2. ทดลองร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหา

2.1 เตรียมที่จะเขียนเนื้อหาใหม่ร่วมกันจากอรรถลักษณะเดิม

2.1.1 การสังเกต (ถามให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับอรรถลักษณะในข้อ 1 เพื่อความแม่นยำในการใช้อรรถภาษา)

2.1.2 การค้นหา (ถามให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับเรื่องราวใหม่ที่มีเนื้อหาของอรรถภาษาเดิม)

2.1.3 การจดบันทึก (หลังจากได้หลักการตลอดจนแนวคิดแล้วก็ให้นักเรียน
จดบันทึกลงไป)

2.1.4 การอภิปราย (แบ่งกลุ่มเพื่อให้นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่อง
ใหม่ที่จะเขียน)

2.2 การสร้างเนื้อความใหม่ร่วมกันระหว่างนักเรียนและครูในอรรถลักษณะของ
ภาษาเดียวกัน โดยครูถามให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและเขียนร่าง (Draft) ลงในแผนภูมิร่วมกัน

3. การสร้างเนื้อหาร่วมกันในกลุ่ม

3.1 ให้นักเรียนปรึกษาหารือในกลุ่มเกี่ยวกับการเขียนโดยมีครูเป็นฝ่ายแนะนำช่วยเหลือ

3.2 ให้นักเรียนเขียนร่างของเรื่องใหม่ลงในแผนภูมิแต่ละกลุ่ม

3.3 นำผลงานเสนอหน้าชั้นและร่วมกันอภิปรายเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

3.4 การใช้รสรณลักษณะอย่างสร้างสรรค์ (ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างอิสระ
เป็นของตนเอง โดยเขียนเนื้อความที่สมบูรณ์จากร่างของแต่ละกลุ่ม)

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้นำวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสอนเรื่องความไวดังนี้

1 ให้รูปแบบ

1.1 อ่านเรื่องตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้

1.2 เสนอรายละเอียดของเรื่อง โดยทำแผนภูมิประกอบ

1.3 วิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินเรื่องและลักษณะของภาษา

1.4 เลือกเรื่องอื่นตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้ (ตามข้อ 1.1) และเสนอ
รายละเอียดในรูปของแผนภูมิ

1.5 เขียนเรื่องตามรายละเอียดจากแผนภูมิ

2 ทดลองเกี่ยวกับเนื้อความร่วมกัน

2.1 แบ่งกลุ่มอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องใหม่ ที่จะเขียนตามอรรถลักษณะเดิมและ
ทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่อง (ในข้อ 2.1)

2.2 เสนอแผนภูมิของแต่ละกลุ่ม เพื่อความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

2.3 ทุกกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องตามแผนภูมิของกลุ่มตัวเอง

2.4 เขียนเรื่องตามแผนภูมิของกลุ่มเป็นรายบุคคล

3 เขียนอิสระ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความ

อภิรักษ์ อนะมาน (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนเรื่องความและความคิดริเริ่มในการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบวิเคราะห์ตัวอย่างกับการสอนตามแนวคู่มือการสอนของกรมวิชาการ โดยศึกษากับนักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า (1) ทักษะการเขียนเรื่องความแบบกำหนดหัวข้อเรื่องให้ และแบบใช้ภาพเป็นสิ่งที่เร้าของนักเรียนที่สอนแบบวิเคราะห์ตัวอย่างกับนักเรียนที่สอนตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการแตกต่างกัน โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม (2) ในด้านความคิดริเริ่มในการเขียนเรื่องความแบบกำหนดหัวข้อเรื่องให้ และแบบใช้ภาพเป็นสิ่งที่เร้าของนักเรียนที่สอนแบบวิเคราะห์ตัวอย่างกับสอนตามแนวคู่มือการสอนของกรมวิชาการไม่แตกต่างกัน

วลี สุมิพันธุ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะและครูเป็นผู้สอน ผลการศึกษพบว่า กลุ่มที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่ครูเป็นผู้สอนตามปกติ

ประทีป ศิริบังกช (2530 : 76) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรื่องความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนเรื่องความแบบปกติกับใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรื่องความสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนเรื่องความแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) กลุ่มทดลองนักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรื่องความสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) กลุ่มควบคุมนักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรื่องความไม่แตกต่างกัน

พนศิริ แก้วเพ็ง (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษพบว่า

(1) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกรุงเทพ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 25.04 อยู่ในเกณฑ์อ่อนตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ กับสัมฤทธิ์ผลทางการเขียนภาษาไทย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกที่ระดับความสำคัญ .01 (3) นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าครูผู้สอนใช้วิธีสอนเรียงความโดยให้นักเรียนเขียนเล่าเรื่องตามความสนใจ และนักเรียนชอบเขียนเรื่องจากจินตนาการของตนเอง ปัญหาสำคัญที่พบคือ นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

จรรยา ศรีพันธุ์บุตร (2533 : 116) ได้ทำวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้และไม่ใช้ชุดฝึกการเขียน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกการเขียนเรียงความกับนักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกการเขียนเรียงความ มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการเขียนเรียงความก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

รอตสไตน์ (Rothstein, 1970 : 2806 - A) ได้วิจัยเปรียบเทียบการสอนเรียงความโดยวิธีแบบโปรแกรมกับการสอนเรียงความแบบเดิม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย ให้นักศึกษาทุกคนเขียนเรียงความลับตาพี่ 4 ครั้ง เป็นเวลา 4 เดือน แล้วให้อาจารย์ 3 คนตรวจ ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์คำผิดจากเรียงความที่นักเรียนเขียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 จากแบบสอบถามพบว่า นักศึกษาพอใจในการสอนแบบโปรแกรมมากกว่า ผู้วิจัยสรุปว่า นักศึกษาจะเขียนเรียงความได้ดีเมื่อเขาเขียนสิ่งที่เขารู้ และเขียนจากความรู้สึกนึกคิดของเขาเอง

งานวิจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นนับเป็นความพยายามในการที่จะหาแนวทางการสอนเขียนเรียงความให้ได้ผล ถึงแม้ว่าผลที่ได้จะแตกต่างกันออกไปก็ตาม แต่ผู้วิจัยก็เชื่อว่าการสอนโดยยึดหลักการสอนแบบธรรมชาติจะเป็นวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้การเขียนเรียงความของ

นักเรียนพัฒนาขึ้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสนใจ

ข้อแก้ว โภคย์สุนทร (2525 : 25 - 53) ได้ทำวิจัยเรื่องความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและปานกลางเป็น ผู้สอนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลปรากฏว่า ความสนใจของนักเรียนหลังการทดลอง ของแต่ละกลุ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ความสนใจต่อการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม หลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

จรรยา เอี่ยมสะอาด (2527 : 65 - 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ความคงทนในการเรียนรู้และความสนใจในวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา- ปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและโดยวิธีสอนแบบ บรรยาย ผลการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบ ศูนย์การเรียนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบบรรยาย มีความสนใจในวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จันทร์หา จันทระจ่าง (2527 : 59) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการอ่านของ นักเรียนโดยใช้แบบฝึกอย่างมีระบบกับแบบฝึกอ่านแบบความเรียง ปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมี ความสนใจในวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

โสภา สรรมรวิทย์ (2528 : 63) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หลักการ เรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนแบบปกติ ซึ่งผลปรากฏว่า กลุ่มที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้ นักเรียนมีความสนใจสูงกว่ากลุ่มที่สอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กัญญา มั่งคั่ง (2530 : บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสนใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้ กิจกรรม PANORAMA กับกิจกรรมตามคู่มือครู ผลปรากฏว่า ความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รจนา ชัยมีเขียว (2530 : 59) ได้ทำวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครู โดยทดลองที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการทดลองปรากฏว่า (1) นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการเรียนตามคู่มือครู มีความสนใจต่อวิธีสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มนัสสวาท โปะทะย (2530 : 85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนด้วยหลักการเรียนเพื่อรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามหลักการเรียนเพื่อรู้แจ้งและนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า การวิจัยเกี่ยวกับความสนใจในการเขียนเรื่องความในระดับชั้นประถมศึกษายังไม่แพร่หลาย จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสนใจในการเขียนเรื่องความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรื่องความของนักเรียน ที่เรียนโดยวิธีการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐาน

ภาสกร แจ่มจันทร์เกษม (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ และความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับวิธีสอนตามคู่มือ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยแนวทฤษฎีแบบบรรทัดฐานมีความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดสร้างสรรค์ทางภาษานั้น นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฮิลันด์ (Hyland, 1990 : 23-34) ได้ทำการวิจัยศึกษาผลของการสอนคำอธิบาย
 อรรถลักษณะที่มีต่อการเขียนเรื่องความภาษาอังกฤษเชิงโต้แย้ง (Argumentative essay)
 พร้อมทั้งนำเสนอรูปแบบภาษาของการเขียนในการเรียงความลักษณะนี้ ซึ่งปรากฏว่ามีประโยชน์มาก
 และส่งผลต่อคุณภาพของงานเขียน

เลวิส (Lewis, 1983) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของความสนใจที่มีต่อความคล่องใน
 การเขียนและคุณภาพของงานเขียน จากการที่ได้สัมภาษณ์และให้กรอกแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจ
 ของนักเรียนมัธยม ทั้งนักเรียนที่ใช้ภาษาคล่องและไม่คล่อง พบว่า เด็กผู้หญิงมีความสนใจอรรถลักษณะ
 ต่าง ๆ โดยเฉพาะการแสดงความคิดเห็นและเขียนเรื่องราวส่วนตัว ส่วนเด็กผู้ชายชอบอรรถลักษณะ
 ต่าง ๆ พอ ๆ กัน แต่สรุปว่า การที่เด็กชอบที่จะเรียนวิธีการใช้ภาษาตามสถานการณ์ต่าง ๆ หลาย
 รูปแบบหรือหลายอรรถลักษณะ ส่งผลทำให้เด็กชอบการมอบหมายงานเขียน และเขียนได้คล่องขึ้น

จะเห็นว่า การใช้ทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐาน ทำให้การสอนเขียนภาษาอังกฤษประสบ
 ผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ สามารถทำให้เด็กสนใจและเขียนเรื่องได้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำทฤษฎีนี้
 มาใช้สอนเขียนในวิชาภาษาไทยบ้าง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎี
 การสอนแบบอรรถฐานกับการสอนแบบปกติมีความสามารถในการเขียนเรื่องความแตกต่างกัน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎี
 การสอนแบบอรรถฐานกับการสอนแบบปกติมีความสนใจในการเขียนเรื่องความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ของโรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียน 124 คน ซึ่งแต่ละห้องจัดแบบคละกันไว้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วจับสลากเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน โดยมีขั้นตอนในการสุ่ม ดังนี้

1. จับสลากห้องเรียนมา 2 ห้องเรียน จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 4 ห้องเรียน

2. เมื่อได้นักเรียนมาจำนวน 2 ห้องเรียนแล้วจับสลากอีกครั้ง เพื่อเลือกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน
 - กลุ่มทดลอง สอนเรื่องความโดยยึดแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐาน
 - กลุ่มควบคุม สอนเรื่องความโดยวิธีสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการสอนเรื่องความโดยยึดแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐาน จำนวน 36 คาบ
2. แผนการสอนเรื่องความโดยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 36 คาบ
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องความ จำนวน 1 ข้อ แบบอัตนัย
4. แบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเรื่องความ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. แผนการสอนเรื่องความตามแนวการสอนแบบบรรทัดฐาน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรการสอนภาษาไทย คู่มือการสอนภาษาไทย และแบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรื่องความ
 - 1.3 ศึกษาทฤษฎีและหลักการสอนแบบบรรทัดฐานจากหนังสือการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534 : 24 - 30) ขั้นตอนการเขียนเรื่องตามอรรถลักษณะ (Genre) จากเอกสารประกอบการผลิตหนังสือเรียนเล่มเล็ก เรื่องวรรณกรรมของหทัย ต้นทอง (2532 : 1 - 12) และรูปแบบของการสอนแบบบรรทัดฐานของ ภาสกร แจ่มจันทร์เกษม (2534 : 9)
 - 1.4 ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์เนื้อหาความในอรรถลักษณะรายงาน และแสดงความคิดเห็น และอื่น ๆ เพื่อคัดเลือกมาใช้เป็นสื่อการเรียน
 - 1.5 นำเสนอเนื้อหาที่เลือกได้ ต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิเคราะห์ sense

1.6 สร้างแผนการสอนตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1.4.1 ความคิดรวบยอด

1.4.2 จุดประสงค์

1.4.3 เนื้อหา

1.4.4 กิจกรรมการสอน

1.4.5 สื่อการสอน

1.4.6 การประเมินผล

1.7 นำแผนการสอนที่เสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทย

จำนวน 3 ท่าน เพื่อความเหมาะสมของกิจกรรม เวลา และการใช้ภาษา ได้แก่

1. รศ. วราภรณ์ รักวิชัย อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. อาจารย์นัยนา คณานุรักษ์ อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. อาจารย์สนั่น มีชั้นหมาก อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.8 นำแผนการสอนที่มีผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้ว มาแก้ไขปรับปรุงสื่อการสอนและการใช้ภาษา

1.9 นำแผนการสอนที่มีผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ของโรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 2-30 ตุลาคม 2535 และได้ปรับปรุงด้านการใช้ภาษาในเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับเด็กกับคุณสมบัติความเหมาะสมในด้านเวลาของขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอน

1.10 นำแผนการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไข

2. แผนการสอนเรื่องความตามวิธีสอนแบบปกติ

2.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คู่มือการสอนภาษาไทยและแบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 วิเคราะห์จุดประสงค์ของหลักสูตร คู่มือการสอนภาษาไทย และ ป.02 ที่เกี่ยวกับการสอนเขียนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.3 สร้างแผนการสอนโดยมีหัวข้อ ตามคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.4 นำแผนการสอนการเขียนเรียงความ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คน เพื่อความเหมาะสมของ กิจกรรม เวลา และการใช้ภาษา ได้แก่

1. รศ. วราภรณ์ รักวิจัย อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. อาจารย์นิยนา คณานุรักษ์ อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. อาจารย์สนั่น มีชั้นหมาก อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2.5 นำแผนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจและแก้ไขแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ของโรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 2-30 ตุลาคม 2535 และได้ปรับปรุงด้านการใช้ภาษาในเนื้อหาความให้เหมาะสมกับระดับเด็ก กับความเหมาะสมในด้านเวลาของขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอน

2.6 หลังจากทราบข้อบกพร่องแล้ว ผู้วิจัยนำแผนการสอนนั้นมาปรับปรุงแก้ไขทางด้านการใช้ภาษาตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ก่อนที่จะนำไปทดลองสอนจริง

แผนการสอนเรียงความแบบขรรจรฐานและแผนการสอนเรียงความแบบปกติ ผู้วิจัยได้นำเปรียบเทียบความแตกต่างในขั้นตอนดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบขั้นตอนการสอนเรื่องความแบบวรรณกับขั้นตอนการสอนเรื่องความแบบปกติ

การสอนแบบวรรณ	การสอนแบบปกติ
1 ใหัรูปแบบ 1.1 อ่านเรื่องตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้ 1.2 เสนอรายละเอียดของเรื่อง โดยทำแผนภูมิประกอบ 1.3 วิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินเรื่องและลักษณะของภาษา 1.4 เลือกเรื่องอื่นตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้ (ตามข้อ 1.1) 1.5 เขียนเรื่องตามรายละเอียดจากแผนภูมิ 2 ตกลงเกี่ยวกับเนื้อความร่วมกัน 2.1 แบ่งกลุ่มอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องใหม่ที่จะเขียนตามอรรถลักษณะเดิมและทำแผนภูมิแสดงรายละเอียด ของเรื่อง	1 การเขียนเรื่องความจากภาพ 1.1 เสนอภาพ 1.2 ตอบคำถาม, แต่งประโยคจากภาพ 1.3 บันทึกรวบรวมคำตอบ, ประโยค จากข้อ 1.2 1.4 จัดลำดับเนื้อความ 1.5 สรุปรูปแบบของเรื่องความ 2 การเขียนเรื่องความเลียนแบบเรื่องที่กำหนดให้ 2.1 เสนอตัวอย่างเรื่องความให้นักเรียนอ่าน 2.2 ซักถามรูปแบบของเรื่องความจากตัวอย่าง 2.3 เขียนเลียนแบบตัวอย่างโดยใช้ภาษาของตัวเอง 3 เขียนเรื่องความตามหัวข้อเรื่องที่ครกำหนดให้

ตาราง 1 (ต่อ)

การสอนแบบวรรณฐาน	การสอนแบบปฏิบัติ
2.2 เสนอแผนภูมิของแต่ละกลุ่มเพื่อ ดูความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข 2.3 ทุกกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องตาม แผนภูมิ ของกลุ่มตัวเอง 2.4 เขียนเรื่องตามแผนภูมิของกลุ่ม เป็นรายบุคคล 3 เขียนอิสระ 3.1 เสนอแผนภูมิหน้าชั้นเพื่อปรับปรุง แก้ไข 3.2 เขียนเรื่องตามแผนภูมิ	

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องความ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและ
หาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีสร้างข้อสอบอัตนัยจากหนังสือการประเมินผลในชั้นเรียนของ
ไกรวิทย์ ประวาสนฤกษ์ และสมศักดิ์ ลีนสุระเวช (2523 : 72 - 82)

3.2 ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนจากหนังสือคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประ
ถมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องความเป็นแบบอัตนัย
จำนวน 1 ข้อ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยกำหนดภาพจำนวน 10 ภาพ ได้แก่ ภาพน้ำตก ภาพภูเขา ภาพมะขาม ภาพรถโดยสาร ภาพหุ่นยนต์ ภาพนาฬิกา ภาพแมว ภาพช้าง ภาพวัด ภาพตำรวจ

3.3.2 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเลือกภาพที่นักเรียนรู้จักและเคยพบเห็นมากที่สุด ตามลำดับ 1-3

3.3.3 นำภาพที่นักเรียนเลือกมาแจกแจงความถี่ แล้วเลือกภาพที่นักเรียนเลือกมากที่สุด มาเป็นข้อทดสอบ ซึ่งได้แก่ ภาพแมว

3.3.4 กำหนดให้นักเรียนเขียนเรื่องเกี่ยวกับภาพแมว 1 เรื่อง

3.4 นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบและแก้ไขคำสั่ง ในด้านภาษาให้ถูกต้องชัดเจน โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลของ บุญเชิด ภิญโญนนันทพงษ์ (2527 : 69) ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำสั่งสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำสั่งสอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนนหรือไม่

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำสั่งไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การให้คะแนน

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. รศ.ดร.สมสรร วงษ์น้อย ผู้อำนวยการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ผศ. จันทิมา พรหมโชติกุล ผู้อำนวยการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. อาจารย์นอม สุขมาก หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

3.5 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแล้วมาปรับปรุง แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านวังขอน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 60 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรื่องความของกระทรวงศึกษาธิการ แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาค่าความยาก โดยใช้สูตร Index of Difficulty (โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ ลีนธะระเวทย์. 2523 : 198) ค่าอำนาจ

จำแนกโดยคำนวณจากสูตร Index of Discrimination (โกวิท ประวาลพฤษ์ และสมศักดิ์
สินธุรเวช. 2523 : 199) ได้ความยากง่ายเท่ากับ 0.45 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.65

3.6 กำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความ ดังนี้

3.6.1 รูปแบบ คะแนนเต็ม 2 คะแนน ได้แก่

- ชื่อเรื่อง
- คำนำ
- เนื้อเรื่อง
- สรุป

3.6.2 เนื้อหา คะแนนเต็ม 8 คะแนน ได้แก่

- แนวคิด
- การลำดับความคิด (เนื้อความ)
- การขยายความคิดให้ชัดเจน

3.6.3 การใช้ภาษา คะแนนเต็ม 8 คะแนน ได้แก่

- การใช้คำ ถูกต้องตรงกับความหมาย
- สำนวนภาษา
- ระดับของภาษาถูกต้อง
- การเขียนถูกต้องตามอักขรวิธี
- การยกตัวอย่างประกอบ
- การใช้คำศัพท์

3.6.4 กลไกประกอบการเขียนอื่น ๆ คะแนนเต็ม 2 คะแนน ได้แก่

- วรรคตอน
- ความสะอาด
- ลายมือ
- ตัวสะกด การันต์

3.7 กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจข้อสอบ การเขียนเรียงความของนักเรียนดังนี้

3.7.1 มีคู่มืออย่างต่ำปริญาตรีทางการสอนภาษาไทย

3.7.2 มีประสบการณ์ด้านการสอนภาษาไทยอย่างน้อย 10 ปี

3.8 หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้วิจัย และอาจารย์สนธยา
ชาณบรรพต ดังนี้

3.8.1 ให้นักเรียนจำนวน 30 คน เขียนเรียงความเรื่องแมว เมื่อวันที่

16 ตุลาคม 2535

3.8.2 ตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์เดียวกันตามข้อ 3.6

3.8.3 นำคะแนนของผู้ตรวจทั้งสองคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย

3.8.4 นำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาคำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 70) ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.57

4. แบบทดสอบวัดความสนใจในการเขียนเรียงความ ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพ ตาม
ขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดความสนใจจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษา
ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531 : 137 - 143)

4.2 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามหลักการของ
ลิเคอร์ท (Likert)

โดยเขียนข้อความเกี่ยวกับการกระทำ ความคิด หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มี
ต่อการเขียนเรียงความ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งมี 5 ตัวเลือกคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด จำนวน 46 ข้อ

ตัวอย่างข้อความที่เขียนในแบบสอบถามวัดความสนใจในการเรียงความ

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	วิชาเรียงความเป็นวิชาที่มี					
00	ประโยชน์					
000	นักเรียนอยากให้งถึงชั่วโมงเร็วๆ					
	นักเรียนอยากมาสายในวันที่มีวิชา					
	เรียงความเป็นชั่วโมงแรก					

4.3 นำแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยพิจารณาความถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขเพื่อความเหมาะสมและตัดสินว่าข้อความนั้น เป็นข้อความที่มีความหมายไปในทางบวกหรือลบ โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลของ ฌูเซ็ล ฌูเซ็ล ฌูเซ็ล (2527 : 69) ดังนี้

- + 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. รศ.ดร.สมสรร วงษ์อ่อนน้อย สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผศ.จันทิมา นรหมโชติกุล สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. รศ.วราภรณ์ รักวิจิตร อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.4 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข ข้อความให้เหมาะสม
กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4.5 นำแบบสอบถามความสนใจที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา-
ปีที่ 5 ที่โรงเรียนบ้านข้ามหม้อทอด อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 100 คน

4.6 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนดังนี้

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมิต (Positive) ถ้าคำตอบใดตรงกับ

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ (Negative) ถ้าคำตอบใดตรงกับ

มากที่สุด	ให้	1 คะแนน
มาก	ให้	2 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	4 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	5 คะแนน

4.7 นำผลการตรวจให้คะแนนในข้อ 4.6 มาวิเคราะห์เป็นรายข้อเพื่อหาค่า
อำนาจจำแนก โดยวิธีการของแจกแจงที (t -distribution) โดยแบ่งกลุ่มที่มีน้ำหนักคะแนนสูง
ออกมา 25 % เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ได้น้ำหนักคะแนนต่ำออกมา 25 % เป็นกลุ่มต่ำ โดยเรียง
คะแนนสูงสุดไปหาคะแนนต่ำสุด (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185 - 186)
จากการดำเนินการดังนี้

4.7.1 นำคำตอบของแต่ละกลุ่มมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย

ความแปรปรวนเป็นรายชื่อ

4.7.2 นำค่าสถิติแต่ละข้อมาทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้ t-test

4.7.3 เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ระหว่าง 3.40-6.18 ไว้จำนวน 20 ข้อ

4.8 นำแบบสอบถามความสนใจจำนวน 20 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสนใจในการเรียนโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

วิธีดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเรียงความโดยใช้แนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานกับการสอนแบบปกติ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170 - 172) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	—	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- X แทน การจัดการกระทำ
- T_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน
- T_2 แทน การทดสอบหลังเรียน
- R แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
- C แทน กลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติ
- E แทน กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนตามแนววรรณฐาน

การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 การทดลองสอนแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอนวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้งสองกลุ่ม ดังในตาราง 3

ตาราง 3 การจัดคาบเวลาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในหนึ่งสัปดาห์

วัน \ เวลา	9.00 - 10.00 น.	13.00 - 14.00 น.
	จันทร์ พุธ ศุกร์	กลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม

2. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบอัตนัย และใช้แบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเรียงความ

2.2 ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน จุดประสงค์เดียวกันและระยะเวลาเท่ากันคือ กลุ่มละ 36 คาบ ๆ ละ 20 นาที โดย

2.2.1 กลุ่มทดลอง สอนเรียงความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐาน

2.2.2 กลุ่มควบคุม สอนเรียงความแบบปกติ

2.3 เมื่อเสร็จสิ้นการสอนเรียงความ ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความแบบอัตนัยและแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

2.4 ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบและแบบสอบถามแล้วนำคะแนน ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยของผู้ตรวจเรียงความ 2 คน มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- 1.1 คະแนนเฉลี่ย คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คະแนนเฉลี่ย

X แทน คະแนนรวมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

- 1.2 ความแปรปรวนของคະแนนคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2531 : 63)

$$s^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคະแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคະแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคະแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความยากของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความชนิด
อัตนัยโดยใช้สูตร Index of difficulty (โกวิท ประวาลนฤกษ์ และสมศักดิ์ สันธะเวชญ์.
2523 : 198)

$$\text{Index of difficulty} = \frac{S_H + S_L - (n_T)(X \min)}{n_T (X \max - X \min)}$$

เมื่อ S_H = ผลรวมของความถี่ด้วยคะแนนของกลุ่มสูง

S_L = ผลรวมของความถี่ด้วยคะแนนของกลุ่มต่ำ

$X \max$ = คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้

$X \min$ = คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้

n_T = จำนวนนักเรียนทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

n_H = จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ

ชนิดอัตนัยโดยใช้สูตร Index of Discrimination

(โกวิท ประวาลนฤกษ์ และสมศักดิ์ สันธะเวชญ์. 2523 : 199)

$$\text{Index of Discrimination} = \frac{S_H - S_L}{n_H (X \max - X \min)}$$

เมื่อ S_H แทน ผลรวมของความถี่ด้วยคะแนนของกลุ่มสูง

S_L แทน ผลรวมของความถี่ด้วยคะแนนของกลุ่มต่ำ

$X \max$ แทน คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้

$X \min$ แทน คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้

n_H แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง

2.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความ โดยคำนวณค่าจากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2531 : 70)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนผู้ตรวจคนที่ 1
$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนผู้ตรวจคนที่ 2
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนผู้ตรวจคนที่ 1
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนผู้ตรวจคนที่ 2
$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณจากคะแนนของผู้ตรวจคนที่ 1 กับคะแนนของผู้ตรวจคนที่ 2 ทุกคู่
N	แทน	จำนวนคน (Case)

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ โดยใช้สูตร t-distribution (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสนใจในการเขียนเรียงความโดยใช้สูตรการหาลัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α -Coefficient ของครอนบัค (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าลัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

2.6 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สูตร (บุญเชิด วิทยโณนันทพงษ์. 2527 : 69)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบความสามารถในการเขียน

ความสนใจของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มทดลอง

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มควบคุม

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการอ่านและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- X แทน คะแนนเฉลี่ย
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
- ** แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ โดยใช้ t-test แบบ Independent
2. เปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนและหลังเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ โดยใช้ t-test แบบ Independent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ
ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองเพื่อนำคะแนนความสามารถในการ

เขียนเรียงความมาเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกันได้ผล ดัง
แสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
	N	$\bar{X}$	S	t	N	$\bar{X}$	S	t
กลุ่มทดลอง	30	11.20	1.42	0.947	30	14.70	1.73	2.681 **
กลุ่มควบคุม	30	11.65	2.18		30	13.60	1.43	

จากตาราง 4 ความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองกับ
กลุ่มควบคุมการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า
นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐาน กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
มีความสามารถในการเรียนแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองเพื่อนำคะแนนความสนใจในการเขียนเรียงความมาเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาเปรียบเทียบกัน ได้ผล ดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนก่อนการทดลอง				คะแนนหลังการทดลอง			
	N	$\bar{X}$	S	t	N	$\bar{X}$	S	t
กลุ่มทดลอง	30	68.57	9.40	0.967	30	76.47	9.21	1.212
กลุ่มควบคุม	30	66.13	10.08		30	73.73	8.22	

จากตาราง 5 ความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างนักเรียนในกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสนใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเรื่องความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติซึ่งมีลำดับขั้นตอนและผลการวิจัยโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรื่องความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติมีความสามารถในการเขียนเรื่องความแตกต่างกัน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนเขียนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติมีความสนใจในการเขียนเรื่องความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 ห้องเรียน ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 30 คน ห้องเรียนที่ 2 จำนวน 30 คน ห้องเรียนที่ 3 จำนวน 30 คน

และห้องเรียนที่ 4 จำนวน 34 คน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 124 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 ห้องเรียน ซึ่งจัดเด็กไว้ในลักษณะคละกัน สุ่มมา 2 ห้องเรียน ได้ห้องเรียนละ 30 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 124 คน รวมนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 แผนการสอนกลุ่มทดลอง ซึ่งจัดกิจกรรมการสอนโดยยึดแนวการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรณฐาน โดยยึดชนิดของเนื้อความ (Genre) เป็นรูปแบบในการสอน ได้แก่ เนื้อความแบบรายงาน และเนื้อความแบบแสดงความคิดเห็น

3.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม จัดกิจกรรมการสอนตามขั้นตอนการสอนในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

3.3 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความ สร้างจากการกำหนดภาพให้นักเรียนเขียนเรียงความ 1 เรื่อง ซึ่งมีค่าความยาก (Index of Difficulty) เท่ากับ 0.45 ค่าอำนาจจำแนก (Index of Discrimination) เท่ากับ 0.65 และมีค่าความเชื่อมั่นของการตรวจให้คะแนน เท่ากับ 0.57

3.4 แบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเรียงความที่เป็นข้อความตามความสนใจเชิงนิมิตและนิเสธ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคอร์ต (Likert) จำนวน 20 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก (α) ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .79

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งสองกลุ่ม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 เริ่มตั้งแต่วันที่

3 พฤศจิกายน 2535 ถึงวันที่ 8 ธันวาคม 2535 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ๆ ละ 9 คาบ ๆ ละ 20 นาที ใช้เวลาสอนห้องละ 36 คาบ โดยดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ และแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความด้วยแบบทดสอบฉบับเดียวกัน
2. ดำเนินการสอนการเขียนเรียงความให้แก่กลุ่มตัวอย่างตามแผนการสอนของแต่ละกลุ่ม โดยสอนกลุ่มละ 36 คาบ ๆ ละ 20 นาที ในวันจันทร์ พุธ และศุกร์ (ดังตาราง 2)
3. ทำการทดสอบภายหลังการทดลอง (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ และแบบสอบถามวัดความสนใจ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับ Pretest
4. ตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความ โดยผู้วิจัยและอาจารย์สนธยา ชาญบรรพต แล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย
5. ตรวจแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ โดยให้เป็นลำดับคะแนน ได้แก่ มากที่สุด เท่ากับ 5, มาก เท่ากับ 4, ปานกลาง เท่ากับ 3, น้อย เท่ากับ 2 และน้อยที่สุด เท่ากับ 1
6. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียน และความสนใจในการเขียนเรียงความ โดยใช้ t-test แบบ Independent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสามารถในการเขียนเรียงความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ.01 โดยนักเรียนที่สอนตามแนววรรณฐานมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่า นักเรียนที่สอนแบบปกติ

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีความสนใจในการเขียนเรื่องความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถ และความสนใจในการเขียนเรื่องความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานกับการสอนแบบปกติ ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องความ

จากการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเรื่องความของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐานสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจาก

1.1 การสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบวรรณฐาน เป็นการสอนที่ทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายและเรียนรู้ ลักษณะการใช้ภาษาจากการอ่านเนื้อความที่ผู้วิจัยได้นำเสนอความประเภทรายงานและเนื้อความประเภทแสดงความคิดเห็น ซึ่งในแต่ละเนื้อความเหล่านี้ มีลักษณะการเขียน การใช้ภาษาและจุดมุ่งหมายในการเขียน ที่ตรงตามอรรถลักษณะ หรือชนิดของเนื้อความ (genre) โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคน อ่านเนื้อความแต่ละประเภท จากนั้นผู้วิจัยได้ซักถามเกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อความที่อ่าน และนำคำตอบนักเรียน เขียนลงแผนภูมิให้ดูง่ายขึ้น จากนั้นนักเรียนก็เขียนรายละเอียดเรื่องนั้นตามแผนภูมิ สอนอย่างนี้หลาย ๆ ครั้งนักเรียนสามารถระลึกเนื้อความได้อย่างรวดเร็ว และจำรูปแบบการเขียนมาใช้เป็นแบบในการเขียนของตนเองได้ ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ คริสตี้ (Christie. 1986 : 9) และฮัลลiday (Halliday. 1983 : 5) ที่ว่า การเข้าใจความหมายจากเนื้อความที่อ่านทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียน และการที่

นักเรียนได้อ่านเนื้อความหลาย ๆ เรื่อง จากการเขียนแต่ละประเภทซ้ำบ่อย ๆ นักเรียนก็จะเกิดความแม่นยำในลักษณะของการเขียนเหล่านั้น และทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แครชเชน (Krashen, 1983 : 20-23) ที่ว่าความสามารถทางการเขียนเกิดจากการรับปัจจัยป้อน (เนื้อความ) เข้าไปอย่างเพียงพอจนเกิดความเข้าใจ (Comprehension Input) และนำไปสู่ความสามารถทางการเขียนของนักเรียน

1.2 การสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ เป็นการสอนที่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นอย่างมาก เมื่อให้อ่านเรื่องจากที่ครูนำมา ผู้วิจัยได้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้พูดโดยการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ให้ฟังจากเพื่อนอธิบาย, เล่าเรื่องจากแผนภูมิ ได้เขียนเรื่องกับช่วยกันแก้ไขทั้งในด้านเนื้อความและการใช้ภาษา กิจกรรมเหล่านี้นักเรียนจึงได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษา ได้ใช้ทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และเกิดการตื่นตัวอยู่เสมอไม่เบื่อทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ จดจำได้ดีสอดคล้องกับคำกล่าวของ เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2531 : 13)

ที่ว่า การที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จะทำให้บรรยากาศในการเรียนภาษาน่าสนใจ นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาคือสามารถเขียนเนื้อความที่สื่อความหมาย ตามที่ตนต้องการได้ วิธีการดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรื่องความสูงกว่าการสอนแบบปกติ - ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร แจ่มจันทร์เกษม (2534 : 139) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีสอนแบบธรรมชาติมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. การเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรื่องความ

จากการศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในการเขียนเรื่องความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานในข้อ 2 ทั้งนี้ แสดงว่าความสนใจในการเขียนเรื่องความของนักเรียนทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยขออภิปรายผลว่า

2.1 เนื่องจากผู้วิจัยเลือกมาทำการทดลองสอน เป็นเรื่องที่นักเรียนไม่เคย

เรียนมาก่อน นักเรียนจึงเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น ๆ กัน แต่อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาถึงคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบวัดความสนใจแต่ละครั้ง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ย การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็น 68.56, 76.47 กลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็น 66.13, 73.73 ตามลำดับ จะเห็นว่ากลุ่มทดลองมีความสนใจในการเขียนเรียงความหลังการสอนสูงกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย อาจเนื่องมาจากการสอนแบบบรรณฐานก็ได้

2.2 อาจเนื่องมาจากวิธีการสอนเรียงความแบบบรรณฐานกับการสอนเรียงความแบบปกติมีการใช้สื่อการสอนที่คล้ายคลึงกันมาก คือมีการใช้ภาพประกอบ มีเนื้อความ และการใช้คำถามเหมือนกัน จึงทำให้ความสนใจของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสนใจไม่แตกต่างกันมากนัก

2.3 ลักษณะของเนื้อความ (genre) ที่นำมาสอนเป็นลักษณะการเขียนแบบรายงานและการเขียนแบบแสดงความคิดเห็นซึ่งค่อนข้างยาก ไม่สนุก เพราะการเขียนแบบรายงานเป็นการเขียนเพื่อให้ความรู้หนักไปทางด้านวิชาการต้องนำข้อเท็จจริงมาเขียน ต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้า ส่วนการเขียนแบบแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนที่แสดงถึงความรู้สึกหรือความคิดของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งต้องแสดงถึงเหตุผล ความสำคัญหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากความรู้สึกหรือความคิดเห็นนั้น ๆ จึงเป็นการยากที่นักเรียนจะเขียนได้ดีทำให้เกิดความท้อถอยและไม่เกิดความสนใจเท่าที่ควร

ผู้วิจัยคาดว่าหากมีการเพิ่มเวลาให้การทดลองให้มากขึ้น ก็อาจมีผลต่อความสนใจในการเขียนเรียงความของนักเรียนได้ กล่าวคือระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นนี้จะสามารถทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนเรียงความแบบบรรณฐานเห็นความสำคัญ เห็นประโยชน์ของการเรียนด้วยวิธีการเช่นนี้ยิ่งขึ้น อันจะมีผลทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในวิชาการเขียนเรียงความเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งจะสามารถทำให้เห็นความแตกต่างในด้านความสนใจในการเขียนเรียงความของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า การสอนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานมีผลสร้างเสริมนักเรียนในด้านความสามารถทางการอ่าน การเขียนและความสนใจที่ดีต่อการเขียนเรื่องความ จึงควรนำวิธีสอนดังกล่าวนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการเขียนเรื่องความ และให้การอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

1.2 ปัญหาที่พบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ในระยะแรกนักเรียนแปลกใจ ไม่แน่ใจว่าครูจะสอนวิชาอะไรกันแน่ เพราะไม่เคยเรียนด้วยกระบวนการนี้มาก่อน และในขั้นตอนการเลือกเรื่องในลักษณะที่ครูกำหนดให้ นักเรียนไม่กล้าเลือกเพราะกลัวผิด นอกจากนี้ในขั้นตอนการตกลงเขียนเรื่องร่วมกันบางกลุ่มมักเลือกเขียนเรื่องที่นักเรียนไม่มีความรู้ และไม่มีเอกสารที่จะค้นคว้า จึงทำให้เขียนเรื่องผิดไปจากความเป็นจริง นอกจากนี้ การสอนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานยังเป็นการสอนรูปแบบใหม่ แม้ว่าผู้วิจัยจะได้ทำการชี้แจงกับผู้เรียนแล้ว ก็ยังเกิดความล่าช้าในบางกิจกรรมและบางเนื้อหา และในการเลือกสรรหาเนื้อหาในแต่ละเรื่องก็ควรจะมีความยาวพอ ๆ กัน เพื่อสามารถกำหนดเวลาในแต่ละเรื่องได้ แต่เนื่องจากในห้องเรียนหนึ่ง ๆ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่จะนำการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานไปใช้กับการเขียนเรื่องความจะต้องจัดหาจัดเตรียมเอกสารจริง (Authentic Materials) ให้มีจำนวนมากเพียงพอที่จะรองรับเด็กที่ได้อ่านเร็วได้อย่างเพียงพอ

1.3 เนื่องจากปัญหาสำคัญของนักเรียนทำงานไม่ได้ คือการที่นักเรียนไม่รู้จะเขียนอะไรหลังจากได้รับมอบหมาย กิจกรรมกลุ่มจึงมีความสำคัญมากที่จะช่วยให้นักเรียนมีเพื่อนคิดปรึกษาหารือโดยมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะ และการทำงานกลุ่มนี้เองผู้สอนควรที่จะช่วยดูแลให้ได้กลุ่มที่มีขนาดไม่ใหญ่จนเกินไป คือไม่ควรเกินกลุ่มละ 5 คน เพราะการดูแลจำนวนกลุ่มที่มากกว่านี้จะยากมาก ส่วนการเขียนผลงานเป็นรายบุคคล อาจทำให้เป็นการบ้านก็ได้

1.4 ในการสอนเขียนซึ่งถือเป็นทักษะสุดท้ายและซับซ้อนที่สุดนี้ครูจะต้องเตรียม

งานเขียนที่สมบูรณ์แบบเหมาะสมที่จะเป็นตัวอย่างที่ดี สำหรับนักเรียนควรเป็นเรื่องที่ผู้เรียนมีความรู้อยู่บ้าง หรือเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ภาพประกอบ บัตรคำ กระดาษชาร์ต ฯลฯ เป็นสิ่งที่ควรต้องเตรียมให้พร้อม ให้แน่ใจว่านักเรียนได้รับปัจจัยป้อนที่สมบูรณ์จริง

1.5 ในขณะที่นักเรียนทำงานกลุ่ม ครูควรให้ความเป็นอิสระในการทำงาน ไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดขณะเด็กกำลังทำงาน เพราะจะทำให้เด็กเรียนไม่สนใจในผลงาน ความคิด หุ่ยห่วยงัก ควรให้อิสระในการทำงาน ให้ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเรียนมีโอกาสได้ใช้ความรู้ ความคิด อย่างเต็มที่และมั่นใจ ส่วนข้อผิดพลาดนั้นไว้แก้ไขไปพร้อมกันหลังจากนักเรียนทำงานกลุ่มเรียบร้อยแล้ว

1.6 เรื่องที่เขียนขึ้นใหม่ระหว่างครูกับนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนกับนักเรียนนั้น ต้องคำนึงถึงเสมอว่าทั้งครูและนักเรียนมีความรู้ในเรื่องนั้นจริง ๆ

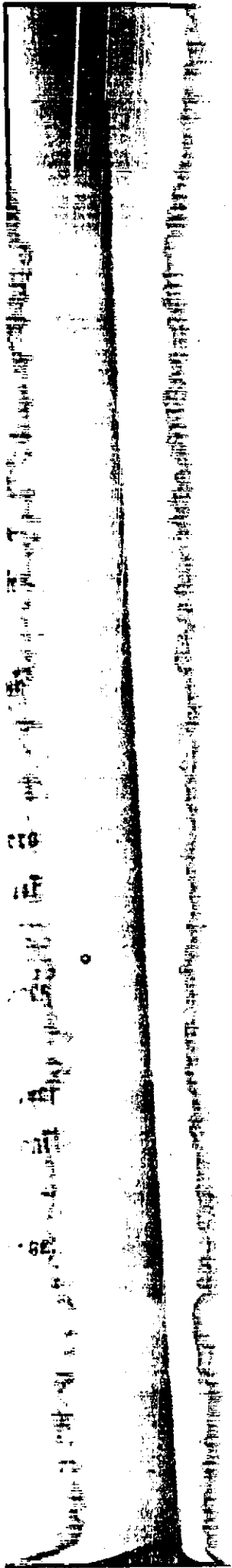
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการทดลองในลักษณะเดียวกันนี้กับอรรถลักษณะชนิดอื่น ๆ เช่น อรรถลักษณะเล่าเรื่องจากประสบการณ์ อรรถลักษณะอธิบาย อรรถลักษณะจินตนาการ อรรถลักษณะสังเกต และอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นด้วยเช่น มนุษยสัมพันธ์ของผู้เรียน ความรับผิดชอบ ความวิตกกังวล แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการทดลองในลักษณะเดียวกันนี้โดยการขยายเวลาการทดลองให้มากขึ้น และเพิ่มข้อคำถามของแบบทดสอบวัดความสนใจในการเขียนเรื่องความถี่มากขึ้น เพื่อพิจารณาว่าวิธีการสอนเขียนเรื่องความถี่จะสามารถทำให้ผู้เรียนสนใจในการเขียนเรื่องความถี่มากขึ้นหรือไม่

2.4 ควรมีการนำวิธีการสอนเรื่องความตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานไปทดลองสอนในระดับชั้นอื่น ๆ ที่มีการสอนเรื่องความ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล การกุล. ทักษะความรู้ทางภาษา. พิมพ์โลก : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก, 2526.
- กมลรัตน์ หล้าวงศ์. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเดชา, 2528.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2533.
- กรองทอง โพธิ์ทอง. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรู้นั่ง
กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- กัญญา มั่งคั่ง. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรม PANORAMA
กับกิจกรรมตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- กุหลาบ มลลิกามาศ. การใช้ภาษา. หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู, 2513.
- เกทอง นานิช. "จะสอนเรื่องความอย่างไร.". จุลสารภาษาไทย. โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514 (6)
10 - 12.
- โกวิท ประวาลพฤกษ์ และสมศักดิ์ สีนุระเวช. การประเมินผลในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการประเมินความก้าวหน้าคุณภาพ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2532. กรุงเทพฯ :
กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532.
- คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการสัมมนาการใช้ภาษา. 14-15
กรกฎาคม 2526.

- คำนิ้ง วิสัยจร. ความสนใจต่อวิธีเขียนความเรียงต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ๔ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- จรรยา ศรีนันทะบุตร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้นแบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึกการเขียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533. อัดสำเนา
- จรรยา เอี่ยมสะอาด. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและโดยวิธีสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๔ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จรินทร์ สกลถาวร. จิตวิทยาวัยรุ่นกับการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ม.ป.ป.
- จันทมาศ ชื่นบุญ และศิริพันธ์ เพชรทองคำ. จิตวิทยาวัยรุ่นและการศึกษา. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- จันทรา จันทรกระจ่าง. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการอ่านและความสนใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้แบบฝึกการอ่านอย่างมีระบบกับแบบฝึกอ่านความเรียง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๔ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- จารุณี กองพลนพหม และคนอื่น ๆ. "หลักสูตรการเขียนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.", รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ ๔ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- จิตรา หนูภาค และคนอื่น ๆ. ศิลปการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันและทางธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ๔ : ประกายพรัก, 2526.
- ธำมรงค์ นันทพันธ์. ศิลปการเขียนเรียงความและรวมเรียงความรางวัลพระราชทาน. กรุงเทพฯ ๔ : ประกายพรัก, 2526.
- ชาญชัย อดินธุ์. "กิจกรรมการเขียนเรียงความ.", สารพัฒนาหลักสูตร. 96 : 21 - 24 ; มีนาคม 2533.

- ช่อนแก้ว โภคย์สัพพัตร. การศึกษามลัทธิทางการเรียนและความสนใจวิชาหลักภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่เรียนโดยวิธีการของนักเรียนลอนกันเอง. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๔ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ระพีพันธ์ นาคทรพร. คำบรรยายประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ทรง จิตประสาธ. วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. ฉะเชิงเทรา : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา, 2526.
- น้อมฤดี จงพฤษ และคนอื่น ๆ. คู่มือการศึกษาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ ๔ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2529.
- บุญเชิด ภัฏโณนนันทวงศ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : โอเคินเอสโตร์, 2527.
- ประทีป ศิริบังกช. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนเรียงความแบบปกติกับใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๔ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ ภาพย์กลอน. การเขียนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ ๔ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.
- เปลื้อง ณ นคร. เรียงความชั้นสูง. กรุงเทพฯ ๔ : ไทยวัฒนาพานิช, 2512.
- ผกา สัตยธรรม. "ลักษณะการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา.", รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ ๔ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2528.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ ๔ : บำรุงสาส์น, 2532.
- พิศวาท ลัดดากุล และสมจิต กัลศิริ. การสอนเขียนภาษาไทยให้สนุกและถูกแบบภาษาพาสนุก. เอกสารประกอบการสัมมนาครุศาสตร์. กรุงเทพฯ ๔ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

พนศิริ แก้วเพ็ญ. การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

เพ็ญ เลียงจันทร์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการสอนเขียนเรื่องความแบบปกติกับ
แบบสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

เพ็ญศิริ ภักดีอุทธรณ์. เปรียบเทียบการสอนเรื่องความโดยใช้สิ่งเร้ากับการสอนเรื่องความ
แบบปกติในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

ภาสกร แจ่มจันทร์เกษม. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านและการเขียน
ภาษาอังกฤษและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับ
การสอนด้วยแนวทฤษฎีการสอนแบบบูรณาการกับวิธีสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

มนัสสวาท โทษะ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ในวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการสอนด้วยหลักการเรียน
เพื่อรู้แจ้งกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

รจนา ชัยมีเชียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการสอนตามคู่มือครู.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
 อัดสำเนา.

รัชนี ศรีไพรวรรณ. "การสอนเรื่องความ.", ประชาศึกษา. 28 (6) : มกราคม 2520.

รองรัตน์ อิศรภักดีและเทือก กุลมา ณ อุตสา. ตำราวิชาชุดक्रम์มัธยม ภาษาไทยตอนที่ 1
วิธีสอนภาษาไทยชั้นมัธยม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา, 2513.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ศึกษาวร, 2531.
- วนิดา ศิริมาลา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนวิชา
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยชุดการเรียนมินิคอร์สกับการเรียนโดย
การสอนตามคู่มือครูภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- วรรณ แก้วแพร่. "เรื่องความกับบทความ.". สารพัฒนาหลักสูตร. 53 : 62 - 64 ;
มิถุนายน 2530.
- วรรณ โสมประยูร. การเขียนอย่างสร้างสรรค์. เอกสารประกอบการเรียน ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- วลี สุมิพันธ์. การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา-
ปีที่ 1 ที่เรียนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับครูเป็นผู้สอน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- วลัยรัตน์ อติแพทย์. คู่มือครูภาษาไทยรายวิชา 041 การเขียน 1 กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว
2523.
- ศิวกรณ์ หอมสุวรรณ. การเปรียบเทียบการสอนเรื่องความโดยใช้สิ่งเร้ากับการสอนเรื่องความ
แบบปกติ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ :
ครูสภาลาดพร้าว, 2532.
- _____. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

- สมถวิล วิเศษสมบัติ. วิธีสอนภาษาไทยมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรนิติการพิมพ์, 2525.
- สมพร มั่นตะบุตร. การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : นีระพัฒนา, 2526.
- สมศักดิ์ ลีนธะเวชญ์. การประเมินผลกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529. อุดลำนเา.
- ลีทสา นินิจกุล นิตยา กาญจนวรรณและสาดี ศรีเพ็ญ. การเขียนและการพูด. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2514.
- ลีทสา นินิจกุลและคนอื่น ๆ. การเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2516"
- สุจริต เนียรชอบ. "การสอนหลักภาษาไทย.". คู่มือครูวิชาภาษาไทย. พระนคร :
มงคลการพิมพ์, 2512.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. "สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนเรื่องความ.". สารพัฒนาหลักสูตร.
76 : 20 - 24 ; กรกฎาคม 2531.
- โสภา ชรรมรวิทย์. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้กับการสอนแบบปกติ.
ปริญานินธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
อุดลำนเา.
- เลียง ชุลกุล. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และความสนใจในการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์จากการเรียนเป็นกลุ่มเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้บทเรียนโมเดลและ
การเรียนตามแผนการสอน สสวท. ปริญานินธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย-
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อุดลำนเา.
- ลำเรึง บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติและความสนใจ.". วารสารวัดผลการศึกษา. สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กันยายน-
ธันวาคม 2524.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เล่ม 2.

กรุงเทพ ฯ : ประยูรวงศ์ พรินต์ติ้ง, 2534.

..... เอกสารคู่มือการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4. กรุงเทพ ฯ

: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่าน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.

อิตาลีเนา.

หทัย ต้นทอง. เอกสารประกอบการผลิตหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมโครงการ

พัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. ม.ป.ท., 2532.

อนมานราชชน, พระยา. นิรุกติศาสตร์ ภาค 1. กรุงเทพ ฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2499.

อลิรักษ์ อนุมาน. การศึกษาเปรียบเทียบทักษะการเขียนเรื่องความและความคิดริเริ่มในการเขียน

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบวิเคราะห์ตัวอย่างกับการสอนตามแนว

คู่มือการสอนกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญาพันธ์ กศ.ม กรุงเทพ ฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อิตาลีเนา.

Bloom, Benjamin Samuel. Human Characteristics and School Learning.

New York : Mc Graw - Hill Book Company, 1976.

Christie, Frances. "Writing in Schools : Generic Structures as ways

of Meaning," in Functional Approaches to Writing to Writing

Research Perspectives. London : Frances Pinter, 1986.

..... Language Education. Hong Kong : Oxford University Press, 1989.

Collagham, Michael and Joan, Rothery. Teaching Factual Writing : A Genre-

Based Approach. Reported of the DSP Literacy Project Metropolitan East Region, 1988.

- Dewey, John. Dictionary of Education. New York : Philosophical Library, 1959.
- Good, Carter Victor. Dictionary of Education. 3 rd ed. New York : Mc. Graw - Hill Book Company, Inc., 1973.
- Halliday, M. A. K. ; Hasan, R. Language, Context, and Text Aspects of Language in a Social Semiotic Perspective. Deakin University, Victoria, Australia, 1985.
- Hurlock, Elizabeth. B. Adolescent Development. New York : Mc Graw-Hill Book Company, 1955
- Hyland, Ken. "Effect of Genre Description in Argumentative Essay," in Research in the teaching of English. 23 (3) : 23 - 34 ; June, 1990.
- Lewis, Richard B, James W. Brown and Fred f. Harelerood. AV instruction : technology, media and Methods. 6th ed. New York : Mc Graw-Hill Book, 1983.
- Krashen and Tracy D. Terrell. The Natural Approach. Language Acquisition in the Classroom : Pergaman Press, Oxford, 1983.
- Martin, J.R and Rothery, J. Writing Report No.1, Working Papers in Linguistics, Department of Linguistics, Sydney University, Sydney, 1980.
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. New York : Bodd Merrill, 1963.
- Rattanaich, Saowalak. The Effect of Using Top - Level - Structure Instructional Modules And Traditional Teaching Method in Teaching English Reading To Thai Students, SEAMEO Regiononal Language Center : Singapore, November, 1987.

Rothstein, Robert Noah. "A Comparision of the Teaching of Composition Using Literature as a Model with a Program for the Writing of an Informal Essay," Dissertation Abstracts International. 31(5) : 2806 - A, 1970.

ကဏ္ဍစာ

ภาคผนวก ก

- ตารางคะแนนความยากของข้อสอบแบบอัตนัย
- การหาความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
- ตารางแสดงค่าความเชื่อมั่นของการตรวจแบบทดสอบ
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ
- ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก (๕) ของแบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ
- ตารางคะแนนวัดความสนใจในการเขียนเรียงความของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
- ตารางคะแนนวัดความสนใจในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง
- ตารางคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง
- ตารางคะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 6 แสดงคะแนนความยากของข้อสอบแบบอัตนัย

กลุ่มสูง			กลุ่มต่ำ		
คะแนน	ความถี่	FX	คะแนน	ความถี่	FX
18	2	36	11	3	33
17	1	17	12	1	12
16.5	1	16.5	12.5	4	50
15.5	4	62			
รวม	8	131.5	รวม	8	95

จากตาราง $S_H = 131.5$, $S_L = 95$, $X_{max} = 18$, $X_{min} = 11$

$N_H = 8$, $N_L = 8$, $N_T = 16$

การหาความยากของแบบทดสอบการเขียนเรียงความ โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 \text{Index of difficulty} &= \frac{S_H + S_L - (n_T)(X \text{ min})}{n_T (X \text{ max} - X \text{ min})} \\
 &= \frac{131.5 + 95 - (16)(11)}{16 (18 - 11)} \\
 &= 0.45
 \end{aligned}$$

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบการเขียนเรียงความ โดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}
 \text{Index of Discrimination} &= \frac{S_H - S_L}{n_H (X \text{ max} - X \text{ min})} \\
 &= \frac{131.5 - 95}{8 (18 - 11)} \\
 &= 0.65
 \end{aligned}$$

ตาราง 7 แสดงค่าความเชื่อมั่นของการตรวจแบบทดสอบ

เลขที่	คะแนนจากผู้ตรวจ คนที่ 1 (X)	คะแนนจากผู้ตรวจ คนที่ 2 (Y)	XY	X ²	Y ²
1	17	14	238	289	196
2	17	19	223	289	361
3	15	18	270	225	324
4	19	17	323	361	289
5	16	15	240	256	225
6	15	16	240	225	256
7	15	10	150	225	100
8	12	10	120	144	100
9	12	12	144	144	144
10	14	16	224	196	256
11	14	17	238	196	289
12	13	10	130	169	100
13	14	12	168	196	144
14	14	12	168	196	144
15	14	14	196	196	196
16	15	12	180	225	144
17	17	17	289	289	289
18	15	13	195	225	169
19	15	14	210	225	196
20	14	11	154	196	121

ตาราง 7 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนจากผู้ตรวจ คนที่ 1 (X)	คะแนนจากผู้ตรวจ คนที่ 2 (Y)	XY	X ²	Y ²
21	14	11	154	195	121
22	12	10	120	144	100
23	14	11	154	196	121
24	14	12	168	196	144
25	12	18	216	144	324
26	19	17	323	361	289
27	15	11	165	225	121
28	13	11	143	169	121
29	13	12	156	169	144
30	12	10	120	144	100
N = 30	$\Sigma X = 435$	$\Sigma Y = 402$	$\Sigma XY = 5919$	$\Sigma X^2 = 6411$	$\Sigma Y^2 = 5620$

การหาค่าสหสัมพันธ์ของผู้ตรวจให้คะแนน

$$\begin{aligned}
 r_{xy} &= \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \\
 &= \frac{30 \times 5919 - 435 \times 402}{\sqrt{[30 \times 6411 - (435)^2][30 \times 5628 - (402)^2]}} \\
 &= \frac{117570 - 174870}{\sqrt{[192330 - 189225][168840 - 161604]}} \\
 &= \frac{2700}{\sqrt{3105 \times 7236}} \\
 &= \frac{2700}{\sqrt{22467780}} = \frac{2700}{4740.018987} \\
 r_{xy} &= 0.569
 \end{aligned}$$

ได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้ตรวจให้คะแนนเท่ากับ .57

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาลัมปริยทีอีแอลฟา
(Coefficient ของครอนบัค)

$$\begin{aligned}
 \alpha &= \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\} \\
 &= \frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{23.89251}{95.74805} \right\} \\
 &= 1.052632 \{ 1 - 0.249536 \} \\
 &= 1.052632 \times 0.750464 \\
 &= 0.7899
 \end{aligned}$$

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้ = 0.7899

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนก (๕) ของแบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเรียงความ

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1	4	0.83	2.88	0.52	4.82
2	4.52	0.51	3.48	0.71	4.72
3	4.52	0.59	3.2	1.33	5.07
4	3.56	1.34	2.08	0.91	4.93
5	4.56	0.42	3.44	0.84	5.09
6	4.64	0.49	3.36	1.65	4.41
7	4.04	0.87	2.72	1.79	4.12
8	4.56	0.34	2.84	1.80	5.93
9	4.36	0.57	3.24	0.77	4.86
10	4.68	1.22	2.72	1.04	4.20
11	4	1.50	2.76	1.35	3.75
12	4.44	0.59	3.28	1.29	4.29
13	3.2	1.08	2.28	0.79	3.40
14	4.12	0.69	2.8	1.08	5.07
15	4.12	1.19	2.76	0.06	6.18
16	3.76	0.69	2.6	1.41	4.14
17	4.4	0.50	3.32	1.39	4.00
18	3.64	0.74	2.72	2.33	3.48
19	4.4	0.83	3.12	1.40	4.41
20	3.84	1.51	2.76	2.27	3.63

ตาราง 9 คะแนนวัดความสนใจในการเขียนเรียงความของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	67	73	16	52	58
2	59	62	17	78	76
3	64	72	18	59	58
4	65	76	29	66	72
5	63	61	20	56	66
6	67	72	21	68	77
7	73	82	22	53	72
8	59	83	23	64	73
9	43	86	24	77	89
10	65	67	25	79	70
11	64	75	26	61	80
12	70	72	27	64	66
13	84	90	28	84	81
14	72	80	29	58	74
15	88	77	30	62	72

ตาราง 10 คະแนนวัดความสนใจในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	76	87	16	78	73
2	54	80	17	60	64
3	60	64	18	52	61
4	83	84	29	69	73
5	75	80	20	49	53
6	88	90	21	61	68
7	67	77	22	71	77
8	63	82	23	57	67
9	71	85	24	80	85
10	69	82	25	71	90
11	77	79	26	65	71
12	65	73	27	74	79
13	66	74	28	75	88
14	76	72	29	79	88
15	63	79	30	63	69

ตาราง 11 คะแนนความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	9.5	12.5	16	11.0	13.0
2	14.0	14.5	17	10.5	12.0
3	10.0	12.5	18	11.5	14.0
4	9.5	13.0	29	15.0	14.0
5	12.0	13.0	20	8.5	14.5
6	9.5	12.0	21	11.5	13.0
7	13.0	15.5	22	14.0	17.0
8	10.5	12.0	23	15.5	15.0
9	11.5	12.0	24	14.5	14.5
10	9.5	15.0	25	12.5	12.5
11	15.0	15.5	26	9.5	14.5
12	10.5	13.0	27	12.5	12.0
13	10.0	11.0	28	11.5	15.0
14	16.0	16.0	29	8.5	13.0
15	13.0	13.0	30	9.5	13.5

ตาราง 12 คชณความสามารถในการเขียนเรียงความของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	12.0	14.5	16	10.5	16.0
2	12.5	12.5	17	10.5	15.0
3	12.5	12.5	18	10.5	11.5
4	12.0	17.0	29	11.0	15.5
5	10.0	16.0	20	11.5	11.5
6	10.5	11.5	21	14.0	17.0
7	9.5	14.5	22	13.0	15.5
8	9.5	13.5	23	10.5	14.0
9	11.5	16.0	24	13.5	18.0
10	8.5	13.5	25	13.5	14.5
11	12.0	13.5	26	8.5	16.0
12	10.0	14.5	27	12.0	16.5
13	9.5	13.0	28	12.0	16.5
14	10.5	16.0	29	12.0	15.0
15	11.5	14.5	30	11.0	15.5

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบความสามารถในการเขียนเรียงความ
ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$= \frac{14.7 - 13.6}{\sqrt{\frac{(29 \times 2.99) + (29 \times 2.06)}{58} \left\{ \frac{1}{30} + \frac{1}{30} \right\}}}$$

$$= \frac{1.1}{\sqrt{\frac{86.71 + 59.74}{58} \times \frac{2}{30}}}$$

$$= \frac{1.1}{0.66} = \frac{1.1}{.41}$$

$$t = 2.68$$

ภาคผนวก ข

- แบบทดสอบการเขียนเรียงความ และเกณฑ์การตรวจให้คะแนน
- แบบสอบถามความสนใจในการเขียนเรียงความ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพข้างล่างนี้แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องความประหลาดงานหรือแสดง
ความคิดเห็น เรื่อง แมว โดยมีความยาวไม่ต่ำกว่า 10 บรรทัด (เวลา 60 นาที)

แบบสอบถามวัดความสนใจในการเขียนเรียงความ

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำ ความคิด หรือความรู้สึก
ที่แท้จริงของนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	นักเรียนอยากให้ถึงชั่วโมงเรียงความเร็ว ๆ.....					
2	วิชาเรียงความเป็นวิชาที่มีประโยชน์.....					
3	นักเรียนชอบเก็บเรียงความที่นักเรียนสนใจไว้เป็นตัวอย่าง.....					
4	นักเรียนอยากให้ครูเพิ่มเวลาในการสอนวิชาเรียงความ.....					
5	นักเรียนคิดจะทำคะแนนวิชาเรียงความให้ดีขึ้นกว่าเดิม.....					
6	นักเรียนอยากมาสายในวันที่มีเรียนวิชาเรียงความ เป็นชั่วโมงแรก.....					
7	นักเรียนอยากให้ครูจัดประกวดเรียงความขึ้นในโรงเรียน.....					
8	นักเรียนชอบเล่นและคุยกันในขณะที่ครูกำลังสอน วิชาเรียงความ.....					
9	นักเรียนมักอ่านหนังสือหรือฟังคำแนะนำที่จะช่วยให้สามารถ เขียนเรียงความได้ดีขึ้น.....					
10	เมื่อมีเวลาว่างนักเรียนชอบแลกเปลี่ยนกันอ่านเรียงความ กับเพื่อน.....					
11	นักเรียนรู้สึกเครียดเมื่อเรียนวิชาเรียงความ.....					
12	นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่จะเขียนเรียงความ นักเรียนจะถามครูทันที.....					
13	นักเรียนอยากเขียนเรียงความหลาย ๆ เรื่อง.....					

ข้อที่	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	นักเรียนชอบทำการบ้านเกี่ยวกับการเขียนเรียงความ.....					
15	นักเรียนจะอ่านเรียงความหลายเรื่องก่อนถึงกำหนดวันสอบ.....					
16	นักเรียนไม่เคยเปรียบเทียบคะแนนของการสอบเรียงความในแต่ละครั้ง.....					
17	นักเรียนอยากให้ครูตรวจเรียงความเร็ว ๆ.....					
18	เรียงความเป็นวิชาที่น่าเรียนกว่าวิชาอื่น.....					
19	นักเรียนจะเขียนเรียงความด้วยความตั้งใจทุกครั้ง.....					
20	นักเรียนไม่เคยเตรียมตัวก่อนสอบวิชาเรียงความ.....					

ภาคผนวก ค

- แผนการสอนกลุ่มทดลอง
- บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง
- แผนการสอนกลุ่มควบคุม
- บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

(เวลา 36 คาบ)

ความคิดรวบยอด

1. การเขียนรายงาน เป็นความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
2. การเขียนแสดงความคิดเห็นเป็นการแสดงความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อถ่ายทอดความคิดเห็น และความรู้สึกของผู้เขียน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถลำดับเรื่องราวได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การเขียนเรียงความแบบรายงาน (อรรถลักษณะรายงาน)
2. การเขียนเรียงความแบบแสดงความคิดเห็น (อรรถลักษณะแสดงความคิดเห็น)

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. การให้รูปแบบ
 - 1.1 อ่านเรื่องตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้
 - 1.2 เสนอรายละเอียดของเรื่อง โดยทำแผนภูมิประกอบ
 - 1.3 วิเคราะห์โครงสร้างการดำเนินเรื่องและลักษณะภาษา
 - 1.4 เลือกหรือค้นหาเรื่องอื่นตามอรรถลักษณะที่กำหนดให้ (ตามข้อ 1.1) และเสนอรายละเอียดในรูปของแผนภูมิ
 - 1.5 เขียนเรื่องตามรายละเอียดจากแผนภูมิ
2. ตกลงเกี่ยวกับเนื้อความร่วมกัน
 - 2.1 แบ่งกลุ่มอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องใหม่ที่จะเขียนตามอรรถลักษณะเดิม

และทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่อง (ในข้อ 2.2)

2.2 เสนอแผนภูมิของแต่ละกลุ่ม เพื่อความถูกต้อง และปรับปรุงแก้ไข

2.3 ทุกกลุ่มช่วยกันเขียนเรื่องตามแผนภูมิของกลุ่มตัวเอง

2.4 เขียนเรื่องตามแผนภูมิของกลุ่มเป็นรายบุคคล

3. เขียนอิสระ

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างเรื่อง

- อรรถลักษณะแบบรายงาน
- อรรถลักษณะแบบแสดงความคิดเห็น

2. กระดาษ, สีเมจิก

3. แดบประโศค

การประเมินผล

1. ดูจากการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องความ

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 1- 3)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความที่ดีต้องสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ ตรงตามที่มีผู้เขียนต้องการสื่อความ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะและพฤติกรรมของแมงป่องได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเรื่องราวจากเรื่องแมงป่องได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องแมงป่องได้

เนื้อหา

การเขียนรายงานเรื่องแมงป่อง

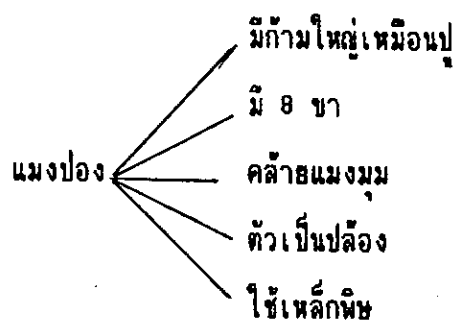
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนอ่านเรื่องแมงป่องแล้วสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องแมงป่อง

ขั้นสอน

1. ซักถามเกี่ยวกับเรื่องแมงป่องจากเรื่องที่อ่าน เช่น
 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - แมงป่องมีลักษณะอย่างไร
 - แมงป่องมีรูปร่างคล้ายอะไร
 - แมงป่องทำอะไรทำร้ายศัตรู
2. ครูและนักเรียนช่วยกันทำแผนภูมิจากคำตอบของนักเรียน เช่น

3. ช่วยกันลำดับข้อความจากแผนภูมิ

ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าเรื่องแมงป่องจากแผนภูมิ จากข้อ 2.

สื่อการเรียนรู้

1. แดงประโยชน์คำถาม
2. เรื่องความเรื่องแมงป่อง

การประเมินผล

1. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน
2. ฟังจากการเล่าเรื่องแมงป่อง

ภาคผนวก

แมงป่องเป็นสัตว์พวกเดียวกับแมงมุม แต่ไม่เหมือนแมงมุมเลยที่เดียวมีแปดขา ลำตัวเป็นปล้อง มีหางโค้งงอขึ้นไปเป็นรูปตะขอ แมงป่องเป็นสัตว์มีพิษ พิษของแมงป่องทำความเจ็บปวดมาให้แก่ผู้ที่มันตอยได้ บางคนอาจแพ้พิษแมงป่องมาก เมื่อถูกแมงป่องตอยอาจจะถึงแก่ความตายได้

แมงป่องเป็นสัตว์ที่อยู่ในที่อบอุ่น ในประเทศหนาว แมงป่องจะมีขนาดเล็ก ประเทศร้อนแมงป่องจะมีขนาดใหญ่ ลูกแมงป่องเมื่อเกิดมาจะปีนขึ้นไปเกาะบนหลังแม่แมงป่องทันที จนมันโตช่วยตนเองได้จึงลงหลังแม่ ในระหว่างนี้มันจะไม่กินอาหาร เพราะมีอาหารอยู่ในตัวเองแล้ว เมื่อเจริญเติบโตหางจะค่อย ๆ โตขึ้น ที่หางนี้มีเหล็กพิษสำหรับต่อศัตรู แมงป่องจะมีมือเป็นก้าม

ใหญ่คล้ายปู มันจะจับเหยื่อด้วยก้ามใหญ่แล้วก็จะกระดกหางข้างหัว ใช้เหล็กหนีงแทงเหยื่อที่จับได้
จนเหยื่อตามหรือสลบ แล้วจึงกัดกินเป็นอาหาร

แมงป่องถือเป็นสัตว์อันตรายชนิดหนึ่ง คนเราเมื่อไปถูกตัวแมงป่องมันจะกระดกหาง
ใช้เหล็กแทงเราจนเจ็บปวดได้จึงควรระมัดระวัง โดยเฉพาะในบริเวณซอกมุมอับ ๆ มืด ๆ หรือ
บริเวณที่มีสิ่งของสะสม ๆ ไว้ จะเป็นรังของแมงป่องอย่างดี แต่ถึงอย่างไรก็ตามแมงป่องก็ทำให้
จำนวนแมลงลดน้อยลง

จากคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 4 - 5)

ความคิดรวบยอด

การเขียนโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ช่วยให้เขียนเรื่องความชัดเจนไม่ลืบล้นแก่ผู้อ่าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลำดับขั้นตอนในการเขียนเรื่องแบบรายงานได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของภาษาที่ใช้ในการเขียนเรื่องแบบรายงานได้

เนื้อหา

โครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนรายงาน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

อ่านเรื่องแมงป่อง (เหมือนกับคาบที่ 1-3)

ขั้นสอน

1. ครูนำแผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่องและลักษณะการใช้ภาษาของการเขียนแบบรายงานติดไว้บนกระดานตามลำดับดังนี้
ลำดับดังนี้

โครงสร้างการดำเนินเรื่อง

- แนะนำเรื่อง
- แจกแจงรายละเอียด
- ลักษณะต่าง ๆ ของรายละเอียด
- พฤติกรรมของเรื่อง
- ประโยชน์ที่ได้รับ

ลักษณะของการใช้ภาษา

- ใช้คำหรือภาษาเป็นกลางไม่เฉพาะเจาะจง
- มีคำกริยาแสดงอาการ การกระทำ หรือ
คำแสดงความเป็นเจ้าของ
- อาจมีหัวข้อกล่าวนำเป็นเรื่อง ๆ
- มักเป็นประโยคบอกเล่า

2. ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ เนื้อความจากเรื่องแมงป่องตามในหัวข้อในแผนภูมิ

ข้อ 1.

ขั้นสรุป

ซักถามและจดบันทึกหัวข้อตามแผนภูมิ

สื่อการเรียนรู้

1. เรื่องความเรื่องแมงป่อง (เรื่องเดียวกับคาบที่ 1-3)
2. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่องและ ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงาน

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจในการเรียน
2. สังเกตจากการวิเคราะห์เนื้อความ

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 7 - 9)

ความคิดรวบยอด

การมีโครงสร้างการดำเนินเรื่องถูกต้องตามการเขียนแบบรายงาน และมีการใช้ภาษา ทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องนั้นได้เร็ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะโครงสร้างในการเขียนเรื่องแบบรายงานได้
2. นักเรียนสามารถเลือกเรื่องที่มีลักษณะโครงสร้างในการเขียนเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนเรื่องแบบรายงานได้
3. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างประโยค และคำที่ใช้ในการเขียนเรื่องแบบรายงานได้

เนื้อหา

การเขียนแบบรายงาน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงาน โดยดูจากแผนภูมิ (เหมือนคาบที่ 4-6)

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องจากที่ครูแจกให้ทีละเรื่อง ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้
 - ผึ้ง
 - ความเค็มของน้ำทะเล
 - แมลงเต่าทอง
 2. นักเรียนเลือกเรื่องที่มีลักษณะโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่เป็น
- การเขียนแบบรายงาน

3. คุณและนักเรียนช่วยกันทำแผนภูมิ แสดงรายละเอียดของเรื่อง ผึ้งบนกระดาน โดยครุฑถามดังนี้

- เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ผึ้งมีกี่ประเภท อะไรบ้าง แต่ละประเภทมีหน้าที่ทำอะไร
- ผึ้งสร้างน้ำหวานจากอะไร
- ผึ้งมักทำรังอยู่ที่ไหน

ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าและเขียนเรื่อง ผึ้ง จากแผนภูมิในข้อ 3

สื่อการเรียนรู้

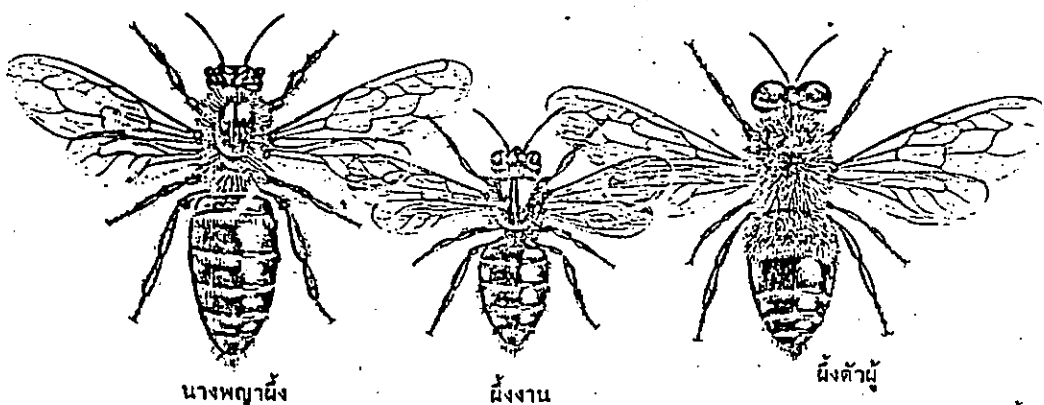
1. ใบความรู้เรื่อง ผึ้ง เรื่องความเค็มของน้ำทะเล และนิทานเรื่องแมลงเต่าทอง
2. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ใช้ในการเขียนแบบรายงาน

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจในการเรียน
2. สังเกตจากการทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่อง

ภาคผนวก

ผึ้ง

นางพญาผึ้ง

ผึ้งงาน

ผึ้งตัวผู้

แมลงบางชนิดจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นอาณาจักร และจะแบ่งงานกันทำตามหน้าที่เฉพาะ เช่น มด ผึ้ง และต่อ เป็นต้น

ผึ้งหลายชนิดอาศัยอยู่ในรังผึ้ง แต่ผึ้งป่าและมิมจะอยู่ในต้นไม้หรือรูใต้พื้นดิน ในแต่ละรังจะมีผึ้ง 3 ประเภท คือ นางพญาผึ้ง ผึ้งงาน และผึ้งตัวผู้

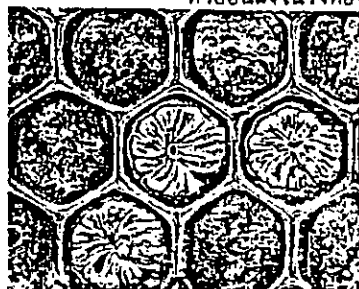
นางพญาผึ้งจะวางไข่อยู่ในรวงผึ้ง ผึ้งตัวซึ่งไม่มีเหล็กในจะไม่ต้องทำงานใด ๆ หน้าที่ของผึ้งตัวผู้มีเพียงประการเดียวคือผสมพันธุ์กับนางพญาผึ้งเท่านั้น

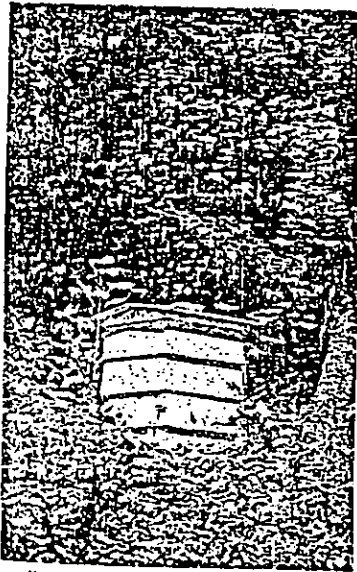
ผึ้งงานเป็นผึ้งที่มีงานยุ่งที่สุด ในรังผึ้งแต่ละรังจะมีผึ้งงานเป็นพัน ๆ ตัว ผึ้งงานเป็นผึ้งตัวเมียและมีเหล็กใน หน้าที่ของผึ้งงานคือสร้างรัง และทำความสะอาดรัง นอกจากนี้ผึ้งงานต้องหาน้ำหวานและเกสรดอกไม้มาเลี้ยงนางพญาผึ้งและตัวอ่อน ผึ้งงานบางตัวทำหน้าที่ปกป้องรักษารัง และทำความสะอาดให้รังโดยการกระพือปีกของมันเหมือนเป็นใบพัด

รังผึ้งป่า

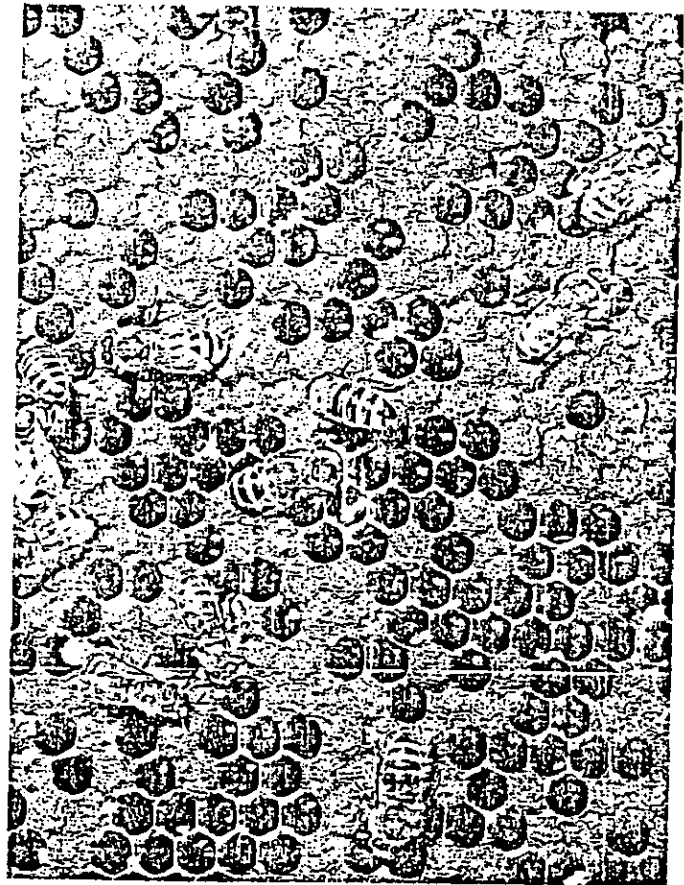

ตัวอ่อนผึ้งในรังห้อง

รังผึ้ง

ผึ้งงานในรัง

ผึ้งรู้จักเก็บสะสมอาหารไว้ มันจึงสามารถดำรงอยู่จนผ่านฤดูหนาวได้ มันจะเปลี่ยนน้ำหวานจากดอกไม้เป็นน้ำผึ้ง แล้วเก็บไว้ในรวงผึ้ง ซึ่งบางทีคนเราก็ก็นำไปเก็บมาเป็นอาหาร

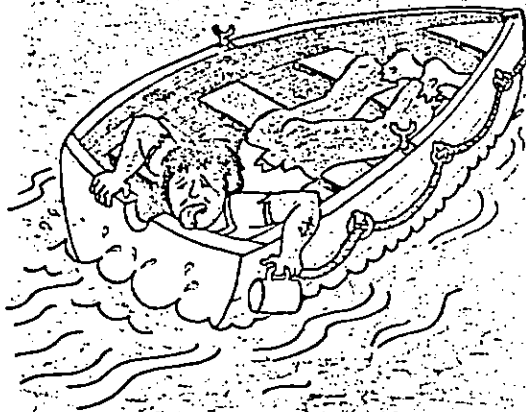
แต่ตัวมันไม่เก็บสะสมน้ำผึ้ง ดังนั้นผึ้งกลุ่มนี้จึงมักจะตายในฤดูหนาวจะเหลือแต่เฉพาะนางพญาผึ้งตัวอ่อนที่มีชีวิตอยู่ และจะเป็นตัวสร้างอาณาจักรผึ้งขึ้นใหม่ในปีต่อไป

จาก...สาราญกรมเขาวงกต นานาความรู้ ชุดที่ 1

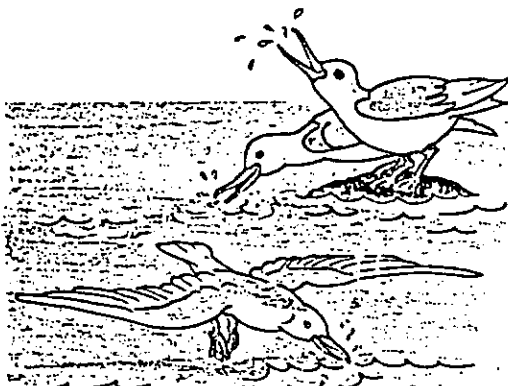
เรื่อง ทะเล หน้า 10-11

ความเค็มของน้ำทะเล

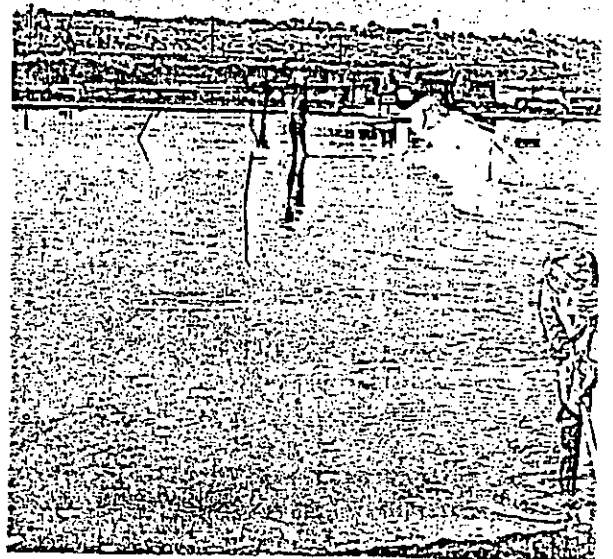
ถ้าเราเอาน้ำจุ่มลงในน้ำทะเลแล้วยกขึ้นมาชิม จะพบว่ามันเค็ม น้ำในแม่น้ำ ในสระ และทะเลสาบ ไม่มีรสเค็ม เพราะเป็นน้ำจืด เกลือที่ละลายอยู่ในน้ำทะเลมาจากก้อนหินบนผิวโลกและจากภูเขาไฟ เกลือมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ในทะเลมาก สัตว์เหล่านั้นจะต้องตายหากไม่มีเกลือ เราเรียกสัตว์เหล่านั้นว่า สัตว์น้ำเค็ม

กะลาสีที่เรือแตกมักจะกระหายน้ำมาก แต่เขาก็จะดื่มน้ำทะเลไม่ได้ เพราะว่าเกลือในน้ำทะเลจะทำให้เขาป่วย เนื่องจากมีเกลือมากกว่าที่ร่างกายต้องการ

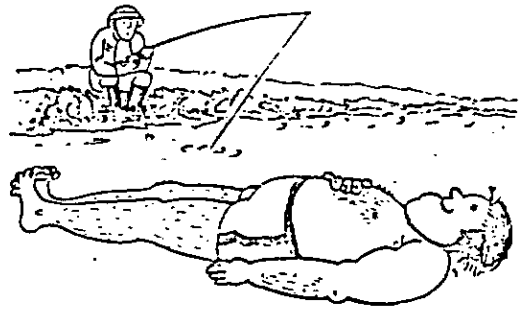
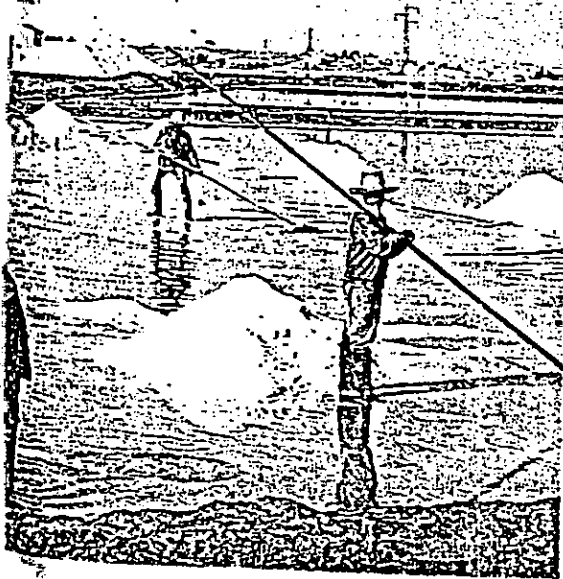

นกทะเลบางชนิดสามารถดื่มน้ำทะเลได้ เพราะร่างกายมีระบบขับถ่ายเพื่อกำจัดเกลือออกจากร่างกายได้เป็นพิเศษ

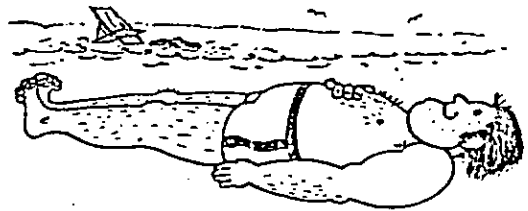

เกลือในน้ำทะเลเป็นเกลือชนิดเดียวกับที่เราใช้
ปรุงอาหาร ในเมืองไทยและในอีกหลาย ๆ ประเทศ
มีการทำนาเกลือ โดยปล่อยน้ำทะเลให้เข้าไปยัง
อยู่ แล้วทิ้งให้แดดเผาจนน้ำระเหยไปหมด ส่วน
ที่เหลือนี้ก็เป็นเกลือ

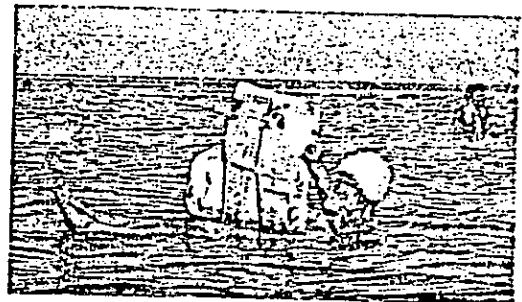
ภาพข้างล่าง เป็นการทำนาเกลือในประเทศ
โมร็อกโก

ในน้ำจืดไม่มีเกลือผสมอยู่ จึงมีความหนาแน่น
น้อยกว่าน้ำทะเล ทำให้ยากแก่การลอยตัวในน้ำ

เกลือในน้ำทะเลทำให้น้ำทะเลมีความหนาแน่น
มากกว่าน้ำจืด เราจึงลอยตัวในน้ำทะเลได้ง่ายกว่า

น้ำในทะเลสาบเดดซีมีความเค็มมากจนคนสามารถ
ลอยตัวอ่านหนังสือพิมพ์ได้ในน้ำ เช่นที่เห็นใน
ภาพนี้

แมลงเต่าทองในนิทานพื้นบ้านของยุโรป

นานแสนนานมาแล้ว ยังมีพระราชผู้ปกครองเมืองๆ หนึ่ง ทรงมีพระราชยาที่งดงามมาก ทั้งสองพระองค์อยู่กินกันมาจนให้กำเนิดราชโอรสที่สง่างามฉลาดเฉลียว เป็นที่รักของพระราชและราชินีดังดวงใจ

แต่แล้ว เกราะหิกรวมก็เกิดขึ้นแก่เจ้าชายอย่างไม่คาดคิด เมื่อเสด็จออกไปเที่ยวป่าในวันหนึ่ง และถูกคนร้ายลอบสังหาร พระราชาและพระราชินีทรงโศกเศร้าพระทัยเหลือที่จะกล่าว และทรงมีพระบัญชาให้หาตัวคนร้ายมาลงโทษให้จงได้

ไม่นานนัก ทหารก็สามารถจับตัวผู้ต้องสงสัยมาได้ พระราชาทรงให้ประหารชีวิตทันที และด้วยทรงเคียดแค้นอย่างหนัก จึงทรงตกลงพระทัยว่า พระองค์จะเป็นผู้ลงมือประหารด้วยองค์เอง ดังนั้น นักโทษจึงถูกนำตัวมาไว้ต่อหน้าพระพักตร์ในลักษณะที่ถูกจองจำอย่างแน่นหนา

เมื่อนักโทษมาถึงลานประหารเรียบร้อยแล้ว ทหารก็สั่งให้นักโทษถูกเข้าลง ขณะที่นักโทษซึ่งมีใบหน้าซีดเซียวด้วยความกลัว กำลังจะถูกเข้าลงนั้นเอง เขาก็เหลือบไปเห็นแมลงเต่าทองตัวหนึ่งอยู่บนพื้น จึงค่อยๆ จับแมลงเต่าทองไปไว้ทางอื่น แล้วถูกเข้าลงตรงนั้นและเริ่มสวดมนต์ ระหว่างนั้น แมลงเต่าทองได้บินไปเกาะที่ไหล่เสนาบดีคนหนึ่งที่ยืน

อยู่ใกล้ๆ เสนาบดีปรายตามองอย่างหงุดหงิดรำคาญ และก็ยกมือขึ้นตบเจ้าแมลงเต่าทองตัวน้อยจนแหลกลาญ

พระราชาทรงมองดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแปลกพระทัย และในที่สุดก็ทรงให้เลื่อนการประหารออกไปก่อน และออกคำสั่งลับๆ ให้มหาดเล็กคอยติดตามดูพฤติกรรมของเสนาบดีผู้นั้นอย่างใกล้ชิด จนกระทั่งต่อมา ก็สามารถสืบรู้ได้ว่า เสนาบดีใจร้ายผู้นี้เองเป็นคนที่ฆ่าเจ้าชาย ดังนั้น เสนาบดีจึงถูกประหารชีวิตแทนชายผู้ต้องสงสัย ซึ่งได้รับการปล่อยตัวไปในที่สุด

เชื่อกันว่า แมลงเต่าทองในนิทานเรื่องนี้ ก็คือเทพเจ้าผู้แปลงกายลงมาเพื่อช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์และลงโทษคนชั่วนั่นเอง

นิทานทำนองนี้ของยุโรปมีอยู่ไม่น้อย แต่กล่าวโดยสรุปแล้วก็มาจากความเชื่อที่ว่า แมลงเต่าทองคือผู้สื่อสารของพระเจ้า ซึ่งก็ไมอาจบอกได้ว่าเพราะเหตุไร ความเชื่อเช่นนี้จึงเกิดขึ้น แต่เมื่อมองไปถึงว่า แมลงเต่าทองเป็นสัตว์กินพืชซึ่งถือเป็นศัตรูสำคัญของชาวไร่มาแต่ครั้งโบราณ แมลงเต่าทองจึงกลายเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์นอกจากความสวยที่มีค่าพอแก่การนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์และเครื่องประดับของมนุษย์

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 10 - 12)

ความคิดรวบยอด

การมีโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามการเขียนแบบรายงานทำให้ผู้อ่านจับความจากเรื่องนั้นได้เร็ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเลือกเรื่องความที่มีลักษณะเป็นรายงานได้
2. นักเรียนสามารถทำแผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และยกตัวอย่างการใช้ภาษาจากเรื่องที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องความแบบรายงานจากแผนภูมิได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความแบบรายงาน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงานจากแผนภูมิ (เหมือนกับคาบที่ 4-6)

ขั้นสอน

1. กำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่านจำนวน 3 เรื่อง โดยให้นักเรียนอ่านทีละเรื่อง ดังนี้
 - อัดเชื้อ
 - มด
 - ต้นไม้และออกซิเจน
2. นักเรียนเลือกเรื่องที่มีลักษณะการดำเนินเรื่องและการใช้ภาษาที่เป็นการเขียนแบบรายงาน
3. นักเรียนช่วยกันทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดเรื่องมดบนกระดาน โดยครูตามนำดังนี้
 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- มคนางพญามีหน้าที่อะไร
- มคตำและมคแดงมักทำรังอยู่ที่ไหน
- มคผสมพันธุ์กันอย่างไร
- มคขยายพันธุ์ด้วยวิธีใด

ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าและเขียนเรื่องมคตามแผนภูมิ ในข้อ 3.

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงาน
2. ใบความรู้เรื่องมค, อัดเขีย, ต้นไม้และออกซิเจน

การประเมินผล

1. พิจารณาการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการทำแผนภูมิ
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

ภาคผนวก

ฮัด-เซ็บ

ฮัด-เซ็บ คือการแกล้งกันเพราะ
ถูกแกล้งนั่นเอง ฮัด-เซ็บ' กลั่นเผ็ดแกล้งเพราะ
รุนแรงจนทำให้เพื่อนจำใจ รุ้ กับ
เวลาที่เพื่อนจาม เพื่อนหันกลับ
หายใจออกจนอย่างรุนแรงก็มีในใจ
ทางจมูกและปาก ลมส่วนใหญ่ออก
ทางจมูก

การจามเป็นกิริยาสนองระดับกัน
ชนิดหนึ่ง หมายถึงความวุ่นวายใจ
จะจามก็จามออกมาไม่ได้ และเมื่อ
คันคอตลอดแล้วจะหยุดก็ไม่ได้ ไม่อยู่
ในอำนาจจิตใจ ทั้งตัวจะไม่ได้อะไร
อย่างไรก็ตาม ก่อนจามเพื่อนอาจรู้ตัว
กันจิกจิกที่จมูกค้ำบน ให้รับเอานิ้ว
กลัดจมูกกันก็จะช่วยไม่ให้จามได้
เหมือนกัน

ตอนที่จามนั้น กล้ามเนื้อตาจะออก
และกล้ามเนื้อของหลอดลมจะแรง จับลม
ออกจากปอด เพื่อนจามเพราะเนื้อ
เยื่อจมูกเกิดความระคายเคือง ในจมูก
อากาศที่หายใจเข้าไปจะถูกปรับภาวะ

เสียก่อนให้เหมาะสมที่จะรับอากาศ เช่น
ทำให้มีอุณหภูมิสูงใกล้เคียงอุณหภูมิ
ของร่างกาย มีความชื้นพอเพียง ปกติ
จากฝุ่นละออง แต่ถ้ากลืนไปปรับภาวะ
อากาศจนระคายเคืองมากเกินไปจนด้าน
ในโพรง เช่น ฝุ่นมากเกินไป หรืออากาศ
แห้งเหลือเกิน ปลายประสาทก็จะเกิด
ระคายเคือง จามหรือออกมาทันที
ทันลมกวาดให้จมูกโล่งไป

ยังมีอีกหลายอย่างที่กระตุ้นให้
เพื่อนจาม เช่น ผิวภายเย็นลงระดับกัน
เป็นโรคจมูก มีอาการภูมิแพ้บางชนิด
กลั่นดุจแกล้งกันกลั่นเผ็ดแกล้งเพราะ

เมื่อเพื่อนเป็นหวัด จามครั้งหนึ่ง ๆ
เพื่อนอาจหันเหี่ยวโรคไปได้ไกลถึง
๕ เมตรทีเดียว ทำให้เชื้อหวัดแพร่
กระจายออกไป คนที่อยู่ใกล้ก็ยิ่ง
ติดหวัดได้ง่าย ดังนั้นถ้าเป็นหวัดควร
เอาผ้าเช็ดหน้าหรือกระดาษทิชชูปิดจมูก
เวลาจาม

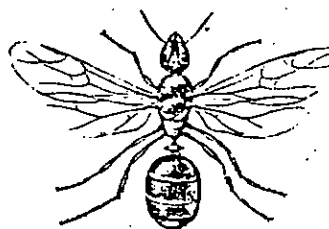
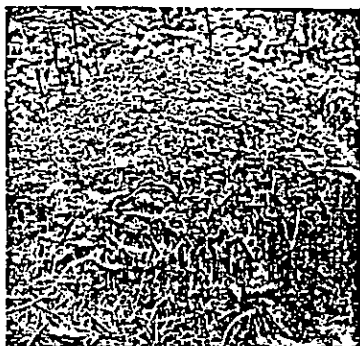
ช. กฤษณา

สารีสาร ปีที่ 43 ฉบับที่ 42 6 มกราคม 2534 หน้า(23)

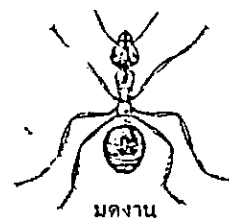
จาก...สารานุกรมนักวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์ เรื่อง สัตว์เล็ก ๆ ในสวน หน้า 13

มด

รังมดป่า

นางพญามด

มดงาน

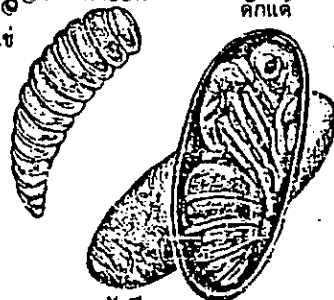
มดจะอยู่รวมกันเป็นฝูงเสมอ มันแบ่งหน้าที่กันทำ มดแต่ละฝูงมีนางพญา 1 หรือ 2 ตัว เพื่อทำหน้าที่ออกไข่เพียงอย่างเดียว

ไข่

ตัวอ่อน

ดักแด้

นางพญามดสลัดปีก

มดดำและมดแดงเป็นมดที่จะพบได้มากในสวน มันอาศัยอยู่ในโพรงหรือรูเล็ก ๆ ได้ดิน เรียกว่ารังมด นางพญามดจะเริ่มสร้างรังในฤดูใบไม้ผลิหรือปลายฤดูหนาว แล้ววางไข่ซึ่งมีขนาดเล็กมาก เมื่อไข่ฟักเป็นตัวอ่อนแล้ว นางพญาจะเลี้ยงดูตัวอ่อนเอง จนกว่าตัวอ่อนนั้นจะเปลี่ยนเป็นดักแด้ ดักแด้บางคนนำไปเลี้ยงปลาและเรียกเป็นไข่มดไป ซึ่งที่จริงคือดักแด้

มดเล็ก ๆ ที่ออกมาจะเป็นมดงานตัวเมีย ซึ่งไม่มีปีก มดงานมีหน้าที่หาอาหาร และดูแลไข่ ตัวอ่อน และดักแด้ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่สร้างรังให้ใหญ่ขึ้น ตลอดจนทำความสะอาดรังด้วย

ตอนปลายฤดูร้อน จะมีมดที่มีปีกเกิดขึ้น ตัวที่ใหญ่กว่าเพื่อนจะเป็นนางพญามด ตัวที่เล็กกว่าจะเป็นตัวผู้ มันจะบินขึ้นไปผสมพันธุ์กันในอากาศ และเมื่อมันบินกลับลงมาถึงพื้นดิน ตัวผู้ก็จะตาย มดนางพญาจะสลัดปีกของมันทิ้งไปแล้วเริ่มวางไข่เพื่อสร้างอาณาจักรใหม่ขึ้น

งานไม้และ ออกซิเดชัน

เพื่อนเคยสังเกตดูเครื่องปลูกข้าวไหม้ ดูเถียงปลาตัวงามทั้งหลาย เขาจะมีคันไม้มา เช่นสาหร่าย ผักใบพาย ปักไว้ด้วย และถ้าใส่สิ่งสกปรกไว้ด้วย ก็จะเห็นว่าใบของไม้ในหลานี้ จะมีพองอากาศเล็ก ๆ เกาะติดอยู่ด้วย พองอากาศที่ว่ามีมาจากไหน เป็นอากาศชนิดใด ออกมาจากไหนกับ เรา มาทดลองอากาศชนิดนี้นักเรียนละ

อุปกรณ์ หลอดทดลอง ๑ หลอด กรวยแก้ว ๑ กรวย ขวดแก้วขนาดใหญ่ หรือ จะใช้ขวดโหลพลาสติกใสแทนก็ได้ คันไม้มีน้ำ เช่น สาหร่าย ไม้จิลไฟ วิธีทดลอง

ใส่สาหร่ายหรือคันไม้มีน้ำในขวดโหล ใช้กรวยแก้วครอบคันไม้มีน้ำไว้ตามรูปที่ ๑ วิธีครอบกรวยแก้วที่ดีที่สุด จะต้องให้ช่องว่างระหว่างคันไม้กับกรวยแก้ว นั้นคือให้คันไม้มีน้ำขึ้นเหนือออกมาจากปากกรวยแก้วบ้าง จากนั้นรินน้ำลงไปจนเกือบเต็มขวดโหล เสร็จแล้วเอาหลอดทดลองรูปนี้ในขวดโหล จนน้ำเข้าไปอยู่ในหลอดทดลอง

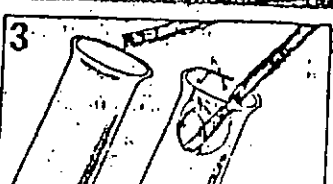
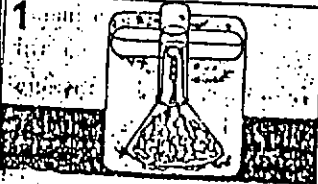
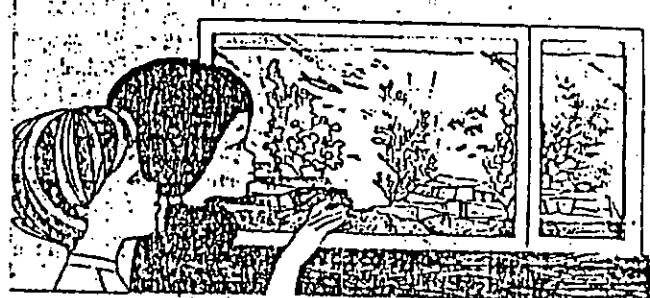
เต็มหลอด ก่อ ๆ (ตอนหลอดทดลองไปได้น้ำ จนถึงก้นกรวยแก้วจึงเอียงหลอดทดลองคว่ำครอบคันไม้ไว้ เสร็จแล้ว การทดลองครั้งนี้จะต้องไม่มีอากาศอยู่ในหลอดทดลองเลย

นำขวดโหลไปตั้งไว้กลางแดด แล้วกลับหลอดทดลองไว้ เหนือขวดโหล จะเห็นพองอากาศเกาะตามคันไม้ คันไม้ไปหมด ดังรูปที่ ๒

พองอากาศเหล่านี้จะลอยขึ้นไปตามคันไม้กรวยแก้ว แล้วเข้าไปได้น้ำ ในหลอดทดลองออก อากาศที่อยู่แทนที่ปล่อยการทดลองนี้ให้ดำเนินต่อไปอีกสองสามชั่วโมง จนเห็นว่า

ในหลอดทดลองมีอากาศเต็มหลอดแล้ว ก็นำเอาหลอดทดลองออกจากคันไม้ กรวยแก้ว วิธีนำหลอดทดลองออกค่อนข้างยาก หลอดทดลองหลุดออกจากคันไม้กรวยแก้ว ย้ำให้ปากหลอดทดลองกดเข้าได้น้ำ แล้วจึงใช้มือปิดปากหลอดทดลองเบา ๆ เสร็จแล้วรีบยกหลอดทดลอง มาคว่ำไว้กับพื้นเรียบ เช่นกระเบื้อง เพื่อไม่ให้อากาศในหลอดทดลองหนีไป

จุดไม้จิลไฟ คือแล้วเอาไฟใต้หลอดทดลองที่เก็บอากาศเอาไว้ เศษแก้ว ๆ จะถูกเป็นประกายขึ้นทันทีดังรูปที่ ๓ ทำให้เป็นเช่นนี้ อ่านต่อหน้า(๑๐)

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 13 - 15)

ความคิดรวบยอด

การมีโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามการเขียนแบบรายงานทำให้ผู้อ่านจับความจากเรื่องได้เร็ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเลือกเรื่องที่จะเป็นการเขียนแบบรายงานได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องที่เลือกได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องใหม่ด้วยสำนวนของตนเองได้

เนื้อหา

การเขียนเรียงความแบบรายงาน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงานจากแผนภูมิ (เหมือนคาบที่ 4-6)

ขั้นสอน

1. กำหนดเรื่องให้นักเรียนอ่าน 3 เรื่อง ได้แก่
 - แมลงวัน
 - เทือกเขารานปา
 - จรวจแรงดัน
2. นักเรียนเลือกเรื่องที่มีลักษณะโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่เป็น

การเขียนแบบรายงาน
3. ช่วยกันทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องแมลงวันไว้บนกระดาน โดยครูใช้

คำถามนำ ดังนี้

 - เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- ลำตัวของแมลงวันแบ่งเป็นกี่ส่วน อะไรบ้าง แต่ละส่วนมีลักษณะอย่างไร
- แมลงวันชอบอยู่ที่ไหน
- แมลงวันขยายพันธุ์อย่างไร
- แมลงวันมีโทษอย่างไร

ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าและเขียนเรื่องแมลงวันจากแผนภูมิในข้อ 3.

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงาน
2. บทความเรื่อง เหยื่อฟรานป่า
2. ใบความรู้เรื่องจรวงแรงดัน และเรื่องแมลงวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเลือกเรื่อง
2. สังเกตจากการทำแผนภูมิ
3. ตรวจการเขียนเรื่อง

ภาคผนวก

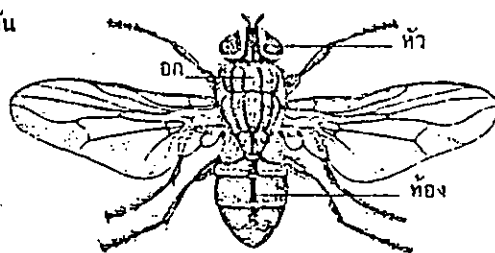
จาก...สารานุกรมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง สัตว์เล็ก ๆ ในสวน หน้า 4-5

แมลงวันและแมลงอื่น ๆ

ในสวนมีแมลงหลายชนิด เช่น มด ผีเสื้อ คอ ผีเสื้อ ผีเสื้อกลางคืน เต่าทอง ตัว และแมลงวัน แมลงทุกชนิดเป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

แมลงวันเป็นแมลงที่เรารู้จักกันดี ลำตัวของแมลงวันมีลักษณะเช่นเดียวกับแมลงชนิดอื่น ๆ คือ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนหัว ส่วนอก และส่วนท้อง

แมลงวัน

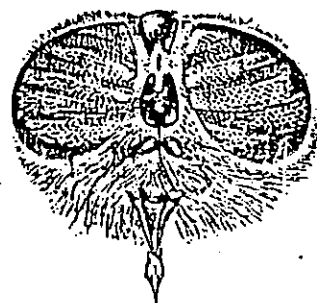

ส่วนหัวของแมลงมีขนาด 1 คู่ ทำหน้าที่รับความรู้สึกและดมกลิ่น มีตาขนาดใหญ่ 2 ตา แต่ละตาประกอบด้วยตาบอยย่อยอีกเป็นพัน ๆ ตา ดวงตาประเภทนี้เรียกว่า ตารวม

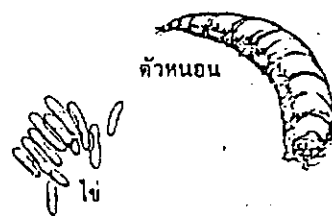
ส่วนอกของแมลงจะมีลักษณะเป็นปล้อง ๆ สังเกตได้ง่ายจากอวัยวะปีกและขาที่ติดอยู่กับส่วนอกนี้ แมลงจะมี 6 ขา บางชนิดมีปีก 2 คู่ บางชนิดก็มีปีกเพียงคู่เดียว แมลงวันก็มีปีกเพียงคู่เดียว

แมลงวันเป็นแมลงที่มีโทษ เพราะมันชอบหากินตามขยะและของโสโครกแล้วบินไปเกาะตามที่ต่าง ๆ เป็นการแพร่เชื้อโรค แมลงวันวางไข่ไว้ตามกองขยะหรือหลายร้อยฟอง ไข่แมลงวันมีรูปร่างรี ๆ สีขาว และจะฟักเป็นตัวอ่อนหรือตัวหนอนได้เร็ว ตัวหนอนจะหากินบนกองขายนั่นประมาณ 5 วัน แล้วจึงเปลี่ยนเป็นดักแด้ที่มีเปลือกแข็งสีน้ำตาล หลังจากนั้นอีก 4 วันดักแด้ก็จะกลายเป็นแมลงวันตัวใหม่

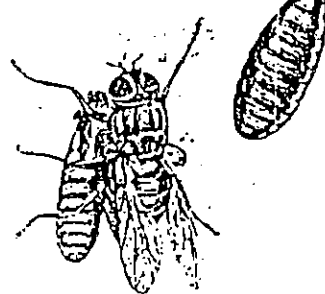
ตาของแมลงวันตัวเมีย

ตัวหนอน

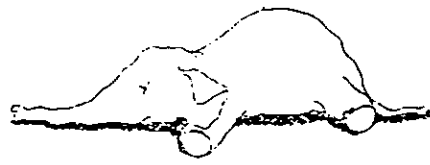

ดักแด้

ตัวแก่กำลังออกจากดักแด้

เหยื่อพรานป่า

เป็นเรื่องเศร้าจริง ๆ เมื่อปลายเดือนกันยายนที่ผ่านมา กรรมพรานป่า ๒ คน สวมวิญญาณนักล่าสัตว์เข้าไปพรากลูกช้างอายุแค่ ๓ เดือนจากอกแม่ ทั้ง ๆ ที่ยังไม่หย่านม ที่เรศรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ทำให้ลูกช้างซึ่งถูกมัดเชือกลากจนร่างกายบอบช้ำ สายสะดือเน่า เกิดอาการท้องร่วงอย่างรุนแรงเพราะกินน้ำขี้วแทนน้ำนม ลูกช้างจึงเสียชีวิตในที่สุด พรานป่าซึ่งเป็นชาวบ้านแถบนั้นถูกจับดำเนินคดี แต่ศาลตัดสินจำคุกแค่

๓ เดือนเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ห้วยขาแข้งนั้นเป็นเขตป่าสงวนอันดับหนึ่ง และปัจจุบันช้างก็มีเหลืออยู่ไม่เกิน ๑๐๐ เชือก

ลูกช้างที่ตายไปนี้ได้ถูกนำมาสตัฟฟ์และประดับไว้ที่ห้วยขาแข้ง เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ

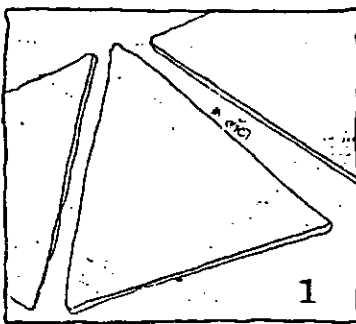

จรวดแรงดัน

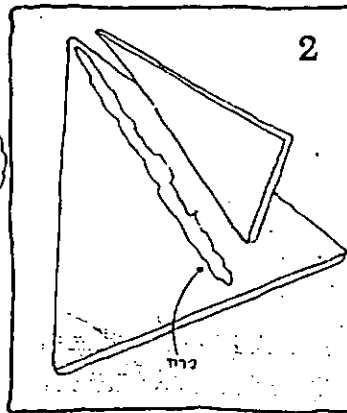
เปิดเทอมใหม่กันแล้ว เพื่อนๆ มีอะไรใหม่ไปบอกเพื่อนที่โรงเรียนกันหรือยังครับ ถ้ายังไม่มีหนูก็ขอชวนเพื่อนๆ มาทำจรวดแรงดันกันดีกว่า ทำเสร็จแล้วก็ประลองกันหน่อยว่าของใครบินได้เร็ว และไกลกว่ากัน

- อุปกรณ์
1. กระดาษแข็ง ขนาด 30×30 ซม. และ 5×10 ซม. อย่างละ 1 แผ่น
 2. กระดาษสีต่างๆ
 3. เข็มหมุด 3 ตัว
 4. ดินน้ำมัน
 5. หนังสติ๊กอย่างหนา
 6. กล้องกระดาษแข็งสี่เหลี่ยมผืนผ้า
 7. กาว ปากกา และกรรไกร

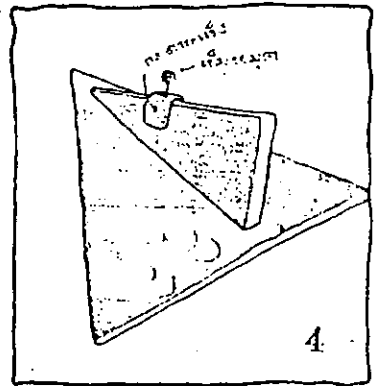
วิธีทำ

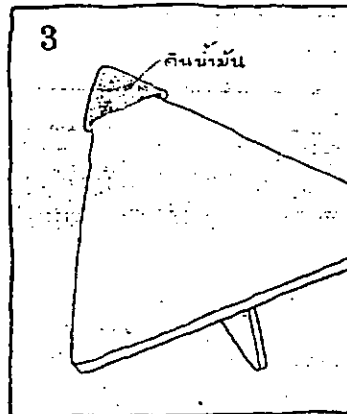
1. ตัดกระดาษแข็งให้เป็นรูปสามเหลี่ยม มีฐานกว้าง 30 ซม. ดังภาพ

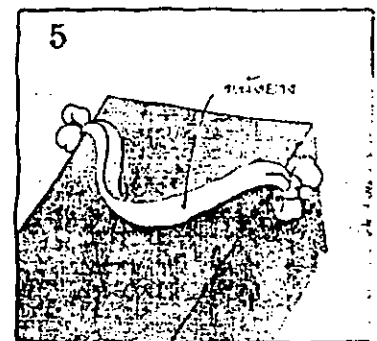
2. พับครึ่งกระดาษสามเหลี่ยม แล้วตัดด้านข้างของกระดาษสามเหลี่ยมออก 5 ซม. ดังภาพ นำกระดาษที่ตัดออกนี้มาทากาวที่สัน แล้วนำมาติดตรงรอยพับครึ่งของสามเหลี่ยม

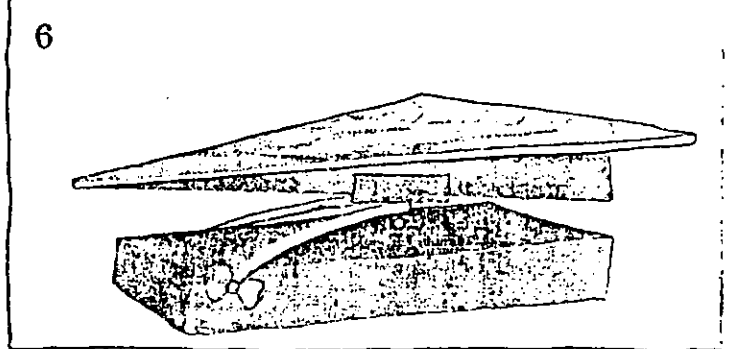
4. เอากระดาษแข็งยาว 10 ซม. กว้าง 5 ซม. มาทากาวแล้วนำมาติดบริเวณตรงกลางของลำจรวดปักเข็มหมุดกับลงไปปักที่จากนั้นตัดกระดาษสี่มาดกแต่งปีก และลำจรวดตามต้องการ

3. เมื่อทากาวแห้งแล้วเอาดินน้ำมันมาแปะที่ยอดสามเหลี่ยม จากนั้นก็ตัดกระดาษสีทากาวแล้วนำมาหุ้มจรวดให้เรียบร้อย

5. ทำแท่นปล่อยจรวดโดยตัดหนังสือแล้วผูกปลายหนังสือแต่ละข้างเข้ากับเข็มหมุดให้แน่น แล้วนำเข็มหมุดนี้ไปปักที่ด้านข้างของกล่องกระดาษ แล้วเอาก้านหนังสติ๊กเพื่อบิดตัวเข็มหมุดกับกล่องกระดาษให้แน่น

6. เวลาเล่น วางจรวดให้หัวเข็มหมุดเกี่ยวกับหนังสือ มือหนึ่งจับกล่องกระดาษให้แน่น อีกมือเหวี่ยงลำจรวดไปด้านหลังให้สุด แล้วปล่อยจรวดออกมาแรงของหนังสติ๊ก

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 16 - 18)

ความคิดรวบยอด

การมีโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามการเขียนแบบรายงานทำให้ผู้อ่านจับความจากเรื่องนั้นได้เร็วขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถทำแผนภูมิร่วมกันเป็นกลุ่มได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากแผนภูมิของกลุ่มได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความแบบรายงาน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงานจากแผนภูมิ (เหมือนคาบที่ 4-6)

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละเท่า ๆ กัน เพื่ออภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่แต่ละกลุ่มอาจจะเขียน โดยมีครูคอยแนะนำ เมื่อนักเรียนสงสัยตามหัวข้อดังนี้
 - ชื่อเรื่อง
 - ลักษณะ
 - ผลประโยชน์
2. ครูแจกกระดาษปรีฟและสีเมจิก เพื่อให้ทุกกลุ่มช่วยกันทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องที่จะเขียน
3. เสนอแผนภูมิแสดงหน้าชั้น เพื่อช่วยกันแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม

ขั้นสรุป

เขียนเป็นรายบุคคลตามแผนภูมิของแต่ละกลุ่ม

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงาน
2. กระดาษปรู๊ฟ
3. สีเมจิก

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตจากการทำแผนภูมิ
3. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 19 - 21)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องความประเทพแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนที่แสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เขียน เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งออกมาให้ผู้อ่านทราบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถลำดับความจากเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความแบบแสดงความคิดเห็น

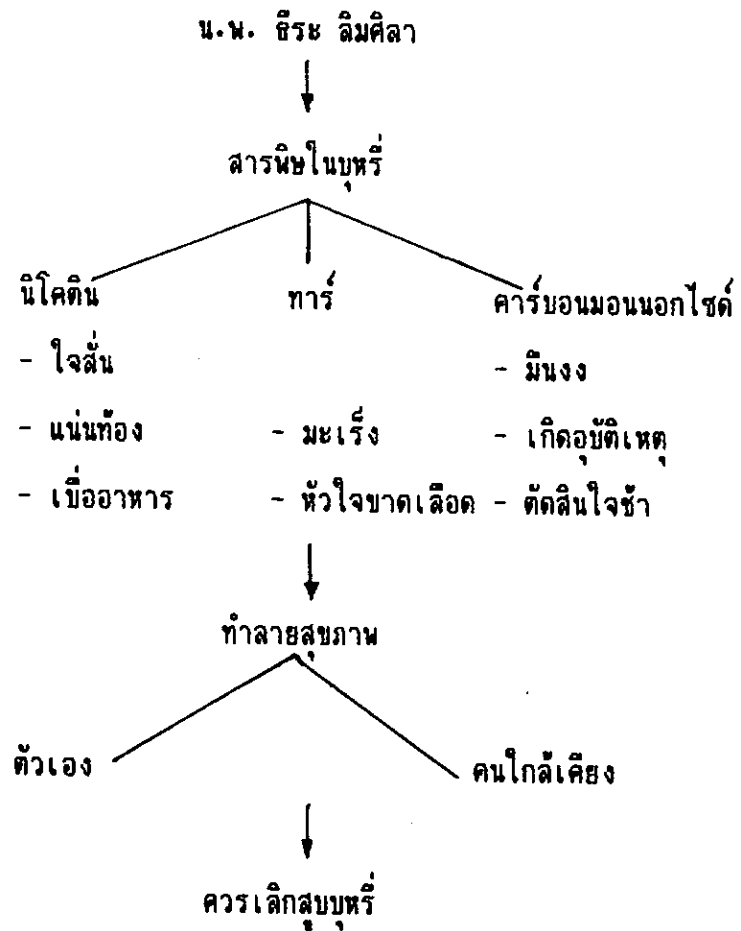
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนอ่านบทความเรื่อง สารพิษในบุหรี่

ขั้นสอน

1. นักเรียนตอบคำถามของครูจากเรื่อง สารพิษในบุหรืดังนี้
 - บทความนี้เรื่องอะไร
 - เขียนเพื่ออะไร
 - ใครเป็นผู้เขียน
 - เขามีเหตุผลในการเขียนอย่างไร
 - สรุปความคิดเห็นเขาเป็นอย่างไร
2. ครูทำแผนภูมิจากคำตอบของนักเรียนในข้อ 1. ลงบนกระดานดำเช่น

ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าและเขียนเรื่องสารพิษในบุหรี่ตามแผนภูมิในข้อ 2.

สื่อการเรียนรู้

1. บทความเรื่องสารพิษในบุหรี่
2. แดบประโยชน์คำถาม

การประเมินผล

1. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน
2. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

ภาคผนวก

สารพิษในบุหรี่

คงจะไม่เกินความจริง ถ้าจะกล่าวว่า ผู้ชายที่เป็นผู้ใหญ่แทบทุกคนจะต้องเคยสูบบุหรี่บ้างแล้ว อย่างน้อยก็สมัยแอมเคอร์สูบบุหรี่ในห้องน้ำที่โรงเรียน และหลายคนก็กลับจดจำเป็นนิสัยจนเลิกไม่ได้

เรามักจะมีค่านิยมผิด ๆ ที่เชื่อกันว่า บุหรี่นั้นเป็นสัญลักษณ์ของชายชาติตรี แสดงความเป็นลูกผู้ชาย สำหรับเรื่องโทษของบุหรี่นั้น หลาย ๆ ท่านคงจะตระหนักดีอยู่แล้วว่า เมื่อบุหรี่เกิดการเผาไหม้ จะมีสารพิษเกิดขึ้นหลายชนิด แต่ที่รู้จักกันดี คือ นิโคติน ซึ่งมีผลในการกระตุ้นระบบหัวใจและหลอดเลือด ถ้าร่างกายได้รับนิโคตินจำนวนมาก จะทำให้เกิดอาการใจสั่น ใจเต้น ท้องแน่น เบื่ออาหาร

สารพิษอีกชนิดหนึ่งที่อยู่ในบุหรี่ก็คือ คาร์บอนมอนนอกไซด์ ซึ่งจะทำให้สมองขาดออกซิเจน เกิดอาการมึนงง เป็นผลให้การตัดสินใจ ปฏิกริยาของร่างกายช้าลง และถ้าสูบบุหรี่ขณะขับขี่ยานพาหนะ ก็อาจจะเกิดอุบัติเหตุเป็นอันตรายได้

แต่สารพิษที่เป็นอันตรายมากก็คือ ทาร์ หรือว่าสารคล้ายน้ำมันดิบ ซึ่งเป็นสารที่ก่อให้เกิดมะเร็งในปอด ซึ่งเป็นโรคที่ไม่สามารถตรวจพบได้ในระยะแรก กว่าที่จะแสดงอาการออกมา ก็มักจะสายเกินกว่าที่จะเยียวยาได้ทัน ส่วนใหญ่ผู้ที่เป้นโรคนี้นี้มักจะเสียชีวิตในระยะเวลาอันรวดเร็ว

จากสถิติขององค์การอนามัยโลก เราทราบว่า ผู้ที่เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่นั้น

90 % ที่เดียวที่ตายจากโรคมะเร็งของปอด

75 % นั้นตายจากโรคหลอดลมอักเสบ

และอีก 25 % ตายจากโรคหัวใจขาดเลือด

สำหรับโรคอื่น ๆ ที่เป็นกันมากในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ ก็คือ มะเร็งที่ริมฝีปาก มะเร็งในปาก ที่ลิ้น ที่คอหอย มะเร็งที่หลอดอาหาร มะเร็งที่หลอดคอ หลอดลม ที่กระเพาะปัสสาวะ และโรคแผลในกระเพาะอาหาร เป็นต้น

ท่านก็คงจะเห็นแล้วว่า บุหรี่นี้ไม่มีคุณค่าต่อมนุษย์เลย มีแต่โทษอันตรายเต็มไปหมด สำหรับผู้ที่คิดว่า สูบบุหรี่แล้วสมองโล่ง จะช่วยให้หายเครียด หายง่วงนอนนั้น ก็เป็นเพียงผลระยะแรก

เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ถ้าต่อไปก็จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิต ทั้งยังเป็นการสิ้นเปลือง
 โดยเปล่าประโยชน์อีกด้วย ส่วนท่านที่ไม่สูบบุหรี่แต่เข้าไปอยู่ในที่มีคนสูบบุหรี่อยู่ โดยเฉพาะในห้องที่
 มีอากาศถ่ายเทไม่สะดวก นอกจากท่านจะรู้สึกระคายเคืองในตาและแสบจมูกแล้ว ร่างกายก็จะ
 ได้รับพิษจากบุหรี่โดยไม่รู้ตัว เช่นเดียวกับคนที่สูบเหมือนกัน ท่านผู้อ่านที่เคารพครับ ผมหวังอย่างยิ่ง
 ว่าท่านที่กำลังสูบบุหรี่นี้คงจะสามารถตัดสินใจโดยเด็ดขาด ที่จะหยุดสูบบุหรี่ได้ตั้งแต่วันนี้ เพื่อสุขภาพ
 และชีวิตของตัวเอง ตลอดจนผู้ที่ใกล้ชิดอันเป็นที่รักยิ่งของท่าน เราจึงมาสร้างตัวอย่างที่ดีแก่
 บุตรหลาน และเยาวชนของเราด้วยการไม่สูบบุหรี่เถิดครับ

"หยุดสูบบุหรี่ ก่อนที่บุหรี่จะหยุดอนาคตและชีวิตของท่าน"

จากข้อเขียนของ รศ. นพ.ธีระ ลิ้มศิลา

ภาควิชาศัลยศาสตร์ ในรายการโทรทัศน์ นพ.หมอศิริราช

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 22 - 24)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความประเภทแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนที่แสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เขียน เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งออกมาให้ผู้อ่านทราบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดของเนื้อหาในการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายถึงลักษณะโครงสร้างการดำเนินเรื่องของการเขียนแสดงความคิดเห็นได้
3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการเขียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

ลักษณะโครงสร้างการดำเนินเรื่อง การเสนอเนื้อหา และลักษณะการเสนอเนื้อหาของการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนอ่านเรื่องสารพิษในบุหรี่

ขั้นสอน

1. ครูทำแผนภูมิโครงสร้างในการดำเนินเรื่องและลักษณะที่ใช้ภาษา ของการเขียนแบบแสดงความคิดเห็น ติดไว้บนกระดานดังนี้ตามลำดับ

โครงสร้างการดำเนินเรื่อง

- การวิจารณ์เรื่อง
- เหตุผลในการเขียนเรื่อง
- ผลดี
- เน้นความสำคัญ

การสรุปเรื่อง

ลักษณะการใช้ภาษา

- มีข้อความที่เกี่ยวกับการ
แสดงความคิดเห็น
- มีประโยคสันนิษฐานหรือ
ขยายความในแต่ละความคิดเห็น
- ใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1, และ 3
ในการกล่าวถึง
- มีคำแสดงเจตคติ

2. ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ เนื้อความจากเรื่องสารพิษในบุหรี่จากแผนภูมิข้อ 1.
ขั้นสรุป

ซักถามและจดบันทึกเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาตามแผนภูมิใน

ข้อ 1.

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็น

2. บทความเรื่อง สารพิษในหรี

การประเมินผล

1. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

2. สังเกตความสนใจของนักเรียน

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 25 - 27)

ความคิดรวบยอด

การมีโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามการเขียนแบบแสดงความคิดเห็น ทำให้ผู้อ่านจับความจากเรื่องนั้นได้เร็ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเลือกเรื่องที่มีลักษณะการเขียนแบบแสดงความคิดเห็นได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะโครงสร้าง การดำเนินเรื่องและการใช้ภาษาในการเขียนแบบแสดงความคิดเห็นได้
3. นักเรียนสามารถนำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความประปรายแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นจากแผนภูมิ (เหมือนคาบที่ 21-24)

ขั้นสอน

1. ครูแจกเรื่องให้นักเรียนอ่านตามลำดับ ดังนี้
 - สารคดีเรื่องแม่น้ำ
 - ใบความรู้เรื่องสะอึก
 - นิทานเรื่องไก่ได้นลอย
2. นักเรียนเลือกเรื่องที่มีโครงสร้างการดำเนินเรื่องและการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะการเขียนแบบแสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนช่วยกันเขียนแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องแม่น้ำบนกระดาน โดยครูถามดังนี้

- เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
- ใครเป็นผู้เขียนเรื่องแม่น้ำ
- เขาเขียนเพื่ออะไร
- เขามีเหตุผลอะไรในการเขียน
- สรุปแล้วเขามีความคิดเห็นอย่างไร

ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าและเขียนเรื่องแม่น้ำจากแผนภูมิในข้อ 3.

สื่อการเรียนรู้

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็น
2. สารคดีเรื่องแม่น้ำ
3. ใบความรู้เรื่อง สะอึก
4. นิทานเรื่อง ไก่ได้พลอย

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการเลือกเรื่อง
3. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ภาคผนวก

ขีดเขียนสารคดี กับพี่บางจาก

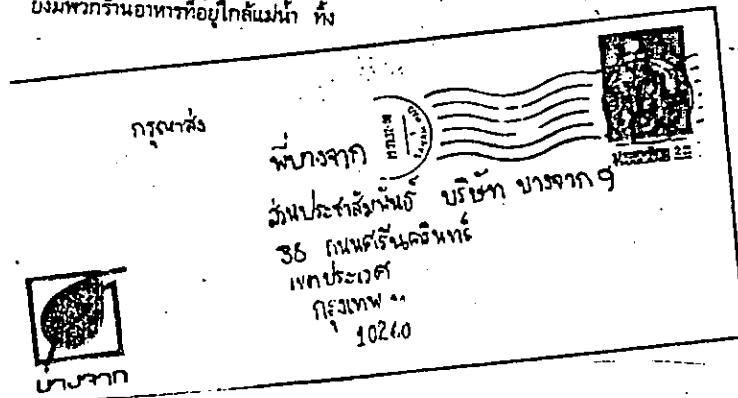
แม่น้ำ

เมื่อก่อนนี้ ฉันเห็นแม่น้ำต่างๆ
ใสสะอาดสวยงามมาก ทุกครั้งที่ฉันเห็น
แม่น้ำใสสะอาด ฉันรู้สึกสบายใจและ
สดชื่นมาก แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแม่น้ำที่ใสสะอาด
อีกแล้ว น้ำในแม่น้ำสกปรกและเหม็น
เหม็น โรงงานที่อยู่ใกล้แม่น้ำ ปล่อย
น้ำเสียลงแม่น้ำ โดยคิดถึงแต่ประโยชน์
ส่วนตน ไม่คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม
และผู้คนที่มีบ้านเรือนอยู่ใกล้แม่น้ำ
ก็ชอบทิ้งขยะและน้ำเสียลงแม่น้ำ แล้ว
ยังมีพวกร้านอาหารที่อยู่ใกล้แม่น้ำ ทั้ง

พวกเศษอาหาร, กระดาษทิชชู, น้ำแข็ง
และสิ่งอื่นๆ อีก ถึงแม้ว่าบ้านของฉัน
จะไม่ได้อยู่ใกล้แม่น้ำก็ตาม แต่ฉันก็ยัง
เสียตายน้ำที่ใสสะอาด และก็ยังมิให้
เห็นตัวอย่าง เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่ง
ตอนนี้ น้ำดำสกปรก มีกลิ่นเหม็นและ
แม่น้ำซึ่งเน่าเสีย เนื่องจากโรงงานน้ำกล
ปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ

ถ้าทุกคนจะคิดถึงประโยชน์
และความสะอาดของแม่น้ำ ก็คงจะต้อง
ไม่ปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำเสียก่อน
ด้วยวิธีนี้ อัญญกุล สัจจา
ป.4/1 โรงเรียนเซนต์จอร์จ
กรุงเทพฯ

เก็บเกี่ยวความฝัน
สร้างสรรค์สิ่งงาม

บางจาก

สะอึก..อึก..อึก..

วัสดุรับหลาน ๆ

วันนี้ น้าเมอจะชอคุยกับหลาน ๆ ถึงอาการอย่างหนึ่งซึ่งหลาน ๆ เกือบทุกคนต้องเคยเป็นกันมาแฉ่วทั้งนั้น อาการที่ว่านี้ ก็คือ "การสะอึก" นั่นเอง การสะอึกสักอึกสองอึกก็ไม่ค่อยจะรู้สึกอะไร แต่บางครั้งหลาน ๆ สะอึกกันหลายอึก กว่าจะหยุดสะอึกได้ เคนเอาเหวี่ยงก็เดี๋ยวเขียว

อาการสะอึกนี้อาจเกิดเพราะมีลมในท้องมากเกินไป หรือ เกิดจากเป็นโรคตับ มีเลือดเป็นพิษ เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่แล้ว อาการสะอึกที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไปนั้น ไม่ได้มีสาเหตุจากโรค ร้าย ๆ ดังกล่าวหรอก

ทีนี้ เมื่อมีอาการสะอึกเกิดขึ้นมาแล้ว จะทำอย่างไรจึง จะหยุดสะอึกได้โดยไว

วิธีแรกง่ายที่สุด คือ

ให้ลองดื่มน้ำสัก 2-3 แก้ว

เดี๋ยว เดียวก็หายสะอึกได้

ถ้ายังไม่หาย ลองใช้

วิธีต่อไปคือ ใช้การอุดปาก

อุดจมูก ไม่ให้หายใจ

อุดนานจนทนไม่ไหวจึงเลิก

วิธีนี้ควรใช้คนที่สะอึก

เขาเป็นคนอุดปากอุดจมูกเองนะครับ

เพราะถ้าให้คนอื่นทำให้ เดี๋ยวจะเป็นลมหน้าเขียวไปซะก่อน

อีกวิธี คือ ให้หายใจเข้าออกในถุง จะใช้ถุงพลาสติก หรือ

ถุงกระดาษก็ได้ที่ไม่รั่วลมเอามามือครอบปากและปาก

เอามือกดปากถุงให้แนบกับใบหน้าไว้ จากนั้นให้หายใจ

เข้าออกในถุงจนรู้สึกอึดอัดทนไม่ไหวจึงเลิก

มีบางคนแนะนำให้กินน้ำตาลทราย

โดยคับน้ำตาลทราย มากิน

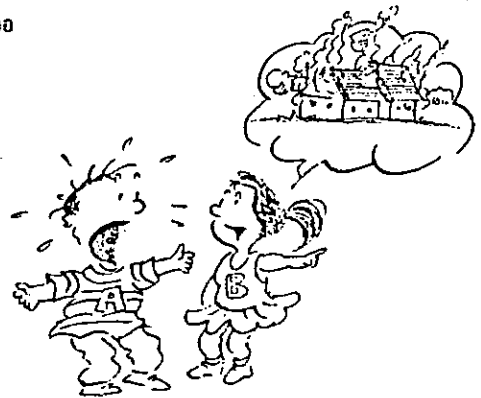
ทีละช้อนเล็ก ๆ (ช้อนชา) กินไปเรื่อย ๆ

สักพักก็จะหยุดสะอึกได้โดยไม่รู้ตัว

วิธีนี้นับว่าเป็นวิธีที่ง่ายและ

ช่วยด้วย

หลาน ๆ คงจะชอบแน่

ถ้าลอง 4-5 วิธีนี้แล้ว ยังไม่ได้ผล ยังสะอึกอยู่เลย เหน็นที จะต้องไปหาหมอแล้วละครับ

ฉบับนี้คุยกันแค่นี้ก่อนนะครับ

สวัสดีครับ

ไก่โศก

ในด้านเป่ยมะกอก ชาวบ้านนิยมไถเวทาวางหลังจากทำงานเสร็จมาเล่นไก่กัน และทุก ๆ ปีแต่ละหมู่บ้านจะนำไก่ชนที่ดีที่สุดในหมู่บ้านมาต่อสู้กัน เพื่อเป็นการสังสรรค์และเชื่อมความสามัคคีระหว่างหมู่บ้านด้วย

หมู่บ้านเคยหอม เป็นหมู่บ้านหนึ่งในตำบลมะกอกมีไก่ชนที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนของหมู่บ้านนี้แทบทุกปีคือ ไก่ของเศรษฐี เศรษฐีมีไก่ชนฝีมือดีหลายตัวซึ่งใคร่ใคร่ได้นัยชนะเสมอ ที่เป็นเช่นนี้เพราะเศรษฐีมีลูกจ้างที่ฝึกและเลี้ยงไก่ชนเก่งมาก ลูกจ้างผู้นี้ชื่อว่า นายสิน ทุกคนในหมู่บ้านรู้ว่า ไก่ชนของเศรษฐีชนะได้ทุกครั้ง ได้เงินรางวัลบ่อย ๆ ก็เป็นเพราะฝีมือของนายสิน ทุกคนจึงเรียกไก่ที่ชนะว่า "ไก่เศรษฐีของนายสิน" นายสินไม่ได้ฝึกฝนกับค่ายมวยแต่อย่างใด แต่เศรษฐีชมไม่พอใจมากที่ใคร ๆ พากันยกย่องนายสินมากกว่าตนเอง จึงพยายามหาทางจะกลั่นแกล้งนายสิน

วันหนึ่ง หลังจากนำไก่ชนไปต่อสู้ชนะภายในหมู่บ้าน เจ้าของไก่ชนหลายรายเข้ามาขอคำแนะนำการเลือกไก่ชนจากนายสิน เศรษฐีชมไม่อยากให้ลูกจ้างของตนไปช่วยเหลือคนอื่น และไม่ชอบที่เจ้าของไก่พวกนั้นเห็นนายสินสำคัญกว่าตน เศรษฐีจึงได้ความคิดที่จะกลั่นแกล้งและกีดกันไม่ให้นายสินมีเวลาว่างเหลืออยู่

รุ่งขึ้นเศรษฐีชมจึงเรียกนายสินมาสั่งงาน "วันนี้ฉันเจอกำนัน กำนันบอกว่าที่หมู่บ้านคลองใหญ่มีคนฝึกไก่ให้ทำตามคำสั่งได้หลายอย่าง ปีนี้อาจมีการประกวดไก่เก่งด้วย ไก่ชนเราก็นะแล้ว เจ้า ไปฝึกไก่ให้เก่งทีเถอะ" นายสินไม่รู้ว่าฝึกไก่อย่างไรเพราะเขาไม่รู้แต่การฝึกไก่ชน "ท่านเศรษฐีจะให้กระผมฝึกให้มันทำอะไรขอรับ" เศรษฐีชมเตรียมคำตอบไว้แล้ว "ลองฝึกให้มันขึ้นได้ตามสิ่งก่อนนี้ ฉันให้เวลาเจ้า 10 วัน"

นายสินพยายามฝึกไก่จนสำเร็จ แต่เศรษฐีชมก็ยังไม่พอใจ "ฉันได้ข่าวว่า หมู่บ้านนั้นเขาฝึกไก่ให้ขึ้นขาเดียวได้ทั้งวัน เจ้าลอง ไปฝึกให้มันขึ้นขาเดียวแล้วก็ขึ้นตามสิ่งด้วยนะ ฉันให้เวลาหนึ่งเดือน" นายสินเริ่มท้อใจ เพราะคราวก่อนเขาต้องทุ่มเทฝึกไก่ทั้งวันทั้งคืนตลอด 10 วัน โชคยังดีที่มีเจ้าโด่งที่แสนรู้จนฝึกได้สำเร็จ อย่างไรก็ตาม เมื่อเป็นคำสั่งของนายก็

ต้องทำให้ได้ "เจ้าโด่งเอง ต้องอาศัยเจ้าอีกแล้ว ชะไรก็ยังมีที่นั่นเศรษฐีไม่บอกให้ฝึกให้ได้แล้วขึ้นขึ้นนะ"

ชาวบ้านใจชื้นเรื่องที่เศรษฐีชมใช้นายสินให้ทำงานแปลก ๆ เช่นนี้ หลายคนบอกนายสินว่า เรื่องที่เศรษฐีชมบอกนายสินว่าให้ของหมู่บ้านคลองใหญ่ขึ้นขาเดียวและขึ้นได้ตามสิ่งนั้นเป็นความเท็จ แท้ที่จริงแล้วเศรษฐีชมต้องการกลั่นแกล้งนายสิน เพราะไม่พอใจที่นายสินได้รับคำชมเชยจากชาวบ้านมากมาย แต่ตัวเองซึ่งเป็นเจ้าของไก่กลับไม่ได้รับการพูดถึงเลย นายสินจะต้องถูกกลั่นแกล้งต่อไปอีกแน่นอน

เจ้าโด่งโดนสั่งให้ช่วยนายสินไว้ได้อีกครั้ง มันสามารถขึ้นขาเดียวและขึ้นตามคำสั่งได้ เศรษฐีชมยังแค้นใจที่นายสินทำได้ตามที่สั่งทุกอย่าง "เจ้าโด่งนี่แสนรู้จริงนะ ลองฝึกให้มันกระโดดขึ้นแล้วขึ้นตามสิ่งซิ" นายสินได้ฟังดังนั้นก็แน่ใจว่าที่ชาวบ้านบอกนั้นถูกต้องทุกประการ เขาจึงบอกลาเศรษฐีชมและจากไปอยู่หมู่บ้านอื่น

เมื่อนายสินไปแล้ว ชาวหมู่บ้านเคยหอมก็พากันเรียกเศรษฐีชมว่า "เศรษฐีโง่" เศรษฐีชมพอใจมาก โดยที่หาวิธีไม่ว่า ที่จริงแล้วชาวบ้านนำเรื่องที่นายสินไม่รู้จักคำสอนนายสินไปเปรียบเทียบกับคำพิพากษา "ไก่โศก" คำพิพากษา มีใจที่จะกล่าวถึงคนชั่ว เศรษฐีชมแค่ประกำใจ และหลังจากนั้นไก่ของเศรษฐีชมก็ไม่เคยขึ้นขาเดียวอีกเลย ส่วนนายสินไปอยู่กับนายใหม่ ที่หมู่บ้านอื่น ได้รับการดูแลเป็นอย่างดี

"ไก่โศก" เป็นคำพิพากษาที่ใช้เปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่รู้จักของสิ่งที่ดีจนได้ครอบครองไม่รู้จักใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้น เช่นเดียวกับไก่ แม้จะให้พบพลอยซึ่งเป็นหินมีค่า แต่ก็ไม่ใช่ของพลอย คือหาพลอยก็เหมือนกับคนธรรมดาที่ไร้ค่าทั่วไป คำพิพากษามีความหมายคล้ายกันก็คือ "วานรได้แก้ว" แล้วน้อง ๆ ละคะ ปีที่ผ่านไปแล้วนี้เอง ๆ ชื่นชอบกันหรือเปล่า น้อง ๆ มีโอกาสได้เรียนหนังสืออย่างสบาย ๆ อย่างที่โอกาสนี้จะคะ ยังมีเด็กยากจนอีกมากมายที่ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ ชื่นชอบให้มาก ๆ จะได้ไม่มีใครมาหัวเราะเราเป็น "ไก่โศก" ได้ แล้วพบกันที่งานไทยสนุก ๆ ใหม่นะคะ

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 28 - 30)

ความคิดรวบยอด

การมีโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามแบบการเขียน แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อ่านจับความจากเรื่องนั้นได้เร็ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเลือกเรื่องที่เป็นลักษณะการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นได้
2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของโครงสร้างการดำเนินเรื่องในการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นได้
3. นักเรียนสามารถบอกคำ ประโยค หรือข้อความที่เป็นลักษณะของการเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความประเภแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาโดยดูจากแผนภูมิ (เหมือนคาบที่ 22-24)

ขั้นสอน

1. นักเรียนอ่านเรื่องตามลำดับ ดังนี้
 - ปลาว่ายน้ำได้อย่างไร
 - ผลและตอกไม้ไฟ
 - จระเข้
2. นักเรียนเลือกเรื่องที่มีลักษณะโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบแสดงความคิดเห็น

3. นักเรียนช่วยกันทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องผลและดอกไม้นานาพรรณ
โดยครุณานำดังนี้

- เป็นเรื่องอะไร
- ใครเป็นผู้เขียนเรื่องผลและดอกไม้นานาพรรณ
- เขาเขียนเพื่ออะไร
- เขามีเหตุผลในการเขียนอย่างไร
- สรุปเขามีความคิดเห็นอย่างไร

4. ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไข ปรับปรุงแผนภูมิให้เหมาะสม
ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าและเขียนเรื่อง ผลและดอกไม้นานาพรรณ ตามแผนภูมิข้อ 4.

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนประเภทแสดง
ความคิดเห็น
2. ใบความรู้เรื่อง ปลาว่ายนน้ำได้อย่างไร
3. บทความเรื่องผลและดอกไม้นานาพรรณ
4. ใบความรู้เรื่อง จรรยา

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการเลือกเรื่อง
3. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

วิทยาศาสตร์น่ารู้

พลุและดอกไม้ไฟ

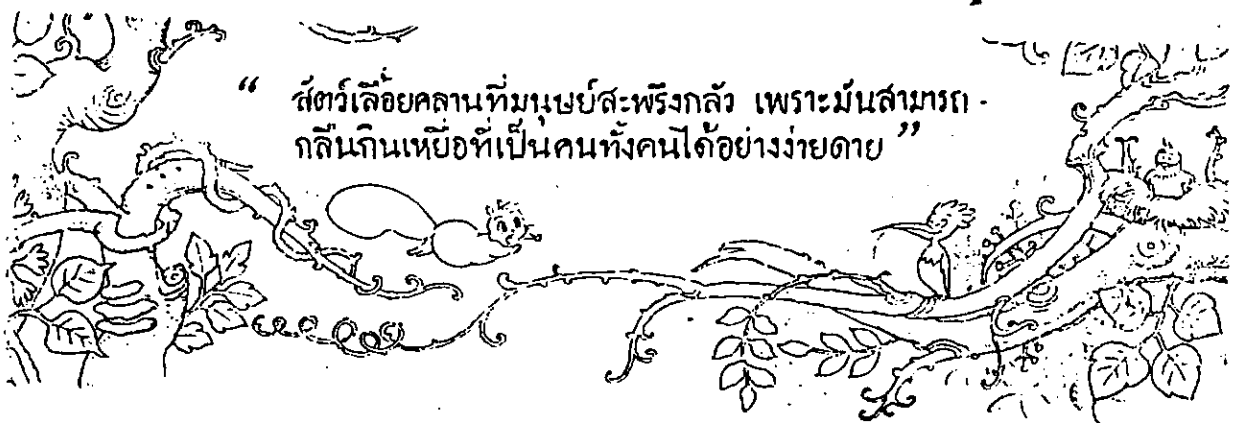
วันลอยกระทงที่ผ่านมาเพื่อนๆ คงได้ไปเที่ยวกันมาแล้วและคงได้เห็นการจุดพลุและดอกไม้ไฟกันอย่างสวยงามทั่วประเทศ วันปีใหม่ที่กำลังจะมาถึงอีกไม่นานนี้ก็คงจะมีการฉลองกันอีกแน่นอน รวมทั้งมีการจุดพลุและดอกไม้ไฟด้วยค่ะ แต่เพื่อนๆทราบกันบ้างไหมว่ามีอันตรายเหมือนกันนะค่ะถ้าเราไม่ระมัดระวัง

ลองดูสิคะว่าส่วนประกอบของพลุและดอกไม้ไฟมีอะไรบ้าง

1. ดินประสิว เป็นตัวทำให้เกิดการลุกไหม้
2. น้ำมันพาราฟิน หรือกาว เป็นเชื้อเพลิงและเป็นตัวช่วยยึดเชื่อม
3. โลหะชนิดต่าง ๆ เช่น ทองแดง ทำให้เกิดสีสันสวยงาม

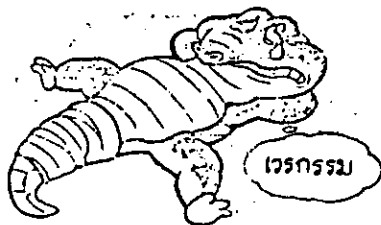
เมื่อพลุหรือดอกไม้ไฟถูกนำมาจุด ส่วนที่เป็นเชื้อเพลิงจะถูกเผาไหม้เกิดก๊าซจำนวนมากดันขึ้นมาอย่างรุนแรง พุ่งออกมาเป็นแสงสี มองดูแล้วสวยงามดีค่ะ แต่ไม่ควรยืนอยู่ใกล้ ๆ นะคะ เพราะอาจถูกเศษวัสดุในขณะเผาไหม้กระเด็นถูกร่างกายหรือเข้าตาได้ ทางที่ดีควรยืนดูอยู่ห่าง ๆ และอย่าพยายามจุดเอง อันตรายมากค่ะ ฉบับนี้ส่งท้ายปีเก่า-ต้อนรับปีใหม่กันนะคะ ลองดูกันให้สนุกแล้วพบกันใหม่ในปีหน้า-ต้อนรับปีใหม่นะคะ (X)

นักวิทยาศาสตร์น้อย

ลักษณะทั่วไป

จะเข้หน้าจอกับจะเข้หน้าเข็มลักษณะแตกต่างกันคือ จะเข้หน้าจอกจะมีเกล็ด 4 เกล็ดที่ท้ายขอบเรียงให้เห็นชัดเจน ขาหลังมีพังคืดที่นิ้วเล็กน้อยมีความยาวประมาณ 3 เมตรครึ่งถึง 4 เมตร ส่วนจะเข้หน้าเข็มดูร้ายและใหญ่กว่าจะเข้หน้าจอกอาจมีความยาวถึง 10 เมตร จะเข้หน้าเข็มมีรูปหัวยาวไม่มีเกล็ด 4 เกล็ดที่ท้ายขอบส่วนขาหลังมีพังคืดนิ้วทั้งห้า จะเข้มีสันที่มีลักษณะบิดหมุนตัวกับขากรรไกรล่างคั่นของมันกระดกไม่ได้เหมือนคั่นสัตว์อื่น

ที่อยู่อาศัย-พฤติกรรม

จะเข้อาศัยอยู่ได้ทั้งบนบกและในน้ำ

น้ำลึก ๆ มัน เป็นสัตว์ที่เคลื่อนไหวบนบกช้า แต่เคลื่อนไหวในน้ำได้รวดเร็ว เย็บมาก จะเข้ไม่ได้ใช้ขาว่ายน้ำ แต่ใช้หางช่วยโย การว่ายน้ำ แล้วยังเป็นอาวุธ มันจะใช้หางฟาดเหยื่อและมันจะเหวี่ยงให้ขาเป็นชิ้น ๆ เวลากินมันจะไม่เคี้ยว จะกลืนลงไปในการะเพาะเลย มันกินอาหารครั้งหนึ่งจะอ้อมไปนานประมาณครึ่งเดือนถึง 1 เดือน จะขึ้นบกเมื่อวางไข่ และฝังแดดเท่านั้น นอกนั้นจะอยู่ใต้น้ำ

เข้ 2 บาท เข้ 10 บาท ใต้น้ำ

อาหาร

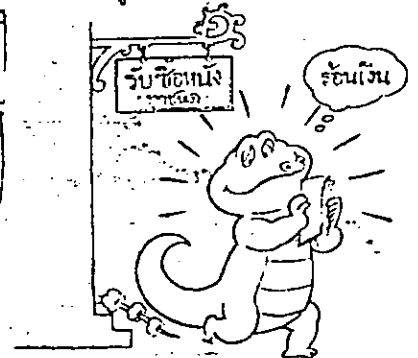
จะเข้เป็นสัตว์กินเนื้อเป็นอาหาร นอกจากจับปลาในน้ำกินแล้ว สัตว์อื่นที่เคลื่อนไหวอยู่ในน้ำก็จะกลายเป็นเหยื่อของมันรวมไปถึงคนด้วย

การสืบพันธุ์

จะเข้ผสมพันธุ์ในฤดูหนาว ตัวเมียจะเริ่มวางไข่ในช่วงเดือนเมษายนถึงมิถุนายน มักจะวางไข่บนบกโดยขุดหลุมใกล้ ๆ น้ำที่เป็นดินทราย เมื่อวางไข่เสร็จ มันจะกวาดเอาใบไม้มาคลุมหลุมให้หนา ๆ

ไข่จะถูกฟักด้วยแสงอาทิตย์ระยะที่ใช้ฟัก แม้จะนอนอยู่ใกล้ ๆ ไข่ใช้เวลาฟักประมาณ 2-3 เดือน มันจะส่งเสียงร้องออกจากไข่ แม่ได้ยินก็รีบไปขุดเอาไข่ไปม้ออก แล้วรอให้ลูกจะเปิดอกไข่ออกมาเอง

สถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันหนึ่งจะเข้เป็นสินค้าที่ราคาแพงจะเข้ตัวหนึ่งจึงถูกนำมาเลี้ยงขยายพันธุ์เพื่อขายทั้งเนื้อและหนัง แต่อีกส่วนที่อาศัยอยู่ตามแม่น้ำลำคลองมีชีวิตอยู่ตามธรรมชาติก็มีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็วจนน่าเป็นห่วง จะเข้ตามธรรมชาติจะสูญพันธุ์ในอนาคต

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 31 - 33)

ความคิดรวบยอด

การมีโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามการเขียนแบบ แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อ่านจับความจากเรื่องนั้นได้เร็ว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเลือกเรื่องที่เป็นการเขียนแบบแสดงความคิดเห็นได้
2. นักเรียนสามารถทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องที่เลือกได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องใหม่ด้วยสำนวนของนักเรียนเองได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความประเภทแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนแบบรายงาน

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องตามลำดับ ดังนี้
 - กวาง
 - ทำไมจึงปวดท้องมาก
 - ชะลอ
2. เลือกเรื่องที่มีลักษณะเป็นการเขียนแบบรายงาน
3. นักเรียนช่วยกันทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดบนกระดาน (ชะลอ)
4. ครูเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

ขั้นสรุป

นักเรียนเล่าและเขียนเรื่อง ชะลอ จากรายละเอียดจากแผนภูมิ

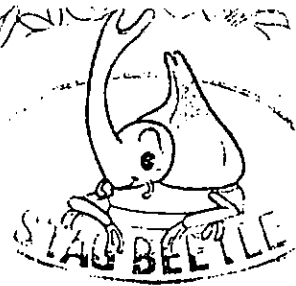
สื่อการเรียน

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาสำหรับการเขียนแบบรายงาน
2. ใบความรู้เรื่อง กวาง
3. ใบความรู้เรื่อง ชะลอม
4. ใบความรู้เรื่อง ทำไมจึงปวดท้อง

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน
2. สังเกตจากการเลือกเรื่อง
3. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

ภาคผนวก

ลักษณะทั่วไป

การเป็นแมลงที่มีรูปร่างแข็งแรงใหญ่ ลักษณะตัวดำมันเงา กลายตัวจะพริ้ว ตัวผู้มีเขาใหญ่ยาวยื่นออกมาจากหัว สำหรับตัวผู้ตัวเมียจะไม่มีเขา

ที่อยู่อาศัย-พฤติกรรม

การเป็นแมลงที่เดินช้าๆ อย่างองอาจ มันจะไปตามพื้นดินราวกับช้างศึกออกสงคราม ถ้าพบกวางตัวเมียที่ต้อใจก็จะเดินเข้าใกล้ แต่ถ้าในขณะนั้นมีกวางหนุ่มตัวอื่นเข้าขวางหน้า การต่อสู้เพื่อชิงนางก็จะเริ่มขึ้น อวัยวะที่ใช้ในการทำหั้นกันก็คือ เขาค้นที่อยู่ เข้าต่อสู้กันอย่างกล้าหาญ

อาหาร

อาหารของแมลงกวางได้แก่ กล้วย และใบไม้ยอดอ่อนๆ

การสืบพันธุ์

การสืบพันธุ์ของแมลงกวางนั้น เมื่อแมลงกวางตัวผู้กับตัวเมียผสมพันธุ์กันแล้ว ตัวเมียก็จะเริ่มไข่ออกไข่ เมื่อออกไข่เสร็จแล้วก็จะตายทันที ส่วนไข่ที่แมลงกวางวางจะออกไข่ในต้นไม้เล็กๆ ไข่ก็จะค่อยๆ ฝังเป็นหัวอ่อนรูปรามเหมือนหนอนตัวอ้วนๆ แล้วก็จะเปลี่ยนรูปเป็นด้วงตัวประมาณหนึ่งเดือน แล้วก็กลายเป็นแมลง กวางก็จะค่อยๆ หลุดออกมาจากเปลือกด้วงแต่

สถานภาพปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ พวกเราไม่ค่อยได้พบเห็น ตัวแมลงกวางกันมากนัก อาจจะเป็นเพราะการตัดต้นไม้ หรือเป็นเพราะถูกจับมาเป็นของเล่นของพวกน้องๆ ก็ได้

จาก...หนังสือสุขภาพความรู้เบื้องต้นสำหรับเด็ก... เรื่อง ร่างกายของเรา... หน้า 46-47

ทำไมเราจึงปวดท้อง

เวลากินอาหารเสร็จใหม่ๆ แล้วไปวิ่งเล่น?

ตอบ

เมื่อเรากินอาหารเข้าไป กระเพาะก็เริ่มย่อยทันที
ในเวลานี้ กระเพาะต้องการออกซิเจน ดังนั้น เลือด
จึงหลั่งเข้าไปเลี้ยงกระเพาะเพื่อให้ออกซิเจน
ถ้าเราลงมือเล่นตอนนั้น ส่วนอื่นๆ ในร่างกาย
ของเราก็ต้องการออกซิเจนมากขึ้น เมื่อเลือด
เขาออกซิเจนไปเลี้ยงจากกระเพาะเพื่อไปเลี้ยงส่วน
อื่นๆ เราก็ปวดท้อง

เมื่อเรากินอาหาร เลือด
จำนวนมาก ก็ลงไปท้อง
เพื่อช่วยย่อย

ถ้าเราเล่นทันทีหลังจาก
กินอาหารใหม่ๆ เลือดที่ท้อง
เราต้องการไปย่อยอาหารนั้น
อวัยวะส่วนอื่นๆ ก็เอาไปใช้เสีย

ขีดเขียนสารคดีกับพี่บางจาก

ชชะลอช

บ้านของฉันอยู่แถวสุขุมวิท ซึ้งรู้ๆ
กันอยู่แล้วว่ารถติด ปล่อยคว้นค่าเยอะ
ค่าสิ่งที่ร้ายที่สุดคือ ฤง เศษกระดาษ
กล่อนเต็มพื้นถนนไปหมด บางวันถ้ารถ
ติด ลมเย็น ฤง เศษกระดาษ ก็จะลอย
ในท้องฟ้า ตกลงมาก็เคลื่อนไปที่ต่าง ๆ
และตกอยู่ในแม่น้ำลำคลองด้วย ถ้า
เมืองไทยรถติด คว้นค่าเยอะ ไม่สะอาด
แล้วอีกหน่อยชาวต่างชาติมาเที่ยวชม
ก็จะติถึงเรื่องนี้กันทั้งนั้น
ฉันไม่อยากให้เมืองไทยเป็นอย่างนี้
อยากให้เมืองไทยสวยอย่างเดิม
เก่าอย่างเดิม

ด.ญ.พนิดา ศรีนวล

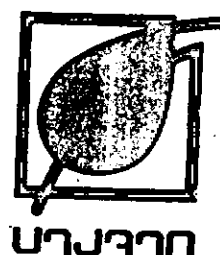
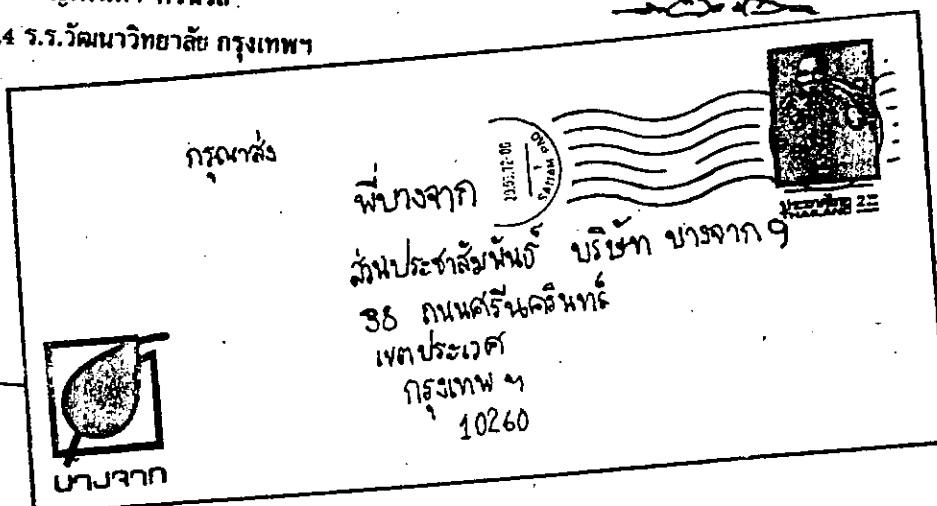
ป.4 ร.ร.วัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

สารคดีฉบับนี้ เป็นของน้องพนิดา ซึ่งเป็นหนึ่งในหลายๆ
คนที่เขียนมาแล้วเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พี่บางจากดีใจที่
ได้ทราบว่าเด็กรุ่นใหม่มีความห่วงใยในเรื่องนี้กันมาก อย่างนี้อากาศ
ของชาติคงจะโตวันโตคืนแน่นอนเลยจ๊ะ

พี่บางจาก

เก็บเกี่ยวความฝัน
สร้างสรรค์สิ่งใหม่

บางจาก

บันทึกการสอนกลุ่มทดลอง

(คาบที่ 34 - 36)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความที่ตัดต้องอาศัยโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่เหมาะสม
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนได้
2. นักเรียนสามารถทำแผนภูมิแสดงร่วมกันเป็นกลุ่มได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากแผนภูมิของกลุ่มได้

เนื้อหา

การเขียนเรียงความประเภทแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ซักถามเกี่ยวกับโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาในการเขียนประเภทแสดง
ความคิดเห็น

ขั้นสอน

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละเท่า ๆ กัน
2. อภิปรายร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อตกลงเรื่องที่จะเขียนร่วมกัน
3. ครูแจกกระดาษบริฟ และสีเมจิกให้นักเรียนทุกกลุ่ม
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำแผนภูมิแสดงรายละเอียดของเรื่องที่จะเขียน
5. เสนอแผนภูมิของแต่ละกลุ่ม เพื่อความบกพร่องและแก้ไขปรับปรุง

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันเขียนเรื่องตามแผนภูมิของแต่ละกลุ่ม

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิโครงสร้างการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาสำหรับการเขียนประเภท
แสดงความคิดเห็น

2. กระดาษขรุขระ

3. สีเมจิก

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม

2. ตรวจสอบผลงานการเขียน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

(เวลา 36 คาบ)

ความคิดรวบยอด

1. การเขียนรายงาน เป็นความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า
2. การเขียนแสดงความคิดเห็น เป็นการแสดงความสามารถในการใช้ภาษา เพื่อถ่ายทอดความคิดเห็น และความรู้สึกของผู้เขียน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถลำดับเรื่องราวได้
2. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องได้
4. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

1. การเขียนเรียงความแบบรายงาน
2. การเขียนเรียงความแบบแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. การเขียนเรียงความจากภาพ
 - 1.1 เสนอภาพ
 - 1.2 ทอคำถาม, แต่งประโยคจากภาพ
 - 1.3 บันทึกคำตอบ, ประโยคจากข้อ 1.2
 - 1.4 จัดลำดับเนื้อความ
 - 1.5 สรุปรูปแบบของเรียงความ
2. การเขียนเรียงความเลียนแบบเรื่องที่กำหนดให้
 - 2.1 เสนอตัวอย่างเรียงความให้นักเรียนอ่าน
 - 2.2 ชักถามรูปแบบของเรียงความ จากตัวอย่าง

2.3 เขียนเรียงแบบตัวอย่างโดยใช้ภาษาของตัวเอง

3. เขียนเรียงความตามหัวข้อเรื่องที่ครูกำหนดให้

สื่อการเรียน

1. ภาพ
2. ตัวอย่างเรียงความ
3. บัตรคำ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ
2. ตรวจผลงานการเขียนเรียงความ

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 1- 3)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความที่ดีต้องสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากภาพได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากภาพได้

เนื้อหา

การเขียนรายงานเรื่องแมงป่อง

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับสัตว์มีพิษ

ขั้นสอน

1. นำภาพแมงป่องมาให้ นักเรียน สังเกต
2. ซักถามเกี่ยวกับเรื่องแมงป่อง เช่น
 - เป็นภาพอะไร
 - มีลักษณะอย่างไรบ้าง
 - นักเรียนจะพบเห็นที่ไหน
 - ลูกแมงป่องที่ยังเล็กอยู่ที่ไหน
3. รวบรวมคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดาน
4. ช่วยกันเรียงประโยคที่เป็นคำตอบของนักเรียนตามลำดับก่อน - หลัง
5. ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าเนื้อความใดควรเป็นคำนำ เนื้อเรื่อง หรือสรุป

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่องแมงป่อง

สื่อการเรียน

1. ภาพนางป๋อง, งู, ตะขาบ

การประเมินผล

1. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน
2. ตรวจสอบการเขียนเรื่องนางป๋อง

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 4 - 6)

ความคิดรวบยอด

การเขียนโครงเรื่องช่วยให้เขียนเรื่องความที่ตีไม่ลับสน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากภาพได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากภาพได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความเรื่อง "เปิด"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ร้องเพลงเปิดแล้วแสดงท่าทางประกอบ

ขั้นสอน

1. ครูนำภาพเปิดมาให้ นักเรียนสังเกต
2. สนทนาและซักถามเกี่ยวกับเรื่องเปิด ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ชื่อภาพ
 - ลักษณะ
 - อาหาร
 - การขยายพันธุ์
 - ที่อยู่อาศัย
 - ประโยชน์
3. รวบรวมคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดานดำ
4. นักเรียนช่วยกันเรียงประโยคที่เป็นคำตอบตามลำดับก่อน - หลัง
5. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าเนื้อความใดเป็นส่วนของคำนำ เนื้อเรื่อง หรือสรุป

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่อง เป็ด

สื่อการเรียนรู้

1. เพลงเป็ด
2. ภาพเป็ด

การประเมินผล

1. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน
2. ผลงานการเขียนเรื่อง

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 7 - 9)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องความที่ตีสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความได้อย่างไม่สับสน
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความเรื่อง "ผิง"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

นำภาพผิงมาให้ นักเรียนดูและสนทนาซักถามเกี่ยวกับผิง

ขั้นสอน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่องผิงที่ครูแจกให้
2. ครูซักถามเกี่ยวกับเรื่องผิงที่นักเรียนอ่าน
3. ครูอธิบายส่วนที่เป็นคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป จากเรื่องผิง

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่อง ผิง

สื่อการเรียน

1. ภาพผิง
2. ตัวอย่างเรื่องความเรื่องผิง

การประเมินผล

1. ฟังการคำตอบจากเรื่อง
2. ตรวจผลงานการเขียนเรื่องผิง

ภาคผนวก

ผึ้ง

ผึ้งเป็นแมลงชนิดหนึ่ง ตัวโตประมาณเท่าปลายนิ้วก้อยเล็ก ๆ ลำตัวเป็น 3 ตอน คือ
ตอนหัว ตอนหน้าอก และตอนท้อง มีขาอยู่ 6 ขา มีปีกอยู่ 2 คู่ คู่หน้าใหญ่ คู่หลังเล็ก

ผึ้งกินน้ำหวานของดอกไม้เป็นอาหาร เราทราบกันดีอยู่แล้วว่า น้ำหวานของดอกไม้ไม่ได้
อยู่ริม ๆ กลีบข้างบน แต่มันจะอยู่ลึกลงไปในกระเปาะของดอกไม้ เหตุนี้แหละธรรมชาติจึงสร้าง
ให้ผึ้งมีวง (เส้นที่ปาก) สำหรับไว้ดูดน้ำหวานกิน นอกจากนี้ยังมีหลอดเล็ก ๆ อีก 4 เส้น
สำหรับคลำหาทางเหมือนอย่างกิ้งกือใช้หนวด ผึ้งมีตาใหญ่อยู่ข้างหัวข้างละตา และตาเล็กอีก
3 ตา อยู่บนหัวสำหรับป้องกันอันตรายที่มาจากข้างบน

สัตว์ทุกชนิดย่อมมีเครื่องป้องกันตัว และต่อสู้ศัตรู เช่น วัว ควาย ก็ใช้เขา ผึ้งก็มีเครื่อง
ป้องกันตัวหรือต่อสู้เหมือนกัน คือ เหล็กไน เหล็กไนของผึ้งแหลมเหมือนอย่างเข็มอยู่ที่กัน เมื่อใคร
ถูกตัวมัน ๆ ก็ใช้เหล็กไนนี้ต่อยเอา

จากคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 10 - 12)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความที่ดีสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อความได้อย่างไม่สับสน
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากประโยคที่แต่งได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากประโยคที่แต่งได้

เนื้อหา

การเขียนเรียงความเรื่อง "กล้วย"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับผลไม้ที่นักเรียนเคยรับประทาน

ขั้นสอน

1. นำภาพกล้วยนำวามาให้นักเรียนสังเกต
2. นักเรียนแต่งประโยคเกี่ยวกับกล้วยให้มากที่สุด ตามเวลาที่ครูกำหนดให้ (5 นาที)
3. นักเรียนอ่านประโยคและรวบรวมประโยคที่ถูกต้องไว้บนกระดาน
4. ครูและนักเรียนช่วยกันปรับปรุง และแก้ไขประโยคที่บกพร่อง (การใช้ภาษา)
5. นักเรียนช่วยกันนำประโยคที่ได้มาเรียงตามลำดับความสำคัญก่อน - หลัง
6. ซักถามจากประโยคที่ได้ว่าส่วนใดเป็น บทนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่อง "กล้วย"

สื่อการเรียน

ภาพกล้วยนำว้า

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแต่งประโยค
2. สังเกตจากการลำดับเนื้อความจากประโยค
3. ตรวจผลงานการเขียนเรียงความเรื่องกล้วย

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 13 - 15)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความที่ดีสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้อย่างไม่สับสน
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับประโยคได้อย่างเหมาะสม
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากภาพได้

เนื้อหา

การเขียนเรียงความเรื่อง "แมลงวัน"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาซักถามเกี่ยวกับสัตว์ที่ชอบอาศัยอยู่ตามที่สกปรก

ขั้นสอน

1. นำภาพแมลงวันมาให้ นักเรียนสังเกต
2. นักเรียนแต่งประโยคที่เกี่ยวกับแมลงวันโดยครูกำหนดเวลาให้
3. นักเรียนอ่านประโยคและรวบรวมไว้บนกระดาน
4. ช่วยกันเรียงประโยคตามลำดับ ก่อน-หลัง

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่องแมลงวัน

สื่อการเรียน

ภาพแมลงวันเกาะอยู่บนปลาเน่า

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแต่งประโยค
2. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 16 - 18)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความที่ดีต้องอาศัยโครงเรื่องและการใช้ภาษาที่เหมาะสม
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากประโยคได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องตามที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนเรียงความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาถึงประเภทของผลไม้ที่มีเมล็ดมากในผลเดียวกัน และใช้ปัญหาอะไรเอ่ย

ขั้นสอน

1. ครูนำภาพน้อยหน้ามาให้ นักเรียนสังเกต
2. นักเรียนแต่งประโยคที่เกี่ยวกับน้อยหน้าโดยครูกำหนดเวลาให้
3. อ่านประโยคของนักเรียนและรวบรวมไว้บนกระดาน
4. นักเรียนช่วยกันเรียงประโยคตามลำดับ และแก้ไขประโยคที่ไม่ถูกต้อง

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่องน้อยหน้า

สื่อการเรียน

1. ภาพน้อยหน้า
2. ปัญหาอะไรเอ่ย ข้างนอกขรุขระข้างในติดติ่งโหน่ง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแต่งประโยค
2. สังเกตการลำดับเนื้อความ
3. ตรวจผลงานการเขียนเรียงความ

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 19 - 21)

ความคิดรวบยอด

การเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนที่แสดงถึงความรู้สึกของผู้เขียน
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากความคิดเห็น จากเรื่องที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความประเภทแสดงความคิดเห็นเรื่อง "บุพรี"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามเกี่ยวกับนิยายจากบุพรี

ขั้นสอน

1. นำคำเชิญชวนให้เลิกสูบบุหรี่มาให้นักเรียนอ่าน
2. อธิบายและซักถามเกี่ยวกับคำเชิญชวนให้เลิกสูบบุหรี่ว่านักเรียนเห็นด้วยหรือไม่
3. นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - สาเหตุของการสูบ
 - ลักษณะของคนสูบบุหรี่
 - ผลเสียของการสูบบุหรี่
 - วิธีการป้องกันและแก้ไข
4. รวบรวมประโยคที่นักเรียนเขียนไว้บนกระดาน
5. นักเรียนช่วยกันลำดับเนื้อความจากประโยคที่นักเรียนเขียน

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่องบุพรี

สื่อการเรียน

1. ภาพคนป่วยจากการสูบบุหรี่
2. คำเชิญชวนให้เลิกสูบบุหรี่ ได้แก่
 - สูบบุหรี่วันละนิด ชีวิตจะสั้น
 - บุหรี่มีแต่โทษ ไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใด

ฯลฯ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจผลงาน ได้แก่ การเขียนเรื่อง

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 22 - 24)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องความประหลาดแสดงความคิดเห็น เป็นการเขียนแสดงความรู้สึกของผู้เขียน
ให้ผู้อ่านทราบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถเขียนประโยคจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากภาพได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องจากภาพได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความประหลาดแสดงความคิดเห็น เรื่อง "แม่น้ำ"

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาและซักถามถึงประโยชน์ของน้ำต่อการดำรงชีวิต

ขั้นสอน

1. ครูนำภาพแม่น้ำที่สะอาดและสกปรกมาให้ นักเรียนสังเกต
2. ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแม่น้ำที่สกปรกและสะอาด ตามหัวข้อ

ต่อไปนี้

- ลักษณะน้ำ
 - สาเหตุที่สกปรก
 - การป้องกัน การรักษาและแก้ไข
3. นักเรียนอ่านความคิดเห็นของนักเรียน และรวบรวมไว้บนกระดาน
 4. นักเรียนช่วยกันลำดับเนื้อความจากประโยคที่นักเรียนเขียน
 5. ซักถามนักเรียนจากเนื้อความในข้อ 4. ว่า ส่วนใดเป็น คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรื่อง "แม่น้ำ"

สื่อการเรียนรู้

- ภาพแม่น้ำที่ใสสะอาด
- ภาพแม่น้ำที่มีขยะมูลฝอย

การประเมินผล

1. พิจารณาจากการแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง "แม่น้ำ"

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 25 - 27)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความได้ดีขึ้นอยู่กับการวางโครงสร้าง การดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษาที่เหมาะสม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถแต่งประโยคจากภาพได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากภาพได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความจากภาพได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องประเภทแสดงความคิดเห็น เรื่อง ผลและดอกไม้ไฟ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนากับกิจกรรมที่ใช้เฉลิมฉลองในเทศกาลต่าง ๆ

ขั้นสอน

1. ครูนำภาพผลและดอกไม้ไฟที่จุดในงานวันเฉลิมพระชนมพรรษา และวันลอยกระทง มาให้นักเรียนดู
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจุดผลและดอกไม้ไฟ
3. นักเรียนแต่งประโยคเกี่ยวกับภาพตามเวลาที่ครูกำหนด
4. อ่านประโยคของนักเรียน แล้วรวบรวมไว้บนกระดาน
5. นักเรียนลำดับเนื้อความจากประโยคที่เขียนไว้ แล้วเขียนเรื่องผลและดอกไม้ไฟ

ขั้นสรุป

นักเรียนตอบคำถามของครูเกี่ยวกับเนื้อหาที่เป็นคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

สื่อการเรียน

1. ภาพผลและดอกไม้ไฟ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตั้งประโยค
2. สังเกตการลำดับเรื่อง
3. ตรวจสอบผลงานของการเขียนเรื่อง "พลและดอกไมไฟ"

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 28 - 30)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรื่องความประหลาดแสดงความคิดเห็นเป็นการเขียนที่แสดงถึงความรู้สึกของผู้เขียนให้ผู้อื่นทราบ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดจากเรื่องความที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถบอกส่วนประกอบของเรื่องความได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรื่องความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนเรื่องความประหลาดแสดงความคิดเห็น เรื่อง เวลามีนค่า
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ถามนักเรียนว่า อะไรเอ่ยที่ทุกคนมีเท่ากัน ?

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายคำจำกัดความของคำว่า "เวลามีนค่า"
2. ชักถามนักเรียนว่า นักเรียนมีเวลาทำอะไรบ้าง
3. ครูนำเรื่อง เวลามีนค่า มาให้นักเรียนอ่าน
4. ชักถามถึงเนื้อความและลักษณะของการเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุปจากเรื่องที่อ่าน
5. นักเรียนเขียนเรื่อง "เวลามีนค่า" ตามลักษณะความเข้าใจของนักเรียนเอง

ขั้นสรุป

ชักถามเกี่ยวกับวิธีเขียนเกี่ยวกับการเขียนเรื่องความประหลาดแสดงความคิดเห็น

สื่อการเรียนรู้

1. ตัวอย่างเรื่องความเรื่อง "เวลามีนค่า"

การประเมินผล

1. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน
2. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง

ภาคผนวก

เวลามีค่า

บางคนมักจะปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยไม่เกิดประโยชน์อะไรขึ้นมา แต่ก็ยังมีคนอื่นบางพวกที่ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ออกดอกออกผล เป็นขึ้นเป็นอัน เป็นกอบเป็นกำ เช่น ใช้เวลาว่างในการรับจ้างเขาทำงาน ก็จะได้เงินมาใช้จ่าย หรือใช้เวลาว่างไปในการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ เราก็จะได้สิ่งของไว้ใช้ เพราะฉะนั้น เราจึงเห็นได้ว่า เวลาเป็นสิ่งที่มีความเพียงใด

ฉันเคยมีเพื่อนบ้านคนหนึ่ง ซึ่งเรียนอยู่ห้องเดียวกับน้องฉัน เขาคอนนั้นมักจะใช้เวลาว่างไปกับการเที่ยวเล่นเสมอ ฉันไม่เคยเห็นเขาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เลย มีอยู่ครั้งหนึ่งทางโรงเรียนได้ให้นักเรียนหยุดเรียน เพื่อคหณังสีสอบเป็นเวลา 1 สัปดาห์เต็ม ๆ เขาก็ยังปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยไม่ทำประโยชน์ 5 วันแรก และใน 2 วันหลัง ฉันจึงเห็นเขาอ่านหนังสือบ้าง เมื่อถึงวันสอบเขาคงทำข้อสอบไม่ได้จึงสอบตก เหตุการณ์ครั้งนี้เป็นบทเรียนที่ดีแก่เขา แต่เดี๋ยวนี้อันไม่เคยเห็นเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอีก เพราะเขารู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ขึ้น เขาคงจะรู้แล้วสินะว่า "เวลามีค่าเพียงใด"

ฉะนั้นเราอย่าปล่อยให้เวลาว่างไปโดยไม่ทำประโยชน์ จะต้องใช้เวลาให้บังเกิดผลมากที่สุด ต่างคนต่างก็ทำงานแข่งกับเวลา เปรียบได้ว่าเป็นเงินเป็นทอง เวลาล่วงไปแล้วกลับคืนไม่ได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นว่าเวลาเป็นของมีค่ายิ่งนัก

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 31 - 33)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความต้องอาศัยโครงเรื่อง และการใช้ภาษาที่เหมาะสม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความจากหัวข้อที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนเรียงความประเภทแสดงความคิดเห็น เรื่อง กีฬาที่ฉันชอบ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนาถึงประโยชน์ของการเล่นกีฬา

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงคำจำกัดความของคำว่า "กีฬา"
2. นำภาพกีฬาหลาย ๆ ประเภทมาให้ให้นักเรียนดู เช่น กีฬา ฟุตบอล แครบบอล ฯลฯ
3. ชักถามนักเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้
 - นักเรียนชอบกีฬาประเภทใด
 - ลักษณะของการเล่นเป็นอย่างไร
 - อุปกรณ์การเล่นมีอะไรบ้าง
 - ทำไมนักเรียนจึงชอบ

ฯลฯ

4. รวบรวมคำตอบของนักเรียนลงในสมุดและลำดับเนื้อหาตามความเหมาะสม

ขั้นสรุป

นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่องกีฬาที่ฉันชอบ

สื่อการเรียน

1. ภาพกีฬา
2. ภาพการเล่นฟุตบอล
3. ภาพการเล่นแชร์บอล

ฯลฯ

การประเมินผล

1. พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน
2. ตรวจผลงานการเขียนเรื่อง

บันทึกการสอนกลุ่มควบคุม

(คาบที่ 34 - 36)

ความคิดรวบยอด

การเขียนเรียงความต้องอาศัยโครงเรื่อง และการใช้ภาษาที่เหมาะสม
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกรายละเอียดจากเรื่องที่กำหนดให้ได้
2. นักเรียนสามารถลำดับเนื้อความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้
3. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้

เนื้อหา

การเขียนเรียงความประเภทแสดงความคิดเห็น เรื่อง โรงเรียนของฉัน
กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ร้องเพลงโรงเรียนของเราอยู่

ขั้นสอน

1. ชักถามเกี่ยวกับวิธีการเขียนเรียงความแบบแสดงความคิดเห็นทั้งคำนำเนื้อหา และสรุป
2. ครูให้นักเรียนเดินดูบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน
3. ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนตามหัวข้อต่อไปนี้
 - สถานที่
 - ครู
 - การเรียนการสอน
 - ความสะอาด
 - ความรู้สึกที่มีต่อโรงเรียน

ฯลฯ

4. นักเรียนเขียนลงสมุดของนักเรียนแล้วเรียงลำดับตามความเหมาะสม

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่อง "โรงเรียนของฉัน"

สื่อการเรียนรู้

1. เพลงโรงเรียนของเราอยู่
2. โรงเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ
2. ตรวจสอบผลงานการเขียนเรื่อง

ภาคผนวก

เพลงโรงเรียนของเราอยู่
โรงเรียนของเราอยู่ คุณครูใจดีทุกคน
นักเรียนก็ไม่ชกชน พวกเราทุกคนชอบมาโรงเรียน
ชอบมา ชอบมาโรงเรียน

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอัมพร หมายเจริญ
เกิด	17 สิงหาคม พ.ศ. 2502
สถานที่เกิด	อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง
ที่อยู่ปัจจุบัน	101 หมู่ 3 ตำบลโคกสะอาด อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ 67170
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านโคกหิน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาตอนต้น
พ.ศ. 2523	ป.กศ. จากวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2528	ค.บ. จากวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
พ.ศ. 2536	กศ.ม. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ

การเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียนเรียงความของ
นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอน
แบบบรรทัดฐานกับการสอนแบบปกติ

บทคัดย่อ

ของ

อัมพร หมายเจริญ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

พฤษภาคม 2536

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเขียน
เรียงความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบบรรณฐาน
กับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535
ของโรงเรียนบ้านสว่างวัฒนา อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 60 คน ได้มาโดย
วิธีสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองสอนตามแนวทฤษฎีการสอน
แบบบรรณฐาน ส่วนกลุ่มควบคุมสอนแบบปกติ ใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 36 คาบ คาบละ 20 นาที

แบบแผนการทดลองครั้งนี้ คือ Randomized Control Group Pretest - Posttest
Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test แบบ Independent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า

1. ความสามารถในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถทาง
การเขียนเรียงความสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม
2. ความสนใจในการเขียนเรียงความระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังทดลอง
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

A COMPARISON OF PRATHOM SUKSA V STUDENTS' ABILITY AND INTEREST
IN WRITING COMPOSITION THROUGH THE INSTRUCTION BASED ON
THE GENRE-BASED APPROACH AND THE INSTRUCTION IN THE
TRADITIONAL METHOD

AN ABSTRACT

BY

AMPORN MINECHAROEN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree in Elementary Education
at Srinakharinwirot University

May 1993

The purpose of this study was to compare the ability and interest in writing composition of Prathom Suksa V students through the instruction based on the Genre-Based Approach and the instruction in the traditional method.

The subjects for this study consisted of 60 students of Prathom Suksa V at Swangwattana School, Srithep District, Petchaboon Province in the second semester of the 1992 academic year. They were randomly selected into 2 groups, the experimental and the control group with 30 students in each. The experimental group was taught through the instruction based on the Genre Based Approach; where as the control group was taught through the instruction in the traditional method. Both groups were taught by researcher for 36 preiods with 20 minutes in each.

The Randomized control group pretest-posttest design was used in this study. The data was statistically analyzed by t-test Independent.

The findings revealed that :

1. The ability in writing composition between the experimental and control group was significantly different at the .01 level. The experimental group gained higher scores in writing composition than the control group.

2. The interest in writing composition between the experimental and the control group after the experiment was not significantly different.